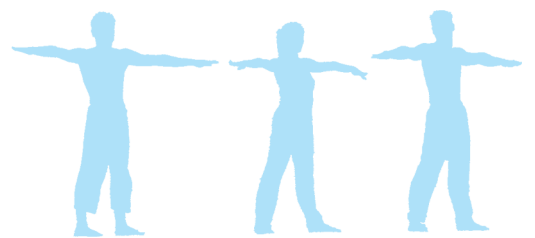

Årsrapport

2005

EUROPEISKA
DATATILLSYNSMANNEN

Årsrapport

2005

EUROPEISKA
DATATILLSYNSMANNEN

Postadress: Rue Wiertz 60 – B-1047 Bryssel
Besöksadress: Rue Montoyer 63 – Bryssel
E-post: edps@edps.europa.eu – Webb sida: www.edps.europa.eu
Tfn (32-2) 283 19 00 – Fax (32-2) 283 19 50

***Europe Direct är en tjänst som kan hjälpa dig att hitta svar
på dina frågor om Europeiska unionen***

**Gratisnummer (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(* Vissa mobiltelefonoperatörer tillåter inte 00 800-nummer eller avgiftsbelägger dem.

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på Internet via Europa-servern (<http://europa.eu>).

Kataloguppgifter finns i slutet av publikationen.

Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, 2006

ISBN 92-95030-10-9

© Europeiska gemenskaperna, 2006
Kopiering tillåten med angivande av källan.

Innehåll

Läsanvisningar	6
Uppdragsbeskrivning	7
Förord	8
1. Balans och perspektiv	9
1.1 Allmän översikt över 2005	9
1.1.1 Tillsyn	9
1.1.2 Rådgivning	10
1.1.3 Samarbete	11
1.1.4 Kommunikation	11
1.1.5 Resurser	11
1.2 Rättslig ram	12
1.2.1 Bakgrund	12
1.2.2 Förordning (EG) nr 45/2001	13
1.2.3 Europeiska datatillsynsmannens uppgifter och befogenheter	13
1.3 Resultat under 2005	14
1.4 Mål för 2006	15
2. Tillsyn	17
2.1 Allmänt	17
2.2 Uppgiftsskyddsombuden	17
2.3 Förhandskontroller	18
2.3.1 Rättslig grund	18
2.3.2 Förfarande	19
2.3.3 Kvantitativ analys	20
2.3.4 Huvudfrågor vid kontroll i efterhand	23
2.3.5 Huvudfrågor vid äkta förhandskontroll	24
2.3.6 Rådgivning	24
2.3.7 Uppföljning av yttranden om förhandskontroll och rådgivning	25
2.3.8 Slutsatser och utsikter	26
2.4 Klagomål	26
2.4.1 Inledning	26
2.4.2 Ärenden som förklarats vara prövbara	27
2.4.3 Ärenden som förklarats inte kunna prövas: huvudskälen för avvisning	28
2.4.4 Samarbetet med ombudsmannen	28
2.4.5 Kompletterande verksamhet vad gäller klagomål	28

2.5	Utredningar	29
2.6	Allmänhetens tillgång till handlingar och uppgiftsskydd	29
2.7	Elektronisk övervakning	29
2.8	Eurodac	30
3.	Rådgivning	32
3.1	Inledning	32
3.2	Europeiska datatillsynsmannens policy	33
3.3	Lagstiftningsförslag	34
3.3.1	Europeiska datatillsynsmannens yttranden 2005	34
3.3.2	Horisontella teman	37
3.4	Övrig verksamhet relaterad till rådgivning	38
3.4.1	Närliggande dokument	38
3.4.2	Interventioner vid domstolen	38
3.4.3	Administrativa åtgärder	39
3.5	Utsikterna inför 2006 och åren därefter	40
3.5.1	Ny teknisk utveckling	40
3.5.2	Nya tendenser inom politik och lagstiftning	41
4.	Samarbete	43
4.1	Artikel 29-gruppen	43
4.2	Tredje pelaren	44
4.3	Europeiska konferensen	46
4.4	Internationella konferensen	46
4.5	Workshop för internationella organisationer	47
5.	Kommunikation	48
5.1	Inledning	48
5.2	Huvudverksamhet och målgrupper	48
5.3	Kommunikationsverktyg	49
5.4	Europeiska datatillsynsmannens informationskampanj	49
5.5	Presstjänsten	49
5.6	Webbplatsen	50
5.7	Anföranden	50
5.8	Nyhetsbrevet	51
5.9	Information	51
5.10	Logotyp och grafisk profil	51
5.11	Besök	52
6.	Administration, budget och personal	53
6.1	Inledning: fortsatt uppbyggnad av institutionen	53
6.2	Budget	53
6.3	Mänskliga resurser	54
6.3.1	Rekrytering	54
6.3.2	Praktikprogram	54
6.3.3	Program för utstationerade nationella experter	55
6.3.4	Organisationsschema	55
6.3.5	Utbildning	55
6.4	Konsolidering av samarbetet	55
6.4.1	Uppföljning av avtalet om administrativt samarbete	55
6.4.2	Interinstitutionellt samarbete	56
6.4.3	Yttre förbindelser	56

6.5 Infrastruktur	56
6.6 Administrativ miljö	56
6.6.1 Fastställande av normer för intern kontroll	56
6.6.2 Inrättande av den interimistiska personalkommittén	57
6.6.3 Flextid	57
6.6.4 Interna bestämmelser	57
6.7 Mål för 2006	57
Bilagor	58
Bilaga A – Utdrag ur rådets förordning (EG) nr 45/2001	59
Bilaga B – Förkortningar	61
Bilaga C – Förteckning över uppgiftsskyddsombud	62
Bilaga D – Tid för förhandskontroll per ärende och per institution	63
Bilaga E – Förteckning över yttranden om förhandskontroll	65
Bilaga F – Förteckning över yttranden om lagstiftningsförslag	67
Bilaga G – Europeiska datatillsynsmannens sekretariat	68
Bilaga H – Förteckning över administrativa avtal och beslut	69
Förteckning över avtal om tjänstenivå mellan Europeiska datatillsynsmannen och andra institutioner	69
Förteckning över beslut fattade av Europeiska datatillsynsmannen	69

Läsanvisningar

Alldeles efter dessa anvisningar finns en uppdragsbeskrivning och ett förord av Europeiska datatillsynsmannen Peter Hustinx.

I kapitel 1, **Balans och perspektiv**, ges en allmän översikt av datatillsynsmannens verksamhet, där även den tillämpliga rättsliga ramen presenteras närmare. Dessutom belyses i kapitlet de resultat som uppnåtts 2005 och de fastställda mål som skall gälla för 2006.

I kapitel 2, **Tillsyn**, beskrivs övergripande det arbete som utförs för att säkerställa och övervaka att EU:s institutioner och organ uppfyller sina skyldigheter när det gäller uppgiftsskydd. En allmän översikt följs av en genomgång av uppgiftsskyddsombudens roll i EU:s förvaltning. Kapitlet innehåller en genomgång av förhandskontroller, klagomål och utredningar som behandlats 2005 samt de väsentligaste slutsatserna i ett dokument om insyn och allmänhetens tillgång som publicerades i juli. Kapitlet innehåller även ett avsnitt om elektronisk övervakning och uppdaterad information om Eurodacs centrala enhet.

I kapitel 3, **Rådgivning**, diskuteras datatillsynsmannens roll, med inriktning på ett policydokument som offentliggjordes i mars, samt yttranden över lagstiftningsförslag och därtill hörande dokument och över lagstiftningsförslagets genomslagskraft. Kapitlet innehåller även en genomgång av horisontella teman och presenterar exempel på nyare teknisk utveckling, t.ex. användningen av biometriska uppgifter och radiofrekvensidentifiering (RFID).

I kapitel 4, **Samarbete**, beskrivs det arbete som utförs i centrala forum såsom arbetsgruppen för skydd av enskilda med avseende på behandlingen av personuppgifter (nedan kallad *artikel 29-gruppen*), tredje pelarens gemensamma tillsynsmyndigheter och den europeiska och den internationella uppgiftsskyddskonferensen. En rapport om en workshop som anordnades för internationella organisationer avslutar kapitlet.

I kapitel 5, **Kommunikation**, presenteras informationsstrategin och användningen av olika kommunikationsverktyg, t.ex. webbplatsen, nyhetsbrev, presstjänst och anföranden.

I kapitel 6, **Administration, budget och personal**, beskrivs hur datatillsynsmannens sekretariat har konsoliderats under det andra verksamhetsåret med en genomgång av budgetfrågor, frågor som rör mänskliga resurser och administrativa avtal.

Rapporten kompletteras med **bilagor** som innehåller relevanta utdrag ur förordning (EG) nr 45/2001, en lista över förkortningar, statistik över förhandskontroller, en förteckning över institutionernas och organens uppgiftsskyddsombud, en beskrivning av sekretariatets sammansättning m.m.

En särskild **sammanfattning** har offentliggjorts för dem som föredrar en kort version av de viktigaste händelserna under 2005.

Den som vill veta mer om Europeiska datatillsynsmannen rekommenderas att besöka vår webbplats som fortfarande är vårt främsta kommunikationsverktyg (www.edps.europa.eu).

Pappersversionen av årsrapporten och sammanfattningen kan beställas kostnadsfritt. Kontaktuppgifterna är lätta att hitta på vår webbplats.

Uppdragsbeskrivning

Europeiska datatillsynsmannens uppdrag är att säkerställa att enskilda personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt deras rätt till privatliv, respekteras när gemenskapens institutioner och organ behandlar personuppgifter. Europeiska datatillsynsmannen ansvarar för följande:

- Övervaka och garantera att bestämmelserna i förordning (EG) nr 45/2001 och andra gemenskapsrättsakter om skyddet av grundläggande fri- och rättigheter iaktas när gemenskapens institutioner och organ behandlar personuppgifter (tillsyn).
- Ge råd åt gemenskapens institutioner och organ i alla frågor som rör behandling av personuppgifter, inklusive lagförslag, samt övervaka ny utveckling i den mån den påverkar skyddet av personuppgifter (rådgivning).
- Samarbeta med nationella tillsynsmyndigheter och tillsynsorgan inom Europeiska unionens ”tredje pelare” för att bl.a. förbättra enhetligheten i skyddet av personuppgifter (samarbete).

I enlighet därmed är det Europeiska datatillsynsmannens målsättning att arbeta strategiskt för att

- främja uppgiftsskyddstänkande vid gemenskapens institutioner och organ, och då även bidra till ”god offentlig förvaltning”,
- när så behövs införliva respekt för ”uppgiftsskyddsprinciperna” i gemenskapens lagstiftning och politik,
- förbättra kvaliteten i EU:s politik när ”effektivt uppgiftsskydd” är en grundförutsättning för framgång.

Förord

Härmed vill jag överlämna den andra årliga rapporten om min verksamhet som europeisk datatillsynsman till Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 och artikel 286 i EG-fördraget.

Rapporten omfattar år 2005, som var Europeiska datatillsynsmannens första hela verksamhetsår som ny oberoende tillsynsmyndighet med uppgift att se till att fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt deras rätt till privatliv, respekteras av gemenskapens institutioner och organ då de behandlar personuppgifter.

Europaparlamentets och rådets beslut om att utse mig till europeisk datatillsynsman och Joaquín Delgado till biträdande tillsynsman trädde i kraft den 17 januari 2004. Större delen av 2004 gick därför åt till att ta de första avgörande stegen för att ”bygga upp en ny institution” och utforma dess strategiska uppgifter i gemenskapen – att övervaka och säkerställa tillämpningen av de rättsliga garantierna för skyddet av EU-medborgarnas personuppgifter.

Vi är mycket glada över att ett av huvudbudskapen i den första årsrapporten – nämligen att skyddet av personuppgifter är en grundläggande värdering för EU:s politik och bör betraktas som ett villkor för framgångsrik politik – vann gehör hos berörda parter och, vilket är än viktigare, ledde till insatser från deras sida. Man erkände även att dessa åtgärder blivit brådskande eftersom det är nödvändigt att EU följer de regler som den åtagit sig, och ålägger medlemsstaterna, att följa.

Detta är utan tvekan en av anledningarna till att vi har kunnat göra stora framsteg under 2005 när vi försökt att vidareutveckla våra strategiska uppgifter och konsolidera Europeiska datatillsynsmannens ställning som en ny vederhäftig aktör med hög profil på ett mycket viktigt område. I denna årsrapport förklaras dessa olika uppgifter närmare, samtidigt som deras ökade genomslagskraft belyses.

Jag vill därför ta tillfället i akt att än en gång framföra mitt tack till de personer i Europaparlamentet, rådet och kommissionen som aktivt har bidragit till vår framgångsrika start och som fortsätter att stödja vårt arbete, samt till de personer i olika institutioner och organ som vi har ett nära samarbete med och som oftast är direkt ansvariga för hur uppgiftsskyddet verkställs i praktiken.

Jag vill särskilt tacka våra medarbetare som fortsätter att bidra till resultatet. Personalens kvalitet och engagemang har varit av yppersta klass och har mer än något annat bidragit till vår ökade effektivitet. En smärre personalökning har också varit av avgörande betydelse och mycket välkommen, vilket kommer att fortsätta att gälla under den närmaste framtiden.

Peter Hustinx
Europeisk datatillsynsman

1. Balans och perspektiv

1.1 Allmän översikt över 2005

Europeiska datatillsynsmannen verkar inom en rättslig ram – se vidare avsnitt 1.2 – som medför en rad uppgifter och befogenheter som gör det möjligt att i grunden särskilja mellan tre huvuduppgifter. Dessa strategiska uppgifter har bildat utgångspunkter för den nya myndigheten och kommer att fortsätta att tjäna som riktlinjer under den närmaste framtiden:

- **Tillsynsrollen:** att övervaka och se till att gemenskapens institutioner och organ följer gällande rättsliga skyddsåtgärder när de behandlar personuppgifter.
- **Rådgivningsrollen:** att till gemenskapens institutioner och organ ge råd i alla relevanta frågor och särskilt när det gäller lagstiftningsförslag som påverkar skyddet av personuppgifter.
- **Samarbetsrollen:** att samarbeta med nationella tillsynsmyndigheter och övervakningsmyndigheter inom EU:s ”tredje pelare” (polissamarbete och straffrättsligt samarbete) för ökad enhetlighet vid skyddet av personuppgifter.

Dessa roller kommer att beskrivas närmare i kapitlen 2, 3 och 4 i denna årsrapport där datatillsynsmannens framsteg och huvudsakliga verksamhet under 2005 beskrivs. Information och **kommunikation** om dessa uppgifter är av största betydelse och lyfts därför fram särskilt i kapitel 5. Den större delen av verksamheten är beroende av en effektiv styrning av ekonomiska, mänskliga och andra **resurser**, vilket kommer att diskuteras i kapitel 6. Datatillsynsmannens huvudroller återspeglas i uppdragsbeskrivningen.

Det är viktigt att framhålla att **allt mer av EU-politiken är beroende av laglig behandling av personuppgifter**. Numera genereras personuppgifter, eller används som indata, i en stor del av det moderna samhällets offentliga och privata verksamhet. Detta gäller även de europeiska institutionerna och organen i deras administrativa och politiska roll, och vid genomförandet av den politiska agendan. **Effektivt skydd av personuppgifter** vilket är en grundläggande värdering för EU:s politik, bör därför ses som **en förutsättning för att den skall bli framgångsrik**. Europeiska datatillsynsmannen kommer att fortsätta att verka i denna anda och förväntar sig att vinna gehör för detta arbete.

1.1.1 Tillsyn

Tyngdpunkten har för det första lagts på att utarbeta nätverket av **uppgiftsskyddsombud** vid institutionerna och organen. I november 2005 presenterades ett ståndpunktsdokument om ombudens roll när det gäller att sörja för att bestämmelserna i förordning (EG) nr 45/2001 faktiskt efterlevs. I dokumentet, som har sänts till EU-administrationens chefer, framhålls att uppgiftsskyddsombudet är en viktig strategisk partner för institutioner och organ när det gäller att sörja för att bestämmelserna efterlevs. Ett av huvudbudskapen är att alla organ måste utse ett uppgiftsskyddsombud som ett första viktigt steg mot fullgörandet av skyldigheterna vad gäller uppgiftsskydd. Ett andra viktigt budskap är att uppgiftsombuden måste bli bättre underrättade om behandlingen av personuppgifter inom sin institution eller sitt organ, och måste underrätta Europeiska datatillsynsmannen om behandling som medför särskilda risker

för de berörda och därför kräver förhandskontroll. Förbindelserna med uppgiftsskyddsombuden diskuteras närmare i avsnitt 2.2 i denna rapport.

För det andra har stora resurser avsatts för förhandskontroll av behandling som sannolikt kan medföra särskilda risker för den registrerade enligt artikel 27 i förordningen. Trots att denna uppgift utformats med tanke på ny behandling, har förhandskontrollen hittills i huvudsak genomförts i efterhand, eftersom många av de nuvarande systemen skulle ha behövt omfattas av förhandskontroll om Europeiska datatillsynsmannen hade funnits när de togs i drift. Under 2005 avgavs 34 yttranden i fråga om förhandskontroller, av vilka 30 yttranden avsåg olika institutioners och organs befintliga system. Andra ärenden rörde rådfrågning om behovet av förhandskontroll eller ärenden som visade sig inte omfattas av förhandskontroll men ändå föranledde vissa påpekanden. Europeiska datatillsynsmannen har fastställt ett antal tematiska prioriteringar som skall vägleda prioriteringen av förhandskontrollerna, särskilt hälsojournaler, personalrapporter, disciplinära ärenden, sociala tjänster och elektronisk övervakning. Vid utgången av 2005 pågick behandlingen av 29 anmälningar och många flera väntas inom en nära framtid. Institutionerna och organen har uppmanats att lämna in sina anmälningar om förhandskontroll senast våren 2007. Relevanta kriterier, procedurfrågor, institutioner och problem samt uppföljningen av yttranden och rådgivning i samband med förhandskontroller går igenom i avsnitt 2.3 i rapporten.

Tyngdpunkten har för det tredje lagts på handläggningen av **klagomål**. År 2005 kunde emellertid endast 5 av 27 klagomål godtas och utredas ytterligare. I praktiken faller de flesta klagomål utanför datatillsynsmannens behörighetsområde. Klaganden får då allmänt hållen information om detta och hänvisas om möjligt till ett lämpligare alternativ. Datatillsynsmannen har när det gäller handläggningen av klagomål inom sitt eget behörighetsområde varit i kontakt med Europeiska ombudsmannen för att undersöka möjligheterna till samarbete inom en nära framtid. Mer information om detta område finns i avsnitt 2.4 i rapporten.

Betydande insatser har även ägnats åt ett arbetsunderlag om **allmänhetens tillgång till handlingar och uppgiftsskydd**, som lades fram i juli 2005 (se avsnitt 2.6), ett bakgrundsdokument om användningen av **elektronisk kommunikation** (se avsnitt 2.7) och

insatser med anknytning till tillsynen av **Eurodac** (se avsnitt 2.8).

1.1.2 Rådgivning

Den främsta prioriteringen på detta område har varit att fastställa en **policy om Europeiska datatillsynsmannens roll** som rådgivare åt gemenskapsinstitutionerna i frågor som rör lagstiftningsförslag och därtill hörande dokument. Ett policydokument lades fram i mars 2005. Det betonas där att rådgivningsuppgiften spänner över ett brett område. Denna tolkning har bekräftats av domstolen. I policydokumentet anges även en inriktning på de materiella aspekterna av lagstiftningsförslag som inverkar på uppgiftsskyddet samt den egna rollen inom förfarandena i de olika skedena av lagstiftningsprocessen. Europeiska kommissionen använder sig ofta av Europeiska datatillsynsmannen för informella synpunkter på utkast till förslag innan de överlämnas för formell rådgivning. Alla formella yttranden offentliggörs och presenteras oftast i berört utskott i Europaparlamentet och/eller behörig rådsarbetsgrupp, samt bevakas systematiskt under hela lagstiftningsprocessen. Policyn förklaras närmare i avsnitt 3.2 i rapporten.

Europeiska datatillsynsmannen avgav sex formella **yttranden** under 2005, i vilka de relevanta frågorna på kommissionens, parlamentets och rådets politiska dagordning tydligt avspeglas. Viktiga yttranden avsåg utbytet av personuppgifter inom EU:s tredje pelare, utvecklingen av storskaliga informationssystem för Informationssystemet för viseringar (VIS) och den andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) samt den mycket kontroversiella frågan om obligatorisk lagring av uppgifter om elektronisk kommunikation, med åtkomst för brottsbekämpande myndigheter. I avsnitt 3.3 i rapporten analyseras dessa yttranden och några horisontella teman.

Europeiska datatillsynsmannen har även för första gången använt sig av möjligheten att **vid domstolen intervensera i mål** som rör frågor av vikt för uppgiftsskyddet. Domstolen har beviljat datatillsynsmannen att intervensera till stöd för parlamentets slutsatser i två mål vid domstolen som rör överföring av passageraruppgifter (*Passenger Name Records – PNR*) vid flygning till Förenta staterna. Datatillsynsmannen lade fram både skriftliga och muntliga synpunkter och emotser nu domstolens avgörande i de båda målen (se avsnitt 3.4.2).

Under 2005 utövade Europeiska datatillsynsmannen sin rådgivande roll även avseende **administrativa åtgärder**, närmare bestämt institutionernas och organens genomförandebestämmelser för uppgiftsskyddet. Detta innebär en viktig möjlighet att mer strukturerat påverka hur uppgiftsskyddet genomförs. Datatillsynsmannen har här utarbetat en strategi för de genomförandebestämmelser som specifikt gäller för uppgiftsskyddsombudens roll (se avsnitten 2.2 och 3.4.3).

Europeiska datatillsynsmannen har som särskild uppgift att **följa nya tendenser** som påverkar skyddet av personuppgifter. I denna rapport finns därför även en inledande utvärdering av vissa nya tekniska framsteg och tendenser inom politik och lagstiftning som kommer att följas upp, från och med 2006 (se avsnitt 3.5).

1.1.3 Samarbete

En mycket viktig plattform för samarbetet med de nationella tillsynsmyndigheterna utgörs av **artikel 29-gruppen**, som inrättas enligt artikel 29 i direktiv 95/46/EG och skall ge kommissionen råd och utarbeta harmoniserade strategier för uppgiftsskydd. Europeiska datatillsynsmannen är fullvärdig medlem i gruppen. Vissa viktiga lagstiftningsförslag behandlades av Europeiska datatillsynsmannen och arbetsgruppen genom skilda yttranden. Datatillsynsmannen har i dessa fall välkomnat de nationella kollegernas generella stöd och kompletterande synpunkter som kan bidra till bättre uppgiftsskydd. Den har å andra sidan gjort betydande insatser för att utarbeta gemensamma ståndpunkter som kan bidra till större enhetlighet i och harmonisering av uppgiftsskyddslagstiftningen i Europeiska unionen (se avsnitt 4.1).

Samarbetet med **tredje pelarens tillsynsorgan** (t.ex. tillsynsorganen för Schengensamarbetet, tullen, Europol och Eurojust) har i hög grad inriktats på att utarbeta gemensamma ståndpunkter inför utarbetandet av en välbehövlig allmän ram för uppgiftsskydd inom EU:s tredje pelare. Närmare bestämt har det även förts diskussioner om ett nytt tillsynssystem för SIS II som kommer att bygga på nära samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheterna och Europeiska datatillsynsmannen (se avsnitt 4.2). Vart och ett av dessa organ har inrättats på grundval av ett separat instrument och består vanligtvis av företrädare för de nationella tillsynsmyndigheterna.

Europeiska datatillsynsmannen har även samarbetat aktivt i samband med uppgiftsskyddschefernas **europiska och internationella konferenser** (avsnitten 4.3 och 4.4). I september 2005 stod Europeiska datatillsynsmannen i samarbete med Europarådet och OECD som värd för en workshop om uppgiftsskydd vid **internationella organisationer** (avsnitt 4.5).

1.1.4 Kommunikation

Särskild omsorg ägnades 2005 åt att utarbeta en **informationsstrategi** som kan stödja Europeiska datatillsynsmannens strategiska uppgifter i tillräcklig omfattning. Att öka medvetenheten om uppgiftsskydd i allmänhet, och om datatillsynsmannens uppgifter och verksamhet i synnerhet, är en viktig förutsättning för effektiv tillsyn och rådgivning, liksom effektivt samarbete. I informationsstrategin har relevanta målgrupper och meddelanden med avseende på dessa olika typer av verksamhet avgränsats (se avsnitt 5.2).

Europeiska datatillsynsmannen har även investerat i förbättrade **informations- och kommunikationsverktyg**. En allmän informationskampanj vid alla EU:s institutioner och organ, och i alla medlemsstater, följdes under 2005 upp genom införandet av en presstjänst, ett återkommande nyhetsbrev och en ny logotyp och grafisk profil, och den kommer snart att fullföljas genom lansering av en ny webbplats som kommer att bli datatillsynsmannens viktigaste kommunikationsverktyg. Under tiden har datatillsynsmannen fortsatt att både på särskild begäran och mer generellt lämna nyttig information ur yttranden, dokument och anföranden på den nuvarande webbplatsen, (se avsnitt 5.3 och därefter).

1.1.5 Resurser

Europeiska datatillsynsmannen har med tillfredsställelse noterat att budgetmyndigheterna har ställt **budgetmedel** till förfogande för konsolidering och begränsad tillväxt av organisationen, med hänsyn till att det har varit nödvändigt att ta sig an brådskande tillsyns- och rådgivningsuppgifter vid de flesta institutioner och organ. Datatillsynsmannen är medveten om att det för ett fortsatt förtroende i dessa frågor är viktigt med god ekonomisk förvaltning och budgetdisciplin.

Stor uppmärksamhet ägnades åt utvecklingen av de **mänskliga resurserna**. Viktiga resultat har uppnåtts,

både allmänt vad gäller rekrytering och genom särskilda program för praktikanter och utstationering av nationella experter. Genom att kombinera olika medel har ökad flexibilitet och ständigt nya uppgifter för personalen åstadkommit (avsnitt 6.3).

Det går knappast att överbetona vikten av det **administrativa avtal** som 2004 ingicks med kommissionen, parlamentet och rådet och som har gjort det möjligt för Europeiska datatillsynsmannen att i lämpliga fall dra nytta av stöd utifrån och att ägna större delen av resurserna åt primär verksamhet. Det är därför viktigt att avtalet förlängs efter de första tre åren. Lika viktiga för en så liten och relativt homogen myndighet som Europeiska datatillsynsmannen är de övriga formerna av interinstitutionellt samarbete (avsnitt 6.4)

Den gradvisa personalökningen och ytterligare personaltillskott under den närmaste framtiden visar tydligt vikten av lämplig **infrastruktur** och lämpliga lokaler (avsnitt 6.5).

Även de administrativa förhållandena har utvecklats positivt under 2005. **Arbetsordningens** antagande blir en viktig händelse med betydande konsekvenser, både internt och externt, och har därför förberetts mycket nog (avsnitt 6.6).

1.2 Rättslig ram

I artikel 286 i EG-fördraget, som antogs 1997 som en del av Amsterdamfördraget, föreskrivs att gemenskapsrättsakter om skydd för enskilda när det gäller behandling av och fri rörlighet för personuppgifter också skall vara tillämpliga på gemenskapens institutioner och organ, och att ett oberoende övervakningsorgan skall inrättas.

De gemenskapsrättsakter som avses i den bestämmelsen är direktiv 95/46/EG, enligt vilket en allmän ram för lagstiftningen om skydd av uppgifter i medlemsstaterna fastställs, och direktiv 97/66/EG, ett sektorsspecifikt direktiv som har ersatts av direktiv 2002/58/EG, om integritetsskydd och elektroniska kommunikationer. Båda direktiven kan anses vara ett provisoriskt resultat av den rättsliga utveckling som började i Europarådet i början av 1970-talet.

1.2.1 Bakgrund

I artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna anges att envar har rätt till skydd för sitt privat- och familjeliv, varvid begränsningar får göras endast på vissa villkor. År 1981 ansågs det emellertid vara nödvändigt att anta en särskild konvention om dataskydd för att utarbeta en positiv och strukturell syn på skyddet av de grundläggande fri- och rättigheterna, som i vårt moderna samhälle kan påverkas genom behandling av personuppgifter. Konventionen, även kallad konvention 108, har nu ratificerats av 35 medlemsstater i Europarådet, däribland alla EU-medlemsstater.

Direktiv 95/46/EG bygger på principerna i konvention 108 som preciseras och vidareutvecklas på många sätt. Det syftar till hög skyddsnivå och fritt flöde av personuppgifter i EU. Det av kommissionen i början av 1990-talet utformade förslaget till direktiv innebar att gemenskapens institutioner och organ borde omfattas av liknande rättsliga garantier, så att de kunde delta i ett fritt flöde av personuppgifter under förutsättning av likvärdiga bestämmelser om skydd. Innan artikel 286 i EG-fördraget antogs saknades dock en rättslig grund för denna lösning.

Sådana lämpliga bestämmelser som avses i artikel 286 i EG-fördraget fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter, vilken trädde i kraft 2001 ⁽¹⁾. I denna förordning föreskrivs också att det skall inrättas en oberoende tillsynsmyndighet kallad "den europeiska datatillsynsmannen" som skall ha flera specifika uppgifter och befogenheter i enlighet med vad som förutskickas i fördraget.

I Fördraget om upprättandet av en konstitution för Europa, som undertecknades i oktober 2004, betonas starkt skyddet av de grundläggande rättigheterna. Respekten för privatliv och familjeliv och skyddet av personuppgifter behandlas som separata grundläggande rättigheter i artiklarna II-67 och II-68 i konstitutionen. Skyddet av personuppgifter nämns också i artikel I-51 i konstitutionen, i avdelning VI om unionens "demokratiska liv". Detta visar tydligt att skydd av personuppgifter nu betraktas som en

⁽¹⁾ EGT L 8, 12.1.2001, s. 1.

grundläggande beståndsdel i ett ”gott styre”. Oberoende tillsyn är ett viktigt inslag i detta skydd.

1.2.2 Förordning (EG) nr 45/2001

Vid närmare betraktande av förordningen bör man först notera att den skall tillämpas på ”den databehandling av personuppgifter som utförs av alla gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan, om denna behandling genomförs för att utföra uppgifter som helt eller delvis omfattas av gemenskapsrätten”. Det betyder att endast verksamhet som faller fullständigt utom ramen för den ”första pelaren” är undantagen från tillsynsmannens tillsynsuppgifter och befogenheter.

Definitionerna och innehållet i förordningen följer nära direktiv 95/46/EG. Man kan säga att direktivet genomförs på europeisk nivå genom förordning (EG) nr 45/2001. Det innebär att förordningen rör allmänna principer såsom rättvis och laglig behandling, proportionalitet och förenlig användning, särskilda kategorier känsliga uppgifter, information som skall ges till en registrerad person, den registrerade personens rättigheter, de registeransvarigas skyldigheter – i tillämpliga fall särskilda omständigheter på EU-nivå – samt tillsyn, genomförande och rättsmedel. I ett särskilt kapitel behandlas skydd av personuppgifter och privatliv inom ramen för interna telekommunikationsnät. Detta kapitel genomför i praktiken direktiv 97/66/EG om privatliv och kommunikationer på europeisk nivå.

Ett intressant inslag i förordningen är skyldigheten för gemenskapens institutioner och organ att utse minst en person till uppgiftsskyddsombud. Dessa ombud har till uppgift att på ett oberoende sätt övervaka den interna tillämpningen av bestämmelserna i förordningen, inbegripet korrekta anmälningar om behandling. Dessa ombud finns nu vid alla gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan och några av dem har varit verksamma i flera år. Det betyder att ett viktigt arbete har utförts för att genomföra förordningen, även utan tillsynsorgan. Ombuden har troligtvis även bättre möjlighet att ge råd eller ingripa på ett tidigt stadium och hjälpa till med att utveckla bra metoder. Eftersom uppgiftsskyddsombudet har formell skyldighet att samarbeta med Europeiska datatillsynsmannen är detta ett mycket viktigt och högt uppskattat nätverk att arbeta i och vidareutveckla (se avsnitt 2.2).

1.2.3 Europeiska datatillsynsmannens uppgifter och befogenheter

Europeiska datatillsynsmannens uppgifter och befogenheter beskrivs tydligt i artiklarna 41, 46 och 47 i förordningen (se bilaga A) både i allmänna och specifika termer. I artikel 41 föreskrivs det att myndighetens allmänna uppdrag är att säkerställa att fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt deras rätt till privatliv, respekteras av gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen. Vidare anges huvuddragen av vissa specifika delar av detta uppdrag. Dessa allmänna ansvarsområden utvecklas och specificeras i artiklarna 46 och 47 med en ingående förteckning över uppgifter och befogenheter.

De angivna ansvarsområdena, uppgifterna och befogenheterna följer i stort sett samma mönster som när det gäller nationella tillsynsorgan: att höra och utreda klagomål, leda andra utredningar, informera registeransvariga och registrerade personer, göra förhandskontroller när behandling medför särskilda risker etc. Genom förordningen bemyndigas Europeiska datatillsynsmannen att få åtkomst till berörd information och tillträde till berörda lokaler när så är nödvändigt för utredningarna. Myndigheten får också besluta om påföljder och väcka talan vid domstolen. Denna **tillsynsverksamhet** diskuteras mer utförligt i kapitel 2 i rapporten.

Vissa uppgifter är av särskild karaktär. Uppgiften att ge kommissionen och andra gemenskapsorgan råd om ny lagstiftning – vilket betonas i artikel 28.2 genom kommissionens formella skyldighet att samråda med Europeiska datatillsynsmannen när kommissionen antar ett lagförslag som rör skyddet av personuppgifter – gäller också i fråga om utkast till direktiv och andra åtgärder som är avsedda att tillämpas på nationell nivå eller genomföras i nationell lagstiftning. Detta är en strategisk uppgift som, även inom tredje pelaren, gör det möjligt för Europeiska datatillsynsmannen att i ett tidigt skede beakta konsekvenserna för privatlivet och diskutera eventuella alternativ. Det är också en viktig uppgift att övervaka utveckling som kan få konsekvenser för skyddet av personuppgifter. Europeiska datatillsynsmannens **rådgivningsverksamhet** diskuteras mer omfattande i kapitel 3 i rapporten.

Skyldigheten att inom den tredje pelaren samarbeta med nationella tillsynsmyndigheter och tillsynsorgan är av samma art. Som medlem av artikel 29-grup-

pen, vilken inrättades för att ge kommissionen råd och utveckla harmoniserade strategier, har Europeiska datatillsynsmannen möjlighet att bidra på den nivån. Samarbetet med tillsynsorgan inom den tredje pelaren gör det möjligt att observera utvecklingen på området och att bidra till en mer enhetlig och samstämmig ram för skyddet av personuppgifter, oavsett pelare eller specifikt sammanhang. Detta **samarbete** behandlas ytterligare i kapitel 4 i rapporten.

1.3 Resultat under 2005

Av årsrapporten för 2004 framgår att följande huvudmål valdes ut för 2005. De flesta av dessa mål har nåtts.

— Utveckling av ett nätverk av uppgiftsskyddsombud

Datatillsynsmannen har bidragit till att utveckla ett nätverk av uppgiftsskyddsombud. Ett ståndpunktsdokument om uppgiftsskyddsombudens roll när det gäller att se till att bestämmelserna i förordning (EG) nr 45/2001 efterlevs offentliggjordes i november 2005, och institutionerna och organen har uppmanats att fullt ut dra nytta av denna roll.

— Broschyrer, webbplats och nyhetsbrev

Datatillsynsmannen har sett till att broschyrer på samtliga officiella språk har fått stor spridning och att medvetenheten om registrerade personers rättigheter och datatillsynsmannens egen roll på grundval av förordning (EG) nr 45/2001 har ökat. Ett nyhetsbrev infördes för att informera om nya utvecklingstendenser. En helt ny webbplats kommer att lanseras inom kort.

— Anmälningar och förhandskontroller

Alla institutioner och organ har uppmanats att anmäla sina pågående behandlingar senast våren 2007. Datatillsynsmannen har avsatt ansevärd tid och avsevärda ansträngningar för att förhandskontrollera behandlingar som kan innebära särskilda risker. De flesta av yttrandena om förhandskontroller har offentliggjorts på webbplatsen.

— Riktlinjer för klagomål och utredningar

Det har tagit längre tid än beräknat att utforma standardförfaranden för klagomål, utredningar och andra typer av ärenden. Huvudprinciperna kommer att integreras i den arbetsordning som Europeiska datatillsynsmannen beräknas anta och offentliggöra på webbplatsen våren 2006. Närmare riktlinjer kommer att tas fram i sinom tid.

— Revisioner och utredningar

Datatillsynsmannen har vidtagit nödvändiga förberedelser för en nära förestående säkerhetsrevision vid Eurodacs centrala enhet som syftar till att kontrollera efterlevnaden av tillämpliga förordningar och att utveckla en metod som kan användas mer allmänt. Datatillsynsmannen har också tagit initiativ till kontroller på plats när detta har krävts för ett särskilt ärende.

— Privatliv och insyn

I juli 2005 offentliggjorde datatillsynsmannen bakgrundsdokumentet *Public access to documents and data protection* om allmänhetens tillgång till handlingar och skyddet av uppgifter, som innehåller riktlinjer för främjandet av god praxis på båda områdena och för att underlätta institutionernas och organens beslut i fall som kräver en avvägning mellan dessa båda grundläggande rättigheter.

— Elektronisk övervakning och trafikuppgifter

Datatillsynsmannen har utarbetat ett utkast med riktlinjer för behandlingen av trafik- och faktureringsdata för olika slags elektronisk kommunikation (telefon, e-post, mobiltelefon, Internet osv.) vid institutionerna och organen för att förtydliga och förbättra de skyddsåtgärder som för närvarande är tillämpliga på sådan behandling. Slutversionen av detta dokument kommer att offentliggöras 2006.

— Yttranden om förslag till lagstiftning

Datatillsynsmannen har offentliggjort ett policydokument om sin roll som rådgivare till gemenskapsinstitutionerna med avseende på förslag till lagstiftning och därtill hörande dokument. Dokumentet har lett fram till ett standardförfarande för formell och informell rådgivning med kommissionen och systematisk uppföljning i parlamentet och rådet. Under 2005 antogs sex formella yttranden i olika frågor.

— Uppgiftsskydd inom tredje pelaren

Datatillsynsmannen har fäst särskild uppmärksamhet vid utformningen av en allmän ram för skyddet av personuppgifter inom tredje pelaren. I december 2005 gavs ett viktigt yttrande om kommissionens förslag till ett utkast till rambeslut om detta. Flera närliggande frågor har tagits upp i andra yttranden.

— Utveckling av resurser

En effektiv förvaltning av de ekonomiska, mänskliga och övriga resurserna ägnades stor uppmärksamhet 2005. Organisationens konsolidering och en begränsad tillväxt har gjort det möjligt för datatillsynsmannen att gradvis utveckla sina funktioner för att ta itu med brådskande behov av tillsyn vid och rådgivning till de flesta institutionerna och organen.

1.4 Mål för 2006

Följande mål har satts upp för 2006. Resultaten kommer att rapporteras nästa år.

— Stöd till uppgiftsskyddsombudens nätverk

Europeiska datatillsynsmannen kommer att ge omfattande stöd till uppgiftsskyddsombudens nätverk med särskild inriktning på att ge nyutnämnda uppgiftsskyddsombud en introduktion och fortlöpande stöd. Det kommer att finnas en tidsplan för bilaterala utvärderingar av hur anmälningarna fortlöper med tanke på att anmälningarna av nuvarande behandlingar bör slutföras senast våren 2007.

— Fortsatt förhandskontroll

Europeiska datatillsynsmannen avser att slutföra förhandskontrollen av nuvarande behandling inom områdena hälsouppgifter, personalutvärdering, disciplinära ärenden, övervakning av kommunikationsnätverk och sociala tjänster. Ett policydokument med en uppdatering om relevant praxis och slutsatser från förhandskontrollerna kommer att offentliggöras hösten 2006.

— Elektronisk övervakning och trafikuppgifter

Europeiska datatillsynsmannen kommer att utfärda en slutlig version av dokumentet med riktlinjer för

behandling av personuppgifter med anknytning till elektroniska kommunikationsnätverk och att inleda förfaranden för utvärdering av varje enskilt ärende och det eventuella godkännandet av förteckningar över de bevarade uppgifterna som institutionerna och organen skall lämna in.

— Riktlinjer för personakter

Europeiska datatillsynsmannen kommer att utarbeta och utfärda riktlinjer om innehåll och lagringstider för personakter som rör personal vid institutioner och organ. Dessa riktlinjer kommer att grundas på slutsatser från förhandskontrollerna och att ta vederbörlig hänsyn till tjänsteföreskrifterna och kraven på uppgiftsskydd.

— Överföring till tredjeländer

Europeiska datatillsynsmannen kommer att göra en inventering av institutionernas och organens överföring av personuppgifter till tredje länder, internationella organisationer och europeiska organ som inte omfattas av bestämmelserna i förordning (EG) nr 45/2001 och direktiv 95/46/EG, och utfärda nödvändiga riktlinjer efter att ha tagit del av synpunkter från relevanta gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan.

— Tillsyn av Eurodac

Europeiska datatillsynsmannen kommer att genomföra en mycket noggrann säkerhetsrevision av Eurodacs centrala databas och fortsätta att utveckla ett nära samarbete med de nationella uppgiftsskyddsmyndigheterna om ett system för gemensam tillsyn. Syftet är att skaffa och utbyta erfarenheter inför införandet av andra storskaliga europeiska databaser.

— Rollen som lagstiftningsrådgivare

Europeiska datatillsynsmannen kommer att konsolidera och vidareutveckla sin roll som rådgivare för lagstiftningsförslag genom att fortsätta att effektivt och i tid yttra sig i olika frågor och genom att få sin roll formellt erkänd i berörda rättsliga instrument. Myndigheten kommer också att fortsätta att följa upp avgivna yttranden på lämpligt sätt.

— Interventioner i mål vid domstolen

För att bidra till en enhetlig utveckling inom uppgiftsskyddsområdet på europeisk nivå kommer Europeiska

iska datatillsynsmannen att överväga att intervensera vid personaldomstolen, förstainstansrätten och domstolen i mål som ger upphov till frågor med relevans för tolkningen av principerna för uppgiftsskydd.

— Andra versionen av webbplatsen

En helt reviderad webbplats kommer att lanseras i mitten av 2006 med direktåtkomst till registret över anmälningar om förhandskontroll, yttranden och uppföljningar. Webbplatsen kommer att struktureras i enlighet med Europeiska datatillsynsmannens huvudsakliga uppgifter och ge användarna ökad

tillgång till relevant information om olika delar av verksamheten.

— Resursutveckling

Europeiska datatillsynsmannen kommer att fortsätta att utveckla de resurser och den infrastruktur som krävs för att säkerställa ett effektivt genomförande av verksamheten. En förlängning av det administrativa avtalet med kommissionen, parlamentet och rådet kommer att eftersträvas, liksom tillräcklig utökning av kontorsytan för att tillgodose nuvarande behov och förväntade personalökningar.

2. Tillsyn

2.1 Allmänt

Europeiska datatillsynsmannens uppgift är att utöva oberoende tillsyn över behandlingar som utförs av gemenskapsinstitutioner eller gemenskapsorgan som helt eller delvis omfattas av gemenskapslagstiftningen (med undantag för domstolen i dess rättskipande roll). I förordningen beskrivs och föreskrivs en rad skyldigheter och befogenheter som ger Europeiska datatillsynsmannen möjlighet att utföra sitt tillsynsuppdrag.

Liksom under 2004 inriktades tillsynen 2005 i huvudsak på förhandskontroll. Denna uppgift innebär avsökning av institutionernas och organens verksamhet på områden som mer sannolikt kan innebära särskilda risker för registrerade enligt definitionen i förordning (EG) nr 45/2001. Datatillsynsmannens yttranden ger de registeransvariga möjlighet att anpassa behandlingen enligt datatillsynsmannens vägledning, särskilt när individens rättigheter allvarligt hotas på grund av att bestämmelserna om uppgiftsskydd åsidosätts. Förhandskontrollen är det viktigaste verktyget inom tillsynsarbetet eftersom den möjliggör ett systematiskt tillvägagångssätt. Europeiska datatillsynsmannen förfogar över andra instrument, t.ex. handläggning av klagomål.

Europeiska datatillsynsmannen har hittills inte använt sig av de befogenheter den fått att beordra, varna eller förbjuda. Det har räckt med att myndigheten framfört sin uppfattning (vid förhandskontroll och klagomål) som rekommendationer. De registeransvariga har följt dessa rekommendationer eller förklarat att de avser att göra det och de har med varierande tidsutdräkt vidtagit nödvändiga åtgärder. Datatillsynsmannens avdelningar har gett vägledning för uppföljningen av rekommendationerna.

2.2 Uppgiftsskyddsombuden

Enligt förordningen skall minst en person utses till uppgiftsskyddsombud (artikel 24.1). Vissa institutioner har kompletterat uppgiftsskyddsombudet med ett biträdande eller ställföreträdande uppgiftsskyddsombud. Kommissionen har också utsett en ”uppgiftsskyddssamordnare” vid varje generaldirektorat (GD) som skall samordna alla aspekter av uppgiftsskyddet inom generaldirektoratet.

Uppgiftsskyddsombuden har i flera år träffats med jämna mellanrum för att utbyta erfarenheter och diskutera övergripande frågor. Detta informella nätverk har visat sig vara fruktbart för samarbetet och har lett till att vissa interna bakgrundsdokument har antagits.

Europeiska datatillsynsmannen har deltagit under en del av mötena mellan uppgiftsskyddsombuden i mars (datatillsynsmannens sekretariat i Bryssel), juli (revisionsrätten i Luxemburg) och oktober (Europeiska ombudsmannen i Strasbourg). Dessa möten erbjöd goda möjligheter för datatillsynsmannen att lämna aktuell information om sitt arbete till uppgiftsskyddsombuden och diskutera gemensamma angelägenheter. Datatillsynsmannen tog vara på tillfället att förklara och diskutera förfarandet för förhandskontroll och vissa av de huvudbegrepp i förordningen som är relevanta för förhandskontrollförfarandet (t.ex. registeransvarig, behandlingar). Datatillsynsmannen fick också möjlighet att beskriva framstegen med att handlägga förhandskontrollärenden och att lämna närmare upplysningar om resultatet av förhandskontrollerna (se avsnitt 2.3.). Samarbetet mellan Europeiska datatillsynsmannen och uppgiftsskyddsombuden har således fortsatt i synnerligen positiv riktning.

Europeiska datatillsynsmannen lade fram sitt ståndpunktsdokument om allmänhetens tillgång till handlingar och skyddet av uppgifter, *Public access to documents and data protection*, ett problemområde som uppgiftsskyddsombuden ofta stöter på i sitt arbete.

Slutligen kom en stor del av diskussionen vid mötet att kretsa kring uppgiftsskyddsombudens dokument *Profile of DPO and good practice manual* och Europeiska datatillsynsmannens *Position paper on the role of the data protection officers in ensuring effective compliance with Regulation (EG) nr 45/2001*. Initiativet till dessa dokument togs som svar på uppgiftsskyddsombudens betänkligheter vad gäller sin oberoende ställning. Uppgiftsskyddsombuden utarbetade ett dokument som syftar till att

- fastställa ”idealprofilen” för uppgiftsskyddsombud vid gemenskapens institutioner eller organ,
- fastställa vissa miniminormer vad gäller ombudens ställning inom gemenskapens institutioner eller organ,
- närmare beskriva god praxis i ombudens åligganden och fastställa möjliga kriterier för utvärdering av deras arbete.

Detta dokument har i hög grad givit impulser till Europeiska datatillsynsmannens ståndpunktsdokument.

Europeiska datatillsynsmannen framhåller i sitt ståndpunktsdokument som delgivits EU-administrationens chefer att uppgiftsskyddsombuden spelar en central roll som strategisk partner när det gäller att sörja för att förordningen efterlevs. Datatillsynsmannen

- förklarar att uppgiftsskyddet vid institutionerna och organen måste säkerställas på olika nivåer, där uppgiftsskyddsombudet, institutionen eller organet och datatillsynsmannen alla har en uppgift,
- ger vägledning om hur uppgiftsskyddsombuden bäst fullgör sina uppgifter på ett oberoende sätt,
- utreder uppgiftsskyddsombudens huvudfunktioner, bl.a. att övervaka att förordningen följs, ta emot meddelanden, föra ett register som står öppet för allmänheten samt, stå för att rådgivning och insatser för att öka medvetenheten om uppgiftsskydd inom institutionen eller organet och

att underrätta myndigheten om vissa handlingar som bör förhandskontrolleras.

Dokumentets huvudbudskap är inte bara att alla EU-organ måste utse uppgiftsskyddsombud, utan även att detta inte automatiskt leder till att förordningen efterlevs. Uppgiftsskyddsombuden måste bli bättre underrättade om handlingar av personuppgifter vid sin institution eller sitt organ och när så är lämpligt till datatillsynsmannen anmäla handlingar som medför särskilda risker för de berörda och därför måste förhandskontrolleras.

2.3 Förhandskontroller

2.3.1 Rättslig grund

Allmän princip: artikel 27.1

Enligt artikel 27.1 i förordningen skall ”handlingar som kan innebära särskilda risker för de registrerades fri- och rättigheter på grund av sin beskaffenhet, sin räckvidd eller sina ändamål” förhandskontrolleras av Europeiska datatillsynsmannen. Artikel 27.2 i förordningen innehåller en förteckning över handlingar som kan medföra sådana risker. Förteckningen är inte uttömmande. Andra fall, som inte nämns i förteckningen, kan innebära särskilda risker för registrerades fri- och rättigheter och därför motivera förhandskontroll från datatillsynsmannens sida.

Fall som förtecknas i artikel 27.2

I artikel 27.2 förtecknas ett antal handlingar som kan innebära särskilda risker för de registrerades fri- och rättigheter.

- a) *Behandling av uppgifter som rör hälsa samt handlingar av uppgifter som rör misstankar om brott, brott, brottmålsdomar eller säkerhetsåtgärder.* Dessa kategorier är känsliga och kräver större omsorg eftersom de ingår i de särskilda kategorierna av uppgifter enligt artikel 10 i förordningen. Europeiska datatillsynsmannen har preciserat detta kriterium i så måtto att om uppgifter som rör hälsa eller brott osv. är följderna av en behandling som äger rum innan de förs in i ett register, är det den föregående behandlingen och inte registret som skall förhandskontrolleras. Så är fallet när det gäller personalakter vid institutionerna och

organen. En annan distinktion som måste göras är att säkerhetsåtgärder (*sûreté* på franska) inte är åtgärder som rör t.ex. säkerheten i byggnader utan åtgärder som vidtas i samband med rättsliga förfaranden.

- b) *Behandling där syftet är att bedöma den registrerades personlighet, t.ex. hans kompetens, prestationsförmåga eller uppträdande.* Kriteriet grundas på behandlingens syfte och inte på insamlandet av utvärderingsuppgifter som sådant, om det inte syftar till ytterligare utvärdering av den enskilde (även här är det den behandling som föregår utvärderingen som skall omfattas av förhandskontroll).
- c) *Behandling som möjliggör samkörning som inte anges i nationell lagstiftning eller gemenskapslagstiftning mellan uppgifter som behandlats för skilda ändamål.* Syftet med denna bestämmelse är att förhindra samkörning av uppgifter som insamlats för skilda ändamål. Risken är att ny information kan härledas ur samkörningen av uppgifter som inte var avsedda att ge sådan information, varigenom uppgifterna inte längre används i det syfte som avsågs när de ursprungligen samlades in. Användning av en personidentifikation kan vara en indikation, men utgör inte i sig en särskild risk. Användning av elektroniska databaser som är sökbara med programvaruverktyg kan behöva uppmärksammas.
- d) *Behandling som syftar till att enskilda personer skall utestängas från att utöva en rättighet, eller åtnjuta en förmån eller ett avtal.* Detta kriterium gäller i typiska fall system för rättighetsförlust och kan delvis överlappa utvärderingssystem.

2.3.2 Förfarande

Meddelande/rådgivning

Förhandskontrollerna skall utföras av den europeiska datatillsynsmannen efter meddelande från uppgiftsskyddsombudet.

Uppgiftsskyddsombudet får samråda med europeiska datatillsynsmannen i ärendet, när behovet av förhandskontroll är tveksamt (artikel 27.3). Detta samrådsförfarande har varit ett grundläggande verktyg vid utarbetandet av de ovannämnda kriterierna för

tolkning av artikel 27.1 och 27.2. I vissa fall har uppgiftsskyddsombudet skickat ett meddelande om förhandskontroll eftersom han eller hon antagit att en kontroll var nödvändig i rättslig bemärkelse, medan datatillsynsmannen konstaterat att den inte krävdes (se avsnitt 2.3.3 vid yttranden över ärenden avseende förhandskontroll som avgetts 2005). Dessa ärenden, tillsammans med samråden, har varit mycket viktiga för att klargöra kriterierna för förhandskontroll.

Frist, uppskov, förlängning

Europeiska datatillsynsmannen skall avge sitt yttrande inom två månader efter det att meddelandet mottagits. Om datatillsynsmannen begär ytterligare information, upphör tvåmånadersperioden normalt tillfälligt att löpa i avvaktan på att datatillsynsmannen erhåller relevant information.

Om ärendets komplexitet gör det nödvändigt, kan denna tidsfrist även förlängas ytterligare två månader efter beslut av den europeiska datatillsynsmannen. Den registeransvarige skall underrättas om detta beslut innan den första tvåmånadersperioden löper ut. Om yttrandet inte har avgetts inom tvåmånadersfristen, som eventuellt förlängts, anses det vara positivt.

Register

I artikel 27.5 i förordningen föreskrivs det att den europeiska datatillsynsmannen skall föra ett register över alla de behandlingar som har anmälts till honom eller henne för förhandskontroll. Registret skall innehålla de upplysningar som anges i artikel 25 och vara tillgängligt för allmänheten.

Till grund för registret ligger det formulär för meddelande som utformades 2004. Under 2005 förbättrades detta formulär för meddelande om förhandskontroll, som skall fyllas i av uppgiftsskyddsombuden, både vad gäller innehållet genom tillägg av vissa relevanta uppgifter, och i fråga om formatet, som ansluter sig till de interna meddelandeformulär som skickas till uppgiftsskyddsombuden, dvs. det format som används av kommissionen och vissa andra institutioner och organ.

Erfarenheterna visar att det behövs mer information än vad som genom hänvisning till artikel 25 föreskrivs i artikel 27.5, om man skall få en god saklig och rättslig grund för att analysera olika behandlingar. Därför har fler uppgifter att ange lagts till i formu-

läret. På så sätt undviks i största möjliga utsträckning att kompletterande uppgifter måste begäras in.

Av öppenhetsskäl förs all information in i det offentliga registret, med undantag för säkerhetsåtgärder som inte får ingå i det allmänt tillgängliga registret. Denna begränsning är i linje med artikel 26 i förordningen, där det föreskrivs att det register över behandlingar som skall föras av varje uppgiftsskyddsombud skall innehålla den information som finns i formuläret för meddelande, utom när det gäller säkerhetsåtgärder.

När datatillsynsmannen har avgivit sitt yttrande läggs hänvisningen till yttrandet, ärendenummer och eventuella uppföljningsåtgärder som skall vidtas (med samma begränsningar som nämns ovan) till i registret. Senare sammanfattas även de ändringar som införs av den registeransvarige med tanke på datatillsynsmannens yttrande. Genom detta uppnås två mål. Dels uppdateras informationen om en viss behandling, dels iakttas öppenhetsprincipen.

Registret kommer att finnas tillgängligt online i och med den andra fasen av webbplatsen och det blir då möjligt att ta del både av de anmälningar och de yttranden som utfärdats. Fram till dess publiceras på webbplatsen de flesta yttrandena samt de uppföljningsnoter som läggs till när de registeransvariga genomför rekommendationerna.

Yttrandena

Enligt artikel 27.4 i förordningen skall den europeiska datatillsynsmannens slutliga ståndpunkt ha formen av ett yttrande som skall meddelas den registeransvarige och uppgiftsskyddsombudet vid institutionen eller organet i fråga.

Yttrandena är strukturerade enligt följande: En beskrivning av förfarandena, en sammanfattning av fakta, en rättslig analys och slutsatserna.

Den rättsliga analysen börjar med en granskning av huruvida ärendet faktiskt kvalificerar sig för förhandskontroll. Som nämns ovan kommer Europeiska datatillsynsmannen, om ärendet inte omfattas av de fall som förtecknas i artikel 27.2, att bedöma de risker som föreligger när det gäller den registrerades fri- och rättigheter. Om fallet kvalificerar sig för förhandskontroll, utgörs kärnan i den rättsliga analysen av en granskning av hur behandlingen överensstämmer med relevanta bestämmelser i förordningen. Vid

behov lämnas rekommendationer för att se till att bestämmelserna i förordningen följs. I slutsatserna har datatillsynsmannen hittills förklarat att behandlingen inte tycks strida mot bestämmelserna i förordningen, om de lämnade rekommendationerna beaktas.

För att, liksom på andra områden, se till att hela gruppen arbetar på samma grund och att datatillsynsmannens yttranden antas efter en fullständig analys av alla väsentliga faktorer, håller en ärendehandbok på att utformas. I handboken, som uppdateras kontinuerligt, anges en struktur för yttrandena grundad på de samlade praktiska erfarenheterna. Även en checklista ingår.

Ett system för arbetsflödet har inrättats för att se till att alla rekommendationer i ett ärende följs upp och, i tillämpliga fall, att alla beslut om verkställighet efterlevs (se avsnitt 2.3.7).

2.3.3 Kvantitativ analys

Skillnaden mellan ärenden som granskas i efterhand och ärenden för äkta förhandskontroll

Förordning (EG) 45/2001 trädde i kraft den 1 februari 2001. I artikel 50 föreskrivs det att gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen skall säkerställa att behandling som redan pågår när förordningen träder i kraft uppfyller kraven i förordningen inom ett år efter ikraftträdandet (dvs. senast den 1 februari 2002). Utnämningen av den europeiska datatillsynsmannen och den biträdande europeiska datatillsynsmannen fick verkan den 17 januari 2004.

Förhandskontrollerna gäller inte bara behandlingar som ännu inte inletts ("äkta" förhandskontroller) utan även behandlingar som inleddes före den 17 januari 2004 eller innan förordningen trädde i kraft (förhandskontroll som genomförs i efterhand). I sådana fall kan en kontroll enligt artikel 27 inte vara någon förhandskontroll i egentlig mening, utan måste ske i efterhand. Genom detta pragmatiska tillvägagångssätt säkerställer datatillsynsmannen att artikel 50 i förordningen iakttas i fråga om behandlingar som innebär särskilda risker.

För att kunna ta hand om icke behandlade ärenden som kan förmodas bli föremål för en förhandskontroll, uppmanade datatillsynsmannen uppgiftsskyddsombuden att analysera situationen inom sina respektive institutioner när det gäller behandlingar

som omfattas av räckvidden för artikel 27. Efter att ha tagit emot bidragen från alla uppgiftsskyddsombud gjorde datatillsynsmannen 2004 en inventering av ärenden som omfattas av förhandskontroller. Denna inventering förfinades ytterligare 2005.

Inventeringen gav till resultat att vissa kategorier förekommer vid de flesta institutioner och organ och de ansågs därför lämpliga för mer systematisk tillsyn. För att de tillgängliga personalresurserna skulle användas så effektivt som möjligt, prioriterade datatillsynsmannen arbetet med ärenden för förhandskontroll som granskas i efterhand. Följande tre huvudprioriteringar fastställdes i september 2004 vid en genomgång av de ärenden som institutionerna och organen måste överlämna till datatillsynsmannen:

1. Hälsojournaler.
2. Personalbedömning.
3. Disciplinära ärenden.

Europeiska datatillsynsmannen lade till följande två nya prioriteringar i sin begäran om en uppdaterad inventering vid institutionerna och organen i november 2005:

4. Sociala tjänster.
5. Elektronisk övervakning.

Dessa prioriteringskriterier gäller endast ärenden som kontrolleras i efterhand, eftersom ärenden som omfattas av egentlig förhandskontroll måste behandlas innan behandlingen genomförs enligt institutionens eller organets planer.

Utfärdade yttranden över förhandskontrollärenden 2005

Under 2005, Europeiska datatillsynsmannens första hela verksamhetsår, utfärdades 34 yttranden över förhandskontrollärenden.

Revisionsrätten

5 förhandskontrollärenden

Europeiska kommissionen

4 förhandskontrollärenden

Regionkommittén

3 förhandskontrollärenden

Rådet

4 förhandskontrollärenden

Europeiska centralbanken

3 förhandskontrollärenden

Domstolen

6 förhandskontrollärenden

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

1 förhandskontrollärende

Europeiska investeringsbanken

4 förhandskontrollärenden

Parlamentet

2 förhandskontrollärenden

KHIM (²)

2 förhandskontrollärenden

Av de 34 förhandskontrollärendena var endast fyra ärenden för äkta förhandskontroll, dvs. de berörda institutionerna och organen (i tre av ärendena revisionsrätten och i det fjärde Europeiska centralbanken) tillämpade avsett förfarande för förhandskontroll innan behandlingen genomfördes. Tre av dessa fyra förhandskontrollärenden avsåg disciplinära ärenden och ett rörde utvärdering. Vid de återstående 30 ärendena genomfördes förhandskontrollen i efterhand.

Utöver dessa 34 förhandskontrollärenden, om vilka yttrande har avgetts, har Europeiska datatillsynsmannen också behandlat åtta ärenden som inte ansågs omfattas av förhandskontroll – två av anmälningarna om dessa kom från domstolen, två från Europeiska investeringsbanken, två från Europeiska ombudsmannen, ett från Regionkommittén och ett från kommissionen. Av dessa åtta ärenden handlade fem om anställdas personalakter. Personalakter omfattas inte av förhandskontroll, men de finns vid alla institutioner och organ och ger upphov till viktiga frågor om uppgiftsskydd. Just detta område kommer därför att tas upp i ett dokument tänkt att ge riktlinjer som säkerställer att den enskildes rättigheter skyddas på rätt sätt.

Institutionernas/organens analys

De flesta institutionerna och organen har anmält behandlingar som sannolikt kan innebära särskilda risker. Vid sin uppdatering av inventeringen av förhandskontrollärenden har de haft möjlighet att analysera inom vilka områden anmälningsförfarandet fungerar väl och var anmälningar saknas.

Endast ett organ (KHIM) har anmält några ärenden. Europeiska datatillsynsmannen antar att många an-

(²) Kontoret för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken och mönster).

dra organ kommer att anmäla behandlingar inom en nära framtid, eftersom en del av dem redan är på god väg att bli klara med sina inventeringar.

Analys per kategori

Antalet behandlade förhandskontrollärenden per prioriterad kategori är följande:

Kategori 1 (hälsojournaler)

9 förhandskontrollärenden

Kategori 2 (personalbedömning)

19 förhandskontrollärenden

Kategori 3 (disciplinära ärenden)

6 förhandskontrollärenden

Kategori 4 (sociala tjänster)

inget

Kategori 5 (elektronisk övervakning)

inget

När det gäller kategori 1 ingår själva hälsojournalen (ett förhandskontrollärende) och alla förfaranden med anknytning till bidrags- eller sjukförsäkrings-system (åtta förhandskontrollärenden).

Kategori 2 som rör personalbedömning (56 % eller 19 av de 34 ärendena) är fortfarande den största kategorin. Bedömningen avser alla anställda vid Europeiska gemenskapen, inbegripet tjänstemän, tillfälligt anställda och kontraktsanställda.

Syftet med bedömningen är relevant i vidare bemärkelse eftersom den rör inte bara själva rapporten (t.ex. ärende 2005-218 om systemet för uppföljning av karriärutvecklingen) utan även alla behandlingar som omfattar uppgifter som bidragit till bedömningen av den registrerade i ett visst sammanhang (t.ex. bedömning av frilansanställda).

När det gäller den tredje kategorin (disciplinära ärenden) har endast sex akter behandlats. Dessa behandlingar var dock väldokumenterade. Det är viktigt att påpeka att 75 % av de äkta förhandskontrollärendena rör disciplinära ärenden.

Eftersom de prioriterade temana 4 och 5 infördes först i november 2005 är det förstärkt att inga yttranden har avgetts hittills, även om några anmälningar har inkommit inom varje kategori.

Arbetet vid Europeiska datatillsynsmannen samt institutionerna och organen

De båda diagrammen i bilaga D beskriver arbetet vid Europeiska datatillsynsmannen, institutionerna och

organen. I dessa anges arbetsgången i dagar hos datatillsynsmannen, antalet dagar som datatillsynsmannen begärt som förlängning av frister och antalet väntedagar (nödvändig tid för att få information från institutioner och organ).

Anmälningar om förhandskontroll som inkommit 2005 och över vilka yttranden skall avges 2006

Det verkar sannolikt att många förhandskontrollärenden kommer att behandlas 2006. I slutet av januari 2006 behandlades redan **33 förhandskontrollärenden**. Av dessa inkom 29 anmälningar 2005 (åtta i december) och fyra i januari 2006. Inget av dessa ärenden är ärenden med äkta förhandskontroll. Endast ett ärende har ansetts falla utanför ramen för förhandskontroll.

Europeiska kommissionen

3 förhandskontrollärenden

Rådet

8 förhandskontrollärenden

Europeiska centralbanken

4 förhandskontrollärenden

Domstolen

2 förhandskontrollärenden

Europeiska investeringsbanken

3 förhandskontrollärenden

EPSO ⁽³⁾

3 förhandskontrollärenden

EUMC ⁽⁴⁾

1 förhandskontrollärende

KHIM ⁽⁵⁾

1 förhandskontrollärende

ÖCEU ⁽⁶⁾

4 förhandskontrollärenden

Analys per institution och organ

Institutionerna och organen fortsätter att till Europeiska datatillsynsmannen anmäla behandlingar som kan innebära särskilda risker. Efter lanseringen av den uppdaterade inventeringen (i november 2005) kan man notera att många anmälningar har inkom-

⁽³⁾ Europeiska gemenskapernas byrå för uttagsprov för rekrytering av personal (som lyder under kommissionens uppgiftsskyddsombud).

⁽⁴⁾ Europeiskt centrum för övervakning av rasism och främlingsfientlighet.

⁽⁵⁾ Kontoret för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken och mönster).

⁽⁶⁾ Översättningscentrum för Europeiska unionens organ.

mit från vissa institutioner och rätt få meddelanden, eller inga alls, inkommit från andra.

Förutom KHIM är ytterligare två organ (EUMC och ÖCEU) aktiva inom uppgiftsskyddet. Fler organ förväntas börja att arbeta med uppgiftsskyddsfrågorna inom en nära framtid.

Analys per kategori

Antalet anmälda förhandskontrollärenden per prioriterad kategori är följande:

Kategori 1 (hälsojournaler)

9 förhandskontrollärenden

Kategori 2 (personalrapporter)

13 förhandskontrollärenden

Kategori 3 (disciplinära ärenden)

1 förhandskontrollärende

Kategori 4 (sociala tjänster)

2 förhandskontrollärenden

Kategori 5 (elektronisk övervakning)

3 förhandskontrollärenden

Andra områden

1 förhandskontrollärende (?)

I kategori 1 (hälsojournaler) har anmälningar inkommit fortlöpande och detta förväntas att fortsätta 2006 eftersom många förfaranden rör hälsojournaler.

Den största delen av ärenden rör fortfarande kategori 2 (personalrapporter) – 13 av 29 ärenden (45 %). Viktiga ärenden har anmälts inom detta område, t.ex. rekrytering av tjänstemän, tillfälligt anställda och kontraktsanställda (EPSO-ärenden), vilket berör alla institutioner och organ.

När det gäller kategori 3 (disciplinära ärenden) inväntar datatillsynsmannen anmälningar från institutionerna.

I kategori 4 (sociala tjänster) har anmälningar redan inkommit (ett från rådet och ett från kommissionen).

Kategori 5 (elektronisk övervakning) är särskilt viktig. För att ge en bakgrund till förhandskontrollen av system för elektronisk övervakning håller Europeiska datatillsynsmannen på att utarbeta ett dokument

(?) Avsåg ekonomiska oegentligheter.

som skall fungera som handledning vid kommande förhandskontroll på detta område (se avsnitt 2.7).

2.3.4 Huvudfrågor vid kontroll i efterhand

Hälso- och sjukvårdsuppgifter och andra därmed förknippade uppgifter behandlas av institutionerna och organen. Alla uppgifter som direkt eller indirekt har anknytning till en persons hälsotillstånd tillhör alltså denna kategori. ”Dubbla bidrag” för barn med funktionshinder, frånvarostatistik m.m. omfattas därför av förhandskontroll.

Behandling inom detta område skall förhandskontrolleras och de särskilda villkor som gäller för behandling av känsliga uppgifter (artikel 10 i förordningen) skall tillämpas. Den rättsliga grunden och det faktiska behovet av att behandla sådana uppgifter har studerats noga. Sekretessen är en annan viktig aspekt.

I vissa fall medför utläggningen av läkartjänster att behandlingen inte omfattas av förordningens bestämmelser (men i så fall är den nationella lagstiftningen för införlivande av direktiv 95/46/EG tillämplig).

Personalbedömning är av uppenbara skäl en vanligt förekommande behandling vid alla institutioner och organ. Olika typer av ärenden som påverkar både fast och tillfällig personal samt praktikanter har analyserats, från rekrytering av ny personal till årlig bedömning. Bortsett från de vanliga frågorna om lagring av uppgifter, information osv. har begränsning av syftet framhållits: inga uppgifter som samlas in får användas på ett sätt som är oförenligt med ändamålet. Även lagring av uppgifter i personalakter är en relevant fråga vid dessa behandlingar. I ett särskilt ärende rörande övervakning av telefonsamtal förekom trafikuppgifter i systemet och därför var även artikel 37 tillämplig.

Administrativa utredningar och disciplinära ärenden: Tre kontroller i efterhand utfördes på detta område. Liksom när det gällde ärenden med äkta förhandskontroll (se avsnitt 2.3.5) har distinktionen mellan personakter och akter som rör disciplinära/administrativa utredningar varit synnerligen viktig när det gäller att se till att lagringstiderna respekteras. Ett stort problem är att det tycks finnas en konflikt mellan principen om begränsad lagring av uppgifter tillsammans med principen om preskribering av påföljder och den nuvarande tolkningen av artikel

10 i i bilaga IX till tjänsteföreskrifterna. Europeiska datatillsynsmannens rekommendationer och det pågående arbetet tenderar att söka förena principen om uppgiftsskydd med behovet att ta hänsyn till tidigare händelser vid återfall i odisciplinerat beteende.

2.3.5 Huvudfrågor vid äkta förhandskontroll

Europeiska datatillsynsmannen bör normalt sett avge sitt yttrande innan en behandling inleds, så att de registrerades fri- och rättigheter säkerställs redan från början. Detta är skälet till artikel 27. Samtidigt med handläggningen av ärenden som kontrolleras i efterhand fick datatillsynsmannen meddelande om fyra ”äkta”⁽⁸⁾ förhandskontrollärenden 2005. En allmän slutsats från alla dessa ärenden är att informationen om behandlingen vid ärenden med äkta förhandskontroll ofta inte är lika konkret som informationen vid ärenden som kontrolleras i efterhand. Vid ärenden med äkta förhandskontroll rör meddelandet främst förfarandebestämmelserna.

”Compassärendet” vid revisionsrätten rörde ett nytt förfarande för personalbedömning. De enda rekommendationerna om förbättring av uppgiftsskyddet gällde att för ökad rättvisa ta med den information som avses i artiklarna 11.1 f och 12.1 f, vidta säkerhetsåtgärder för kommunikationen och begränsa åtkomsten till uppgifterna vid ett eventuellt överklagande.

”Trakasseriärendet” vid revisionsrätten rörde ett system för att hantera trakasserier. Det hävdades ursprungligen att den ”informella fasen” av det förfarande som faststälts av revisionsrätten inte omfattades av förordningen, eftersom de insamlade personuppgifterna inte registrerades. Europeiska datatillsynsmannen ansåg att det var ytterst viktigt att denna informella fas omfattas av förordningen för att se till att garantierna vid behandlingen av personuppgifter tillämpas fullt ut. På grund av frågornas känsliga natur lämnades rekommendationer på många områden (rättslig grund, information till registrerade, syftesbegränsningar m.m.).

I ”ärendet om interna administrativa utredningar och disciplinära ärenden” vid revisionsrätten gav datatillsynsmannen bl.a. rekommendationer om

⁽⁸⁾ Det vill säga ärenden som rör ännu inte genomförda behandlingar.

behandlingen av känsliga uppgifter enligt artikel 10 och rätten till tillgång och rättelse (med bestämd betydelse i detta sammanhang). Huvudfrågorna rörde skillnaden mellan disciplinära akter och personalakter och de olika bestämmelser som gäller för lagring av uppgifter.

Samma frågor gällde i ”ärendet om interna administrativa utredningar” vid Europeiska centralbanken. Dessa utredningar kan i slutänden leda till disciplinära förfaranden. I detta ärende analyserades möjligheterna till telefonavlyssning och en restriktiv policy ansågs kunna godkännas. En logisk tolkning av begränsningarna för lagring av kommunikations- trafikuppgifter åstadkoms genom att tolka artikel 37 i förordningen jämförd med artikel 20.

2.3.6 Rådgivning

Om uppgiftsskyddsombuden anser att behovet av förhandskontroll är tveksamt skall de samråda med Europeiska datatillsynsmannen om ärendet (artikel 27.3). Ombuden samrådde 2005 med datatillsynsmannen i flera olika frågor.

Europeiska datatillsynsmannen har klargjort att följande ärenden kräver förhandskontroll:

- Elektronisk övervakning av trafikdata vid institutionerna och organen (kategori 5 för förhandskontroll som utförs i efterhand), eftersom den innebär att enskilda personers beteende följs upp.
- System som är avsedda för hantering av problemet med trakasserier på arbetsplatsen – av samma skäl.
- Behandlingar som syftar till omskolning av personal, vilka utförs av en grupp i vilken en läkare, en socialassistent osv. ingår.
- Nya förfaranden för befordran.

I andra fall ansågs förhandskontroll inte vara nödvändig:

- Genomgångar för att fastställa om en rättighet, en förmån eller ett avtal skall beviljas, eftersom artikel 27.2 d endast rör utestängning. Om det är fråga om en bedömning omfattas ärendet emellertid av artikel 27.2 b.

- Förvaltningen av administrativa strukturer, t.ex. personalens arbetsbeskrivningar, eftersom de inte innebär någon bedömning och ingen annan risk förelåg.
- Distansarbete, såvida inte bedömningsmekanismer införs i systemet.
- Utläggning av krishjälppgruppers uppgifter (eftersom valet av gruppmedlemmar helt och hållet sker inom en privat enhet).

Behandling av medicinska uppgifter är ett komplicerat område.

- För behandling av hälsorelaterade uppgifter vid institutionens eller organets administrativa enheter gäller förhandskontroll enligt artikel 27.2 a.
- När hälsovården har lagts ut på en annan europeisk institution eller organ, skall förhandskontrollen ske där och inte hos utläggaren.
- Om tjänsterna tillhandahålls av ett privat företag, gäller inte förordningen, utan de relevanta bestämmelserna finns i den nationella lagstiftningen om införlivande av direktiv 95/46/EG. Europeiska datatillsynsmannen skall därför inte genomföra någon förhandskontroll.
- Ett gränsfall analyserades där hälsovården tillhandahålls av en läkare och en sjuksköterska i institutionens lokaler. Slutsatsen drogs att institutionen har den registeransvariges roll och befogenheter, och förhandskontroll bedömdes därför vara nödvändig.
- Hälsorelaterade uppgifter var också det avgörande inslag som skulle omfattas av förhandskontroll vid en behandling i syfte att ta vederbörlig hänsyn till funktionshindrad personal vid nödsituationer och, att ge den särskilda parkeringsmöjligheter.

Paraplysystem behöver å andra sidan inte förhandskontrolleras, även om de innehåller delsystem som omfattas av artikel 27. I dessa fall har meddelandet om det allmänna systemet använts som bakgrunds- och sammanhangsinformation för kontroll av delsystemet. Ett tydligt exempel är kommissionens system Sysper 2, som innefattar sådana behandlingar, t.ex. systemet för översyn av de anställdas karriärutveckling, som naturligtvis omfattas av förhandskontroll.

2.3.7 Uppföljning av yttranden om förhandskontroll och rådgivning

När Europeiska datatillsynsmannen avger ett yttrande i ett ärende som förelagts myndigheten för förhandskontroll, eller ett ärende analyseras för att avgöra om det måste förhandskontrolleras, och vissa kritiska aspekter verkar kräva korrigeringsåtgärder, kan datatillsynsmannens yttrande innehålla ett antal rekommendationer som måste beaktas för att behandlingen skall vara förenlig med förordningen. Om den registeransvarige inte efterlever rekommendationerna får Europeiska datatillsynsmannen utöva sina befogenheter enligt artikel 47 i förordningen. Datatillsynsmannen får i synnerhet hänskjuta ärendet till den gemenskapsinstitution eller det gemenskapsorgan som berörs.

Europeiska datatillsynsmannen får dessutom beordra att en begäran om att få utöva vissa rättigheter när det gäller uppgifter skall uppfyllas (när en sådan begäran har vägrats i strid med artiklarna 13–19) eller ge den registeransvarige en varning eller en tillrättavisning. Myndigheten får dessutom beordra rättelse, blockering, utplåning eller förstöring av alla uppgifter, eller tillfälligt eller definitivt förbjuda behandling. Om datatillsynsmannens beslut inte respekteras får myndigheten hänskjuta ärendet till Europeiska gemenskapernas domstol enligt villkoren i EG-fördraget.

Alla ärenden med förhandskontroll har lett till rekommendationer. Såsom förklarats ovan (i avsnitten 2.3.4 och 2.3.5) gäller de flesta rekommendationerna information om registrerade, lagringstider för uppgifter, begränsning av ändamålet samt rätten till tillgång och rättelse. Institutionerna och organen är villiga att följa dessa rekommendationer och det har hittills inte behövts några verkställande beslut. Den tid som krävs för att genomföra åtgärderna har varierat från fall till fall. Under 2005 har sex ärenden slutförts sedan alla rekommendationer genomförts⁽⁹⁾. I ett ärende⁽¹⁰⁾ avvaktar man med en åtgärd.

När det gäller uppföljningen av rådgivning som pekat på behov av förhandskontroll i efterhand och ärendet ingår i ett prioriterat tema (sju ärenden 2005),

⁽⁹⁾ Europeiska unionens råd: 2004/319. Europaparlamentet: 2004/13 och 2004/126. Rådet (miljö): 2004/95 och 2004/96. KHIM: 2004/174.

⁽¹⁰⁾ Europeiska kommissionen: 2004/196.

följs mottagandet av meddelandet upp och vid behov skickas en påminnelse. Om ärendet inte ingår bland de prioriterade frågorna, utgörs uppföljningen av en begäran om ett meddelande vid lämplig tidpunkt. I ärenden med äkta förhandskontroll begärs ett meddelande omedelbart. I övriga ärenden har det inte ansetts att särskilda risker enligt artikel 27 inte förelåg, men att vissa aspekter ändå måste ändras. Ett ärende har avslutats, eftersom dessa ändringar gjordes, medan två ärenden ännu inte har avslutats.

2.3.8 Slutsatser och utsikter

Under 2005 var aktivitetsnivån hög vad gäller förhandskontroll. Resultaten är ganska tillfredsställande även om flera institutioner och organ inte har lämnat in anmälningar inom de prioriterade områdena för kontroll i efterhand. År 2006 måste bli avgörande för att få denna information och slutföra analysen av behandlingarna vid alla institutioner och organ inom dessa områden. Processen bör slutföras senast våren 2007. Europeiska datatillsynsmannen kommer att göra allt för att nå detta mål. Nya organ måste, liksom institutioner som funnits under en längre tid, se över sin behandling av personuppgifter på alla områden, men särskilt inom de prioriterade områdena, för att tidsfristen skall hållas.

Elektronisk kommunikation kommer att ägnas särskild uppmärksamhet under 2006. Europeiska datatillsynsmannen håller på att utarbeta ett dokument i frågan (se avsnitt 2.7). Eftersom elektronisk övervakning av trafik och för budgetsyften, samt verifieringen av tillåten användning enligt varje institutions och organs beslut omfattas av förhandskontroll enligt artikel 27.2 b, förväntas uppgiftsskyddsombuden lämna relevanta anmälningar om befintliga system så snart som Europeiska datatillsynsmannen har publicerat sitt dokument på området. Detta omfattar även den förteckning som avses i artikel 37.2.

Medvetenheten om att det kan krävas förhandskontroll vid utformningen av nya system måste också öka. I tidsplanen för genomförande av nya projekt måste hänsyn tas till den tid som krävs för att institutionen eller organet skall ge uppgiftsskyddsombudet möjlighet att meddela Europeiska datatillsynsmannen, och för Europeiska datatillsynsmannen att avge sitt yttrande, så att myndighetens rekommendationer kan genomföras innan behandlingen tas i drift.

När det gäller förfarandet är det önskvärt med kortare tidsfrister för att lämna information till Europeiska datatillsynsmannen när kompletterande information begärs. Om alla uppgifter fylls i på meddelandeformulären, och det finns uttömmande dokument som underlag, bör det till skillnad från hittills snarare vara ett undantag än en regel att kompletterande information begärs.

Det bör utformas stöd till nyutsedda uppgiftsskyddsombud och en tidsplan för bilateral översyn av meddelandeprocessen med alla uppgiftsskyddsombud, så att de ovannämnda målen kan förverkligas. Ett policydokument med en uppdatering om praxis vid och slutsatser från förhandskontrollerna kommer här att vara ett viktigt redskap.

2.4 Klagomål

2.4.1 Inledning

Enligt artikel 32.2, artikel 33 och artikel 46 a i förordningen får alla fysiska personer, oavsett nationalitet eller hemvist ⁽¹⁾, framföra klagomål till Europeiska datatillsynsmannen. Klagomål får prövas endast om de härrör från en fysisk person som vänder sig mot att någon av EU:s institutioner eller organ har brutit mot förordningens bestämmelser vid behandling av personuppgifter och om denna behandling genomförs för att utföra uppgifter som helt eller delvis omfattas av gemenskapsrätten. Så som framgår av redogörelsen nedan avisades flera klagomål som framförts till Europeiska datatillsynsmannen på grund av att myndigheten saknade behörighet.

När Europeiska datatillsynsmannen tar emot ett klagomål skickas ett mottagningsbevis till klaganden

⁽¹⁾ Enligt artikel 32.2 "får varje registrerad framföra klagomål till den europeiska datatillsynsmannen om han anser att de rättigheter som tillerkänns honom enligt artikel 286 i fördraget har blivit kränkta till följd av att en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan behandlat hans personuppgifter". Artikel 33: "Varje person som är anställd vid en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan kan framföra klagomål om en påstådd överträdelse av bestämmelserna i denna förordning om behandling av personuppgifter till den europeiska datatillsynsmannen utan att gå den officiella vägen. Ingen skall lida förfång på grund av att han klagat till den europeiska datatillsynsmannen beträffande en påstådd överträdelse av bestämmelserna om behandling av personuppgifter."

Enligt artikel 46 a skall den europeiska datatillsynsmannen "höra och utreda klagomål och informera berörd person om resultatet inom rimlig tid".

oavsett ärendets prövbarhet, såvida det inte, utan närmare granskning tydligt framgår att klagomålet inte får prövas. Datatillsynsmannen anmodar även klaganden att informera myndigheten om huruvida talan väckts vid nationell domstol, Europeiska gemenskapernas domstol eller hos ombudsmannen (oavsett om ärendet har avgjorts eller inte).

Om ärendet får prövas, börjar datatillsynsmannen utreda ärendet, framför allt genom kontakter med den berörda institutionen eller organet eller genom att begära in kompletterande information från klaganden. Europeiska datatillsynsmannen har befogenhet att från den registeransvarige, institutionen eller organet begära all information som krävs för utredningen, och tillträde till alla lokaler i vilka den registeransvarige, institutionen eller organet bedriver sin verksamhet.

Europeiska datatillsynsmannen tog emot 27 klagomål 2005. Endast fem av dessa ansågs vara prövbara och dessa fortsatte att granskas. Vidare antog datatillsynsmannen fyra beslut om klagomål som inkom 2004. Även dessa går kort igenom nedan.

2.4.2 Ärenden som förklarats vara prövbara

Oavslutade ärenden från 2004

Så som nämnts fattades Europeiska datatillsynsmannens beslut i några ärenden 2005, trots att de ingivits redan 2004.

Ett klagomål (2004-111) som inkom 2004 rörde utlämning av uppgifter om personer i samband med uttagningsprov. Kommissionen får besluta om huruvida vissa uppgifter som samlas in i samband med uttagningsprov skall omfattas av sekretess eller inte. Klaganden ifrågasatte det beslut som fattats i hennes fall. Trots att klaganden tog upp intressanta frågor, försåg hon inte Europeiska datatillsynsmannen med den information som behövdes för att gå vidare med ärendet. Myndigheten kunde därför inte utfärda något beslut.

Ett annat klagomål (2004-329), som inte avgjordes 2004, rörde insamling av uppgifter för ersättning av resekostnader för en sakkunnig som deltagit i ett möte anordnat av Europeiska kommissionen (artikel 4 i förordningen – uppgifternas kvalitet). Europeiska datatillsynsmannen riktade en begäran om information till kommissionen och fann att insamlandet av

uppgifter var relevant, adekvat och av rimlig omfattning.

Ett klagomål (2004-7) som togs emot 2004 avsåg olaglig åtkomst och utlämning av information lagrad i Sysper 2 (informationssystem vid Europeiska kommissionen) i strid med artikel 21 i förordningen (säkerhet). Efter utbyte av upplysningar i ärendet informerade kommissionen Europeiska datatillsynsmannen om att kommissionens direktorat för disciplinärenden och undersökningar (IDOC) kommer att inleda en utredning.

Ärenden 2005

Ett klagomål riktades mot Europaparlamentet för att det hade offentliggjort namnen på framställare. Det ifrågasattes att behandlingen skulle vara laglig (artikel 5) och att informationsnivån var tillräcklig för att samtycke skulle utgöra giltig grund för behandling/utlämning (artikel 2). De viktigaste resultaten var att behandlingen var laglig, inte på grund av otvetydigt samtycke, utan på grund av artikel 5 a och b – ”att utföra en arbetsuppgift av allmänt intresse” respektive ”rättslig förpliktelse”. Den information som lämnades till de registrerade var emellertid otillräcklig och datatillsynsmannen föreslog därför sekretariatet för utskottet för framställningar att ändra formuläret för inlämnande av framställningar, så att konsekvenserna framgår bättre. Europeiska datatillsynsmannen föreslog också att det skall införas en möjlighet till undantag från utlämnande av tvingande och motiverade skäl.

Ett klagomål mot Europeiska kommissionen avsåg en persons ”profil” online (2005-112). En av deltagarna i en tredagarskonferens anordnad av Europeiska kommissionen ville hindra att hans profil, som lämnats före konferensen, publicerades på en särskild del av webbplatsen Europa. Den registrerade kontaktade Europeiska datatillsynsmannen med sin invändning (artikel 18) mot att meritförteckningen lämnades ut. Myndigheten förmedlade begäran till den ansvarige för webbplatsen, som ombads titta närmare på sakfrågan. Tjänstemannen valde sedan att ta bort profilen.

Ett klagomål (2005-144) togs emot om rätten till tillgång (artikel 13) till personuppgifter avseende det interna uttagningsprovet vid KHIM. Klagomålet gav upphov till flera intressanta frågor om rätten till tillgång under de uttagningsförfaranden som EPSO anordnar. Detta föranledde Europeiska datatillsyns-

mannen att göra en utredning på plats. Efter utredningen ansåg datatillsynsmannen att tillgång till uppgifterna borde beviljas, vilket senare skedde.

Ett annat klagomål (2005-182) riktades mot ett uttagningsförfarande i Europaparlamentet. Klaganden (som sökte en tjänst) bad om rättelse av sina personuppgifter i Europaparlamentets databas (artikel 14). Europeiska datatillsynsmannen beslutade att personalen måste få information om rätten till tillgång och rättelse vad avser vissa databaser. När det gäller den faktiska rättelsen av uppgifter ansåg sig datatillsynsmannen emellertid endast kunna ingripa i fråga om faktauppgifter, men inte vara behörig i fråga om bedömningsuppgifter.

Ett klagomål (2005-190) ingavs av en journalist mot att hans namn indirekt hade lämnats ut i ett pressmeddelande från OLAF om ett fall av bestickning. Klagomålet framfördes med hänvisning till korrekt behandling (artikel 4) och rätten till rättelse (artikel 14). Klaganden hade redan lämnat in ett klagomål till ombudsmannen. Europeiska datatillsynsmannen lade ner ärendet eftersom ingenting fanns att tillägga till ombudsmannens slutsatser i ärendet.

Ett klagomål (2005-377) ingavs till Europeiska datatillsynsmannen mot att viss information hade offentliggjorts i pressen om disciplinärt förfarande mot två EU-tjänstemän. Syftet med klagomålet var att fastställa hur man hade kunnat få kännedom om denna information utanför Europeiska kommissionen. Datatillsynsmannen har beslutat att inte inleda någon utredning på grund av att tillräckliga bevis saknas.

2.4.3 Ärenden som förklarats inte kunna prövas: huvudskälen för avvisning

Av de 27 klagomål som togs emot 2005 förklarades 22 inte kunna prövas på grund av att Europeiska datatillsynsmannen saknade behörighet. Ärendena avsåg i själva verket inte europeiska institutioners och organs behandling av personuppgifter och borde därför ha framförts till nationella datatillsynsmyndigheter. I ett fall rörde klagomålet information på Europarådets webbplats. Eftersom Europarådet inte är en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan hänvisades klaganden till Europarådet.

2.4.4 Samarbetet med ombudsmannen

Enligt artikel 195 i EG-fördraget har ombudsmannen befogenhet att ta emot klagomål om missförhållanden i gemenskapsinstitutionernas eller gemenskapsorganens verksamhet. Europeiska ombudsmannens och Europeiska datatillsynsmannens befogenheter överlappar varandra när det gäller handläggning av klagomål i och med att missförhållanden i verksamheten kan avse behandling av personuppgifter. Klagomål som framförs till ombudsmannen kan därför innefatta uppgiftsskyddsfrågor. Likaledes kan klagomål som framförs till datatillsynsmannen röra klagomål som redan helt eller delvis behandlas i ett beslut av ombudsmannen.

För att undvika onödigt dubbelarbete och så långt som möjligt sörja för en enhetlig syn på både allmänna och särskilda uppgiftsskyddsfrågor som tas upp i klagomål sker ett informationsutbyte mellan de båda myndigheterna, både vad gäller ingivandet av klagomål som har relevans för den andra institutionen och i fråga om resultatet av klagomålet.

Kompletterande arbete pågår med att undersöka olika former av möjligt samarbete mellan Europeiska ombudsmannen och Europeiska datatillsynsmannen för att åstadkomma ett bättre strukturerat samarbete i framtiden.

2.4.5 Kompletterande verksamhet vad gäller klagomål

Europeiska datatillsynsmannen har arbetat med att utarbeta en intern handbok för myndighetens personal vid handläggning av klagomål.

Två medarbetare deltog också vid en workshop i Paris i november 2005 om handläggning av klagomål vid nationella datatillsynsmyndigheter. Under denna tvådagarsworkshop presenterade Europeiska datatillsynsmannens personal en översikt av de klagomål som handläggs av datatillsynsmannen och vissa inslag i kommunikationsstrategin. Workshopen var en intressant möjlighet att utbyta erfarenheter på området och dra lärdomar från den nationella handläggningen av klagomål.

2.5 Utredningar

Den biträdande tillsynsmannen och en medarbetare från dennes enhet gjorde i samband med ett klagomål om rätten till tillgång till uppgifter Europeiska datatillsynsmannens första utredning på plats enligt artikel 47 i förordningen. Uppgifterna avsåg resultaten av ett muntligt prov vid ett EU-organs interna uttagningsprov. Tack vare besöket kunde datatillsynsmannen fastställa den exakta omfattningen av de uppgifter till vilka tillgång begärdes. Besöket användes också för att träffa institutionens enheter och förklara vilka datatillsynsmannens huvudsakliga uppgifter och verksamheter är.

2.6 Allmänhetens tillgång till handlingar och uppgiftsskydd

Europeiska datatillsynsmannen har som förutskickades i årsrapporten för 2004 lagt ner ett betydande arbete på att ta fram ett bakgrundsdokument som behandlar förhållandet mellan personuppgiftsförordningen och förordningen om allmänhetens tillgång till handlingar ⁽¹²⁾. Dokumentet lades fram i juli. Båda dessa grundläggande rättigheter, av vilka ingen har företräde framför den andra, är väsentliga beståndsdelar i det demokratiska livet i Europeiska unionen. De är också en viktig del i begreppet gott styre. Många dokument vid EU:s institutioner och organ innehåller personuppgifter. Det är därför mycket viktigt att det finns ett lämpligt och väl genomtänkt synsätt för eventuell utlämning av ett offentligt dokument som innehåller personuppgifter.

Dokumentet innehåller en beskrivning och analys av förhållandet mellan de båda grundläggande rättigheterna, samt praktiska exempel och en checklista för vägledning av EU-administrationens ansvariga tjänstemän och enheter. Dokumentet har allmänt tagits emot väl och använts i det dagliga arbetet vid några institutioner och organ.

Den viktigaste slutsatsen i dokumentet är att tillgång till EU-administrationens handlingar inte automatiskt får vägras endast på grundval av att de innehåller personuppgifter. Enligt ”Artikel 4.1 b – undan-

⁽¹²⁾ Förordning (EG) nr 1049/2001.

taget” ⁽¹³⁾ i förordningen om allmänhetens tillgång till handlingar skall en persons privatliv undergrävas om utlämning skall kunna hindras. I dokumentet argumenteras för en konkret och individuell granskning av varje ärende och det omsorgsfullt formulerade undantaget placeras i sitt sammanhang genom att det hävdas att följande kriterier måste uppfyllas för att en offentlig handling inte skall lämnas ut:

1. Den registrerades privatliv måste hotas.
2. Den registrerade måste påverkas i avsevärd grad om allmänheten får tillgång till handlingen.
3. Lagstiftningen om uppgiftsskydd tillåter inte att allmänheten får tillgång till handlingen.

I dokumentet tolkas det tredje kriteriet på följande sätt. Det måste i varje enskilt fall bedömas huruvida utlämnandet av en handling som rör någons privatliv är förenligt med artiklarna 4, 5 och 10 i förordningen om skydd av personuppgifter. Om ett utlämnande svarar mot principerna för uppgifters kvalitet och lagliga behandling, är det enligt Europeiska datatillsynsmannen proportionellt att offentliggöra handlingen, om den inte innehåller känsliga uppgifter.

I dokumentet fastställs slutligen två viktiga förhållanden som måste beaktas.

1. Personer i offentlig tjänst utsätts i högre grad för allmänhetens intresse. Dessa omständigheter kan göra det nödvändigt att lämna ut deras personuppgifter.
2. En proaktiv hållning är alltid att rekommendera. Det betyder att institutioner eller organ som berörs skall informera den registrerade om sina skyldigheter när det gäller insynen och att vissa personuppgifter därmed kan komma att offentliggöras.

2.7 Elektronisk övervakning

Genom användningen av elektroniska kommunikationsverktyg vid institutionerna och organen genereras allt oftare personuppgifter vars behandling leder till att förordningen skall tillämpas. I slutet av 2004

⁽¹³⁾ ”Institutionerna skall vägra att ge tillgång till en handling om ett utlämnande skulle undergräva skyddet för [...] den enskildes privatliv och integritet, särskilt i enlighet med gemenskapslagstiftningen om skydd av personuppgifter”.

började Europeiska datatillsynsmannen arbeta med behandling av uppgifter som genereras genom användning av elektronisk kommunikation (telefon, e-post, mobiltelefon, Internet m.m.) vid de europeiska institutionerna och organen. Detta projekt grundades ursprungligen på bakgrundsinformation från uppgiftsskyddsombuden om deras institutioners praxis på området. Det motiverades även av resultat från genomgången av ärenden som överlämnats till Europeiska datatillsynsmannen för förhandskontroll. Uppgiftsskyddsombuden har fått ett utkast till dokumentet som bör leda till ytterligare diskussioner med de berörda innan det slutligt offentliggörs i juni 2006.

2.8 Eurodac

I januari 2004 ersattes Eurodacs tidigare gemensamma tillsynsmyndighet av Europeiska datatillsynsmannen enligt artikel 20.11 i Eurodacförordningen ⁽¹⁴⁾. Europeiska datatillsynsmannen har sedan dess ansvarat för tillsynen av Eurodacs centrala enhet. En viktig aspekt av tillsynen av Eurodac som helhet är emellertid samarbetet mellan de nationella tillsynsmyndigheterna och Europeiska datatillsynsmannen för att behandla genomförandeproblem i samband med driften av Eurodac, att undersöka eventuella svårigheter vid de nationella tillsynsmyndigheternas kontroller och att utarbeta rekommendationer till allmänna lösningar på befintliga problem.

Tillsyn av den centrala enheten

Som tillsynsmyndighet för den centrala enheten har Europeiska datatillsynsmannen inlett en övergripande inspektion i två steg:

- En första inspektion av centrala enhetens lokaler och av nätinfrastrukturen, vilken resulterade i en slutrapport i början av 2006.
- En fördjupad säkerhetsrevision av den centrala enhetens databaser och lokaler för att bedöma om de genomförda säkerhetsåtgärderna uppfyller kraven enligt Eurodacförordningen (skall utföras 2006).

⁽¹⁴⁾ Rådets förordning (EG) nr 2725/2000 av den 11 december 2000 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av Dublinkonventionen.

Den första inspektionen utgjordes av besök i Eurodacs lokaler i maj 2005, en utförlig studie av dokumentationen om driften av Eurodac och flera möten med olika tjänstemän med ansvar för systemets säkerhet och drift. Dessa inledande åtgärder ledde fram till ett detaljerat frågeformulär som kommissionen har underrättats om. Frågeformuläret behandlar risker och tillbudshantering, dokumentation av säkerhet, fysisk och logisk åtkomstkontroll, kommunikationssäkerhet, utbildning i informationssäkerhet, statistik, direktåtkomst och direktöverföring av uppgifter från medlemsstaterna. På grundval av analysen av svaren på frågeformuläret och bedömningarna vid besöken utarbetades ett utkast till rapport som skickades till kommissionen i december 2005. Slutrapporten, som beaktar kommissionens synpunkter, antogs i februari 2006.

Samtidigt vidtog Europeiska datatillsynsmannen nödvändiga åtgärder för att organisera en fullständig säkerhetsrevision av den centrala enheten. En överenskommelse har därför träffats med det nyligen inrättade Europeiska byrån för nät- och informationssäkerhet för att den skall bistå Europeiska datatillsynsmannen vid revisionen.

Samarbetet med de nationella datatillsynsmyndigheterna

Europeiska datatillsynsmannen presenterade i sin årsrapport för 2004 en vision för tillsynen av Eurodac ⁽¹⁵⁾. I enlighet härmed utvecklade myndigheten även sina uppgifter genom att erbjuda en plattform för tillsynssamarbete och erfarenhetsutbyte med de nationella datatillsynsmyndigheterna. Med beaktande av det berörda regelverket och de årsrapporter om driften av Eurodac ⁽¹⁶⁾ som kommissionen offentliggjort har en rad ämnen tagits fram för diskussion vid ett möte med datatillsynsmyndigheterna och eventuell uppföljning på nationell nivå på grundval av en gemensam metod. Detta tillvägagångssätt har visat sig vara mycket användbart i samband med

⁽¹⁵⁾ Årsrapport för 2004, s. 31: "Datatillsynsmannen är tillsynsmyndighet för Eurodacs centrala enhet och övervakar också att den centrala enhetens överföring av personuppgifter till medlemsstaterna är lagenlig. De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna övervakar i sin tur lagenligheten i den berörda medlemsstatens behandling av personuppgifter, däribland överföringen av dem till den centrala enheten. Detta betyder att tillsynen måste utövas på båda nivåerna, i nära samarbete."

⁽¹⁶⁾ Den andra årsrapporten offentliggjordes den 20 juni 2005 som dok. SEK(2005) 839.

andra storskaliga informationssystem, exempelvis Schengens informationssystem.

Ett första samordningsmöte med de nationella datatillsynsmyndigheterna ägde rum den 28 september 2005. Det gav anledning till ett mycket välkommet informationsutbyte och erbjöd en nyttig möjlighet att diskutera en gemensam hållning till tillsynsuppgiften. Deltagarna valde från en lista som Europeiska datatillsynsmannen hade tagit fram en kort serie av

ämnen som skulle tjäna på ytterligare granskning och enades om tre huvudfrågor: särskilda sökningar, eventuell användning av Eurodac för andra syften än dem som avses i Eurodacförordningen och uppgifternas tekniska kvalitet. Tanken är att dessa frågor skall utredas nationellt. Resultatet av utredningen kommer att sammanställas av Europeiska datatillsynsmannen och sedan diskuteras under ett andra möte våren 2006. Myndigheten ser fram emot resultatet av denna första samordnade strategi.

3. Rådgivning

3.1 Inledning

Detta första hela år då Europeiska datatillsynsmannen fullt ut utövade sina rådgivningsbefogenheter har varit viktigt av två skäl. Myndigheten utarbetade för det första en policy om sin roll som rådgivare till gemenskapsinstitutionerna när det gäller lagstiftningsförslag (och därtill hörande dokument). För det andra avgav datatillsynsmannen yttranden om ett antal betydelsefulla lagstiftningsförslag.

Europeiska datatillsynsmannens policy har fastställts i ett policydokument där myndigheten anger ambitionen att bli erkänd som rådgivare med ett omfattande uppdrag där alla frågor som rör behandling av uppgifter ingår. Denna breda tolkning följer av det sätt på vilket uppdraget kommer till uttryck i artikel 41 i förordning (EG) nr 45/2001 och har bekräftats av domstolen. Domstolen har framhållit att den rådgivande funktionen inte bara omfattar EU-institutionernas och EU-organens behandling av personuppgifter⁽¹⁷⁾. Den omfattar även lagstiftningsförslag inom EU-fördragets tredje pelare (polis-samarbete och straffrättsligt samarbete).

Viktiga förslag lades 2005 fram av kommissionen om genomförande av Haagprogrammet som Europeiska rådet godkände i november 2004. I detta program stärks prioriteringen på EU-nivå av områdena frihet, säkerhet och rättvisa, med betoning på brottsbekämpning. Bland annat skall möjligheter åstadkommas för ökat utbyte av uppgifter mellan medlemsstaternas myndigheter. I programmet erkänns i detta sammanhang att det behövs adekvata bestämmelser för skydd av personuppgifter. De viktigaste händelserna vad gäller uppgiftsskydd anges nedan.

⁽¹⁷⁾ Beslut av den 17 mars 2005 i två ärenden som rör behandlingen av flygpassageraruppgifter (se punkt 3.4.2).

- En tredje central del av lagstiftningen om uppgiftsskydd på europeisk nivå förbereddes – förslaget till rådets rambeslut om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete syftar till att föreskriva om skydd inom ett område där många känsliga uppgifter behandlas och där skyddsnivån på europeisk nivå kan tyckas otillräckligt eftersom direktiv 95/46/EG inte är tillämpligt.
- Lagstiftningsförslagen om den andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) och om Informationssystemet för viseringar (VIS) har bidragit till en vidareutveckling av de storskaliga informationssystemen. VIS har t.ex. utformats för att behandla 20 miljoner poster per år om människor som söker Schengenvisering.
- Privata parter kommer för första gången att enligt EU-lagstiftningen att vara skyldiga att bevara personuppgifter och följaktligen installera databaser med bekämpning av grova brott som enda syfte. Denna förpliktelse följer av bestämmelserna i direktivet om lagring av uppgifter.

Europeiska datatillsynsmannens rådgivande uppdrag utövas inte endast genom yttranden om lagstiftningsförslag, utan även på många andra sätt. Datatillsynsmannen intervenerade för första gången i ärenden vid domstolen, särskilt i ärendena om flygpassageraruppgifter, och har framfört sina åsikter vid flera tillfällen, t.ex. vid offentliga konferenser och seminarier och vid möten i Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor.

Europeiska datatillsynsmannens uppdrag som rådgivande organ är slutligen inte strikt begränsat till

lagstiftningsförslag. Enligt artikel 28.1 i förordningen har myndigheten ett uppdrag vid behandling av personuppgifter där minst en gemenskapsinstitution eller minst ett gemenskapsorgan deltar.

I artikel 46 d specificeras detta uppdrag i fråga om genomförandebestämmelserna.

I detta kapitel av årsrapporten lämnas inte bara en översikt av huvudverksamheten under 2005 och, så långt som möjligt, resultatet av denna, utan även utmaningarna under de kommande åren behandlas, bl.a. konsekvenserna av ny teknisk utveckling och nya händelser inom politik och lagstiftning.

3.2 Europeiska datatillsynsmannens policy

Policydokumentet "Europeiska datatillsynsmannen som rådgivare åt gemenskapsinstitutionerna i fråga om förslag till lagstiftning och därmed sammanhängande dokument" (mars 2005)

Detta policydokument syftar till att definiera Europeiska datatillsynsmannens ställning som en auktoritativ, tillförlitlig och konsekvent rådgivare för kommissionen, Europaparlamentet och rådet i lagstiftningsarbetet. Europeiska datatillsynsmannen planerar med andra ord att bli en självklar partner under detta arbete. De tre huvuddelarna i rådgivningsrollen klargörs i dokumentet.

Den första delen rör tillämpningsområdet för myndighetens funktion – de frågor där Europeiska datatillsynsmannens råd krävs. Så som tidigare påpekats är tillämpningsområdet stort, eftersom förslag inom många områden kan påverka skyddet av personuppgifter.

Den andra delen avser sakinnehållet i interventionerna. Europeiska datatillsynsmannens interventioner bygger på den allmänna uppfattningen att bidragen till lagstiftningsprocessen inte bara bör vara kritiska utan även konstruktiva.

- Det är av avgörande betydelse att synliggöra om ett förslag har relevans för skyddet av personuppgifter.
- Enligt artikel 6 i EU-fördraget skall unionen respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europakonventionen om skydd

för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, särskilt genom rättspraxis vad gäller artikel 8 i den konventionen. Privatpersoner skall inte genom rättsliga instrument berövas det grundläggande skydd som de har rätt till.

- Datatillsynsmannen skall inte endast bevaka skyddet av privatlivet, utan också beakta att gott styre även förutsätter att andra motiverade offentliga intressen respekteras.
- Förslag bör inte endast förkastas, utan datatillsynsmannen kommer att föreslå alternativa lösningar.

Den tredje delen rör den uppgift som Europeiska datatillsynsmannen avser att ha inom den institutionella ramen. För att vara effektiv som rådgivare till de tre viktigaste aktörerna under lagstiftningsarbetet, är det synnerligen viktigt att interventionerna sker vid rätt tidpunkt. I policydokumentet anges interventioner i olika skeden. Innan kommissionen antar ett förslag kan dess ansvariga enhet ha ett informellt samråd. Det har blivit praxis att detta informella samråd äger rum samtidigt med det interna samrådet mellan kommissionens enheter. Därefter sker den formella och offentliga rådgivningen med utgångspunkt i kommissionens förslag. Europeiska datatillsynsmannen strävar efter att lägga fram sina yttranden i ett tidigt skede av överläggningarna med Europaparlamentet och rådet. En tredje valfri intervention har blivit stadigvarande praxis i viktigare ärenden, nämligen ytterligare ett samråd med Europaparlamentet och rådet. Europeiska datatillsynsmannen har inte bara vid flera tillfällen muntligen föredragit sitt formella yttrande i Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och rådets berörda arbetsgrupper, utan har också i ett senare skede – ganska ofta på begäran av en av dessa institutioner – stått till förfogande för fortsatt rådgivning.

Slutligen överlappar Europeiska datatillsynsmannens roll i hög grad artikel 29-gruppens rådgivande funktion. I policydokumentet betonas att gruppen inte bör ses som en konkurrent till myndigheten. I praktiken har artikel 29-gruppen och myndigheten komplementära roller, till förmån för skyddet av personuppgifter. Att två organ yttrar sig över viktiga förslag gör att uppgiftsskyddet får en starkare ställning i lagstiftningsprocessen, förutsatt naturligtvis att budskapet från dessa båda organ inte motsäger varandra.

Någon sådan motsägelsefull situation har ännu inte uppstått och förväntas inte heller uppstå, med tanke på att datatillsynsmannen är ledamot av artikel 29-gruppen och eftersom båda organen försvarar samma sakintressen.

Om ett förslag grundas på avdelning VI i fördraget om Europeiska unionen (tredje pelaren), varvid artikel 29-gruppen saknar formell rådgivande roll, förekommer överlappning med andra – informella – grupper av nationella dataskyddsmyndigheter. Europeiska datatillsynsmannen har valt ett praktiskt samarbetsinriktat tillvägagångssätt som fungerar tillfredsställande.

Genomförande av policydokumentet

Flera frågor inom området av frihet, säkerhet och rättvisa var av central betydelse för Europeiska datatillsynsmannens verksamhet under 2005. Myndigheten har arbetat med följande principfrågor:

- Tillämpningen av proportionalitetsprincipen, dvs. att utreda huruvida det i ett förslag görs rätt avvägning mellan behovet av tillräckliga brottsbekämpande inslag och skyddet av personuppgifter.
- Fördjupning i frågor som rör storskaliga informationssystem som VIS och SIS II, särskilt när det gäller säkerhet och åtkomst.
- Stöd till en viktig åtgärd för uppgiftsskyddet som fastställs i förslaget till rådets rambeslut om skydd av uppgifter i tredje pelaren.
- Inom kommissionen har generaldirektoratet för rättvisa, frihet och säkerhet i allt högre grad blivit myndighetens naturliga motpart: Det ansvarar för de grundläggande rättigheterna och hanterar de flesta av de viktiga ärendena. Kommissionen beskriver i sitt meddelande av den 10 maj 2005 om Haagprogrammet tio prioriteringar i verksamheten vid generaldirektoratet för rättvisa, frihet och säkerhet. Kommissionen betonar avvägningen mellan principen om tillgänglighet – som är av central betydelse för kommissionens synsätt – och skyddet av grundläggande rättigheter.
- Det andra generaldirektorat som hanterar ärenden med hög relevans för uppgiftsskyddet är generaldirektoratet för informationssamhället och medier. Under 2005 ingick de frågor som detta

generaldirektorat handhar inte heller till någon stor del i datatillsynsmannens rådgivningsarbete, men detta förväntas ändras 2006.

Europeiska datatillsynsmannen har fastställt administrativa förföranden med prioriteringar på grundval av kommissionens arbetsprogram för 2005 och andra relevanta planeringsverktyg vid institutionerna. Ett fåtal ärenden har lagts till av myndigheten. Ärendena klassificeras som antingen ”högprioriterade”, varvid de kräver en tidig proaktiv medverkan av myndigheten, i varje fall ett formellt yttrande, eller ”lägprioriterade”, varvid det inte krävs någon proaktiv medverkan (och ärendet inte nödvändigtvis utmynnar i ett formellt yttrande).

Europeiska datatillsynsmannen avser att fastställa sina prioriteringar på samma sätt under de kommande åren och att informera kommissionen om sina inledande slutsatser.

3.3 Lagstiftningsförslag

3.3.1 Europeiska datatillsynsmannens yttranden 2005 ⁽¹⁸⁾

Yttrande av den 13 januari 2005 om förslaget till rådets beslut om utbyte av uppgifter ur kriminalregister

Detta förslag lades fram av kommissionen som en åtgärd med begränsat tidsperspektiv och är avsett för att komma till rätta med en allvarig lucka i bestämmelsen om utbyte av uppgifter ur kriminalregister till dess ett mer definitivt rättsligt instrument har utarbetats. Förslaget utlöstes av Fourniretfallet, ett fall som väckte stor uppmärksamhet hos allmänheten och rörde en fransk medborgare som hade flyttat till Belgien. De belgiska myndigheterna saknade kännedom om att han tidigare dömts för pedofilrelaterade brott. Förslaget innehåller två nya bestämmelser om utbyte av uppgifter om fällande domar.

Europeiska datatillsynsmannens relativt kortfattade yttrande måste ses mot bakgrund av åtgärdens brådskande och tillfälliga karaktär. Myndigheten rekommenderade att förslaget skulle begränsas till kriminalregister för fällande domar för vissa grova brott.

⁽¹⁸⁾ Se bilaga F.

Vidare rekommenderades att skyddet för den registrerade bör preciseras.

Yttrande av den 23 mars 2005 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet mellan medlemsstaterna av uppgifter om viseringar för kortare vistelse

Syftet med detta kommissionsförslag är att förbättra förvaltningen av den gemensamma viseringspolitiken genom att underlätta utbytet av uppgifter mellan medlemsstaterna. VIS kommer att baseras på en centraliserad struktur och bestå av en databas där registren med viseringsansökningar kommer att lagras: Centrala informationssystemet för viseringar (CS-VIS), och ett nationellt gränssnitt (NI-VIS) i varje medlemsstat. Enligt förordningen skall biometriska uppgifter (foto och fingeravtryck) införas vid ansökningsförfarandet och lagras i den centrala databasen. VIS kommer att innehålla (och möjliggöra utbyte av) biometriska uppgifter i en hittills oöverträffad omfattning (20 miljoner poster om viseringsansökningar per år) och kan komma att omfatta 100 miljoner poster efter längst tillåtna lagringstiden på fem år.

Europeiska datatillsynsmannen inser att den vidare utvecklingen av en gemensam viseringspolitik kräver ett effektivt utbyte av relevanta uppgifter. En av de mekanismer som kan garantera ett jämnt flöde av information är VIS. Detta nya instrument bör dock begränsas till insamling och utbyte av uppgifter, i den mån detta behövs för att utarbeta en gemensam viseringspolicy och i en omfattning som står i rimlig proportion till detta mål. Framför allt rutinmässig åtkomst för brottsbekämpande myndigheter skulle inte vara förenlig med detta syfte.

Datatillsynsmannen inser fördelarna med användning av biometri, men betonar de omfattande konsekvenser som användningen av sådana uppgifter medför och föreslår att strikta skyddsåtgärder införs för användningen av biometriska uppgifter. De tekniska bristerna förenade med fingeravtryck kräver dessutom att reservförfaranden utarbetas och innefattas i förslaget för att undvika negativa följder för ett stort antal människor.

När det gäller viseringskontroller vid de yttre gränserna ansåg Europeiska datatillsynsmannen att det skulle räcka med att de behöriga myndigheterna kan läsa det skyddade mikrochipet vid viseringskontrollerna, för att därigenom undvika åtkomst till den centrala databasen.

lerna, för att därigenom undvika åtkomst till den centrala databasen.

Yttrande av den 15 juni 2005 om förslaget till rådets beslut om ingående av ett avtal mellan Europeiska gemenskapen och Kanadas regering om behandling av förbandsinformation om passagerare (Advance Passenger Information, API) och passageraruppgifter (Passenger Name Records, PNR)

Detta avtal med Kanada är det andra i raden av avtal med tredjeländer i dessa frågor. Mot det första avtalet med Amerikas förenta stater väckte Europaparlamentet talan vid domstolen och Europeiska datatillsynsmannen stödde parlamentets slutsatser (se avsnitt 3.4.2). Europeiska datatillsynsmannen inriktade sig i sitt yttrande på de väsentliga skillnaderna mellan avtalet med Kanada och avtalet med Förenta staterna.

- Förslaget avser ett "push-system", vilket till skillnad från ett "pull-system" gör att flygbolagen i Europeiska gemenskapen kan kontrollera överföringen av uppgifter till de kanadensiska myndigheterna.
- De kanadensiska myndigheternas åtaganden är bindande.
- Den förteckning över PNR-uppgifter som skall överföras är mer begränsad och omfattar inte överföring av känslig information.
- Lagstiftningssystemet för skydd av personuppgifter är mycket mer utvecklat i Kanada än i Förenta staterna.

Europeiska datatillsynsmannen godkände det viktigaste sakinhållet i det föreslagna avtalet, men drar dock slutsatsen att avtalet medför en ändring av direktiv 95/46/EG och att Europaparlamentets samtycke därför borde ha inhämtats innan avtalet ingicks.

Yttrande av den 26 september 2005 om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om lagring av uppgifter som behandlats i samband med tillhandahållande av allmänna elektroniska kommunikationstjänster och om ändring av direktiv 2002/58/EG

Detta förslag lades fram i samband med den växande oron för terroristattacker och var nära kopplat till be-

kämpningen av terrorism (och annan grov brottslighet) efter bombdåden i London i juli 2005.

Enligt Europeiska datatillsynsmannen har förslaget stor betydelse.

- För första gången åläggs i ett europeiskt rättsligt instrument privata parter att bevara uppgifter för brottsbekämpningsändamål. Utgångspunkten är alltså den motsatta jämfört med gällande förpliktelser enligt EG-rätten, eftersom det föreskrivs att telekommunikationsleverantörer endast får samla in och lagra trafikuppgifter för ändamål som direkt har med själva kommunikationen att göra, bl.a. faktureringsändamål. Efteråt skall uppgifterna utplånas (med vissa undantag).
- Det är en förpliktelse som direkt berör alla EU-medborgare.

Europeiska datatillsynsmannen inser att adekvat tillgång till vissa trafik- och lokaliseringssuppgifter för allmänna elektroniska tjänster kan vara ett avgörande redskap för de brottsbekämpande organen och kan bidra till människors fysiska säkerhet. I sitt yttrande påpekar datatillsynsmannen emellertid att detta inte automatiskt innebär att de nya instrument som planeras i detta förslag är nödvändiga. Enligt datatillsynsmannen hade behovet av den fulla omfattningen av denna nya förpliktelse att bevara uppgifter inte påvisats i tillräcklig grad.

Eftersom Europeiska datatillsynsmannen insåg att ett rättsligt instrument om lagring av uppgifter kunde komma att införas ändå, inriktade myndigheten sitt yttrande på proportionaliteten i den föreslagna åtgärden, och betonade att lagring av trafik- och lokaliseringssuppgifter i sig inte är en lämplig eller effektiv reaktion. Det skulle behövas ytterligare åtgärder för att se till att myndigheterna har riktad och snabb tillgång till de uppgifter som behövs i ett specifikt fall. Dessutom borde förslaget begränsa lagringstiderna, begränsa antalet uppgifter som skall lagras och omfatta lämpliga säkerhetsåtgärder.

Europeiska datatillsynsmannen bad om följande ändringar av förslaget:

- Särskilda bestämmelser om de behöriga myndigheternas tillgång till trafik- och lokaliseringssuppgifter och om vidareanvändningen av uppgifterna.

- Utökning av uppgiftsskyddet och ytterligare åtgärder för att stimulera leverantörerna att investera i lämplig teknisk infrastruktur, inbegripet kompensation för extrakostnader.

Myndigheten vände sig slutligen bestämt mot det juridiska argumentet att förslag inom första pelaren inte skulle kunna omfatta bestämmelser om polisens och de rättsliga myndigheternas tillgång till uppgifter.

Yttrande av den 19 oktober 2005 om förslagen om den andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II)

Schengens informationssystem (SIS) är ett storskaligt IT-system i EU som skapades 1995 som en kompensationsåtgärd när de inre gränskontrollerna avskaffades inom Schengenområdet. En ny andra generation av Schengens informationssystem (SIS II) skall ersätta det nuvarande systemet så att Schengenområdet kan utvidgas till att omfatta de nya EU-medlemsstaterna. Även nya funktioner tillkommer i systemet, t.ex. ökad åtkomst till SIS (av Europol, Eurojust, nationella åklagare och myndigheter som utfärdar registreringsbevis för fordon), sammankoppling av rapporter, tillägg av nya kategorier av uppgifter, inklusive biometriska uppgifter (fingeravtryck och foton). Schengenbestämmelserna, som har utarbetats på mellanstatlig nivå, kommer att helt och hållet omvandlas till EU-rättsinstrument, något som Europeiska datatillsynsmannen välkomnar.

Förslagen om inrättande av SIS II består i huvudsak av ett förslag till förordning som skall reglera de aspekter av SIS som rör första pelaren (invandring) och ett förslag till beslut som skall reglera användningen av SIS för syften som rör tredje pelaren⁽¹⁹⁾. EU-fördraget gör det nödvändigt att reglera detta enda system med två huvudinstrument. Resultatet blir emellertid ytterst komplicerat och därför krävdes en ingående undersökning av hela det rättsliga sammanhanget. Europeiska datatillsynsmannen framhöll att den nya rättsliga ordningen, även om den är komplicerad, bör garantera en hög nivå av uppgiftsskydd, vara förutsägbar för medborgarna och för de myndigheter som utbyter uppgifter samt vara konse-

⁽¹⁹⁾ Det finns till och med ett tredje förslag – ett förslag till förordning som grundas på avdelning V (transporter) och specifikt rör tillträde till uppgifter i SIS för myndigheter som utfärdar registreringsbevis för fordon.

kvent när den tillämpas i olika sammanhang (första eller tredje pelaren).

Europeiska datatillsynsmannen kunde se flera positiva aspekter av förslagen, som innebär en förbättring jämfört med den situation som nu råder, men även vissa orostecken: Tillägget av nya funktioner i SIS II, vilket ökar dess eventuella inverkan på enskilda människors liv, bör följas av strängare säkerhetsåtgärder vilka beskrivs i yttrandet och då särskilt följande:

- Nya myndigheter får inte ges tillgång till uppgifter i SIS II om det inte finns en mycket stark motivering för detta. Åtkomsten bör även begränsas så mycket som möjligt, när det gäller både tillgängliga uppgifter och bemyndigade personer.
- Sammankopplingen av registreringar får aldrig, ens indirekt, leda till att åtkomsträttigheterna ändras.
- Effekten av införandet av biometriska uppgifter verkar inte vara tillräckligt beaktad och dessa uppgifters tillförlitlighet förefaller överskattad. Europeiska datatillsynsmannen inser dock att införandet av biometriska uppgifter kan förbättra systemets resultat och hjälpa offren för identitetsstöld.
- Tillsynen över systemet måste vara enhetlig och övergripande både på europeisk och på nationell nivå.

Yttrande av den 19 december 2005 om förslaget till rådets rambeslut om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete

Syftet med detta förslag från kommissionen är att fastställa gemensamma normer för skyddet av personuppgifter inom tredje pelaren, vilket för närvarande regleras genom icke-harmoniserad nationell lagstiftning. Förslaget, som kommer vid rätt tidpunkt, kommer att bli lika viktigt som uppgiftsskyddsdirektivet (95/46/EG) och Europarådets konvention nr 108. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar i sitt yttrande förslaget vars syfte är att garantera den grundläggande rätten till skydd av personuppgifter även vad gäller det ökade utbytet av personuppgifter mellan EU-medlemsstaternas brottsbekämpande och rättsliga myndigheter.

Ett effektivt skydd av personuppgifter är inte viktigt bara för de registrerade, utan bidrar även till ett framgångsrikt polissamarbete och rättsligt samarbete som sådant. Europeiska datatillsynsmannen framhåller att överensstämmelsen med gällande lagstiftning om uppgiftsskydd (särskilt direktiv 95/46/EG och konvention nr 108) säkerställs samtidigt som det tillkommer ytterligare en uppsättning regler som tar hänsyn till brottsbekämpningens särskilda natur. Det är viktigt att de centrala uppgiftsskyddsbestämmelserna omfattar alla polisiära och rättsliga uppgifter – inte bara uppgifter som utbyts mellan medlemsstaterna utan även uppgifter som används inom ett land.

Enligt Europeiska datatillsynsmannen bör personuppgifter samlas in och behandlas för särskilda och uttryckligt angivna ändamål (ett visst brott, en viss utredning osv.) medan ytterligare användning kan tillåtas på mycket stränga villkor. Det är vidare ett krav att uppgifter om olika kategorier av personer – misstänkta, dömda, offer, vittnen, kontakter m.fl. – behandlas enligt olika, lämpliga villkor och garantier, att särskilda bestämmelser om automatiska individuella beslut införs, och att utbytet av personuppgifter med tredjeländer skyddas på adekvat sätt.

3.3.2 Horisontella teman

EU-institutionernas arbetsprogram och därmed Europeiska datatillsynsmannens dagordning har styrts av behovet att förebygga brott och ta itu med terroristhot samt av att de interna och externa aspekterna av området med frihet, säkerhet och rättvisa utvecklas fortlöpande. Datatillsynsmannen verkade därför under 2005 i ett mer komplicerat rättsligt och institutionellt sammanhang som omfattar en rad olikartade initiativ som inte endast rörde policy med anknytning till fri rörlighet för personer (något som ligger inom första pelaren) utan även bestämmelser om polissamarbete och straffrättsligt samarbete (tredje pelaren).

Europeiska datatillsynsmannen välkomnar att myndighetens rådgivningsroll i fråga om lagstiftningsförslag inom tredje pelaren har avspeglats i kommissionens praxis att genomföra både informella och formella samråd om sina förslag inom tredje pelaren. Förhoppningsvis kommer nästa steg att bli att samrådet med datatillsynsmannen (inom den första och den tredje pelaren) bli ännu mer synligt för omvärlden genom att det omnämns i lagförslagets ingress.

EU-fördragets pelarstruktur har inneburit nya frågeställningar och utmaningar som inte bara beror på att olika aktörer medverkar i beslutsfattande, utan även på eventuell överlappning och konflikter mellan olika rättsliga grunder och lagstiftningsförslag. Tydliga exempel finns i många av Europeiska datatillsynsmannens yttranden från 2005. I de båda yttrandena om flygpassageraruppgifter till Kanada och lagring av telekommunikationsuppgifter gick myndigheten igenom de skyddsåtgärder och villkor som skall gälla när personuppgifter som samlats in för kommersiella ändamål skall användas i brottsförebyggande syfte. I yttrandet om lagring av uppgifter blev myndigheten tvungen att ta hänsyn till olika parallella förslag och yttra sig om lämpligaste rättsliga grund, medan SIS II-yttrandet avsåg ett paket av rättsliga instrument där aspekter av det föreslagna systemet som rör såväl första som tredje pelaren togs upp.

Europeiska datatillsynsmannen har i detta sammanhang strävat efter att så långt som möjligt säkerställa att bestämmelserna om uppgiftsskydd blir enhetliga i all EU-lagstiftning, trots pelarstrukturen och skillnaderna mellan olika beslutsförfaranden och institutionella aktörer. Detta synsätt förklarar myndighetens varmt välkomnande ordalag i sitt yttrande om kommissionens förslag till rambeslut om skydd av personuppgifter, vilket syftar till att fastställa gemensamma normer i EU för skyddet av personuppgifter inom polissamarbete och rättsligt samarbete.

I enlighet med sitt policydokument har Europeiska datatillsynsmannen använt proportionaliteten som en av de viktigaste vägledande principerna i sina yttranden om lagstiftningsförslag: behandling av personuppgifter får tillåtas endast om den är nödvändig och förutsatt att inget annat medel som i mindre grad inkräktar på privatlivet skulle vara lika effektivt. Denna bedömning har gjorts i ett vidare perspektiv med beaktande av alla de olika och ibland motstridiga offentliga intressen som berörs. Europeiska datatillsynsmannen har när det har varit möjligt valt ett proaktivt tillvägagångssätt genom att föreslå hållbara alternativa lösningar som kan tillgodose brottsbekämpningens behov och samtidigt bättre skydda den grundläggande rätten till skydd av personuppgifter. Datatillsynsmannen belyser i sitt yttrande om rambeslutet om skydd av uppgifter inom tredje pelaren hur ett gott uppgiftsskydd i vissa fall kan bidra till att tillgodose både de registrerades behov och polismyndigheternas och de rättsliga myndigheternas behov.

När det gäller tidpunkten för sina interventioner har Europeiska datatillsynsmannen i samtliga ärenden lämnat sitt yttrande i ett tidigt skede av beslutsprocessen för att både medborgarna och de berörda institutionella aktörerna skall kunna ta del av myndighetens uppfattning. Datatillsynsmannen har dessutom i allt högre grad använt sig av möjligheten att lämna sitt informella yttrande innan kommissionens förslag har antagits.

3.4 Övrig verksamhet relaterad till rådgivning

3.4.1 Närliggande dokument

Europeiska datatillsynsmannen riktade under 2005 även mer uppmärksamhet på dokument som föregår formella förslag, t.ex. meddelanden från kommissionen. Dessa typer av dokument bildar ofta utgångspunkten för de politiska övervägandena i förslag till lagstiftning, och myndigheten anser att möjligheten att reagera på dem är en viktig möjlighet för att framföra sina åsikter om de långsiktiga aspekterna av uppgiftsskyddsstrategierna.

Detta har gällt i fallet med meddelandet från kommissionen om den yttre dimensionen av området med frihet, säkerhet och rättvisa. I meddelandet kartläggs en strategi för den yttre dimensionen av politiken för området med frihet, säkerhet och rättvisa. Myndigheten stödde uppfattningen att de inre och yttre aspekterna är nära förbundna med varandra och uppmuntrade kommissionen att inta en proaktiv hållning när den främjar skyddet av personuppgifter på internationell nivå genom att stödja bilaterala och multilaterala strategier med tredjeländer och samarbete med andra internationella organisationer.

3.4.2 Interventioner vid domstolen

Domstolen gav 2005 för första gången Europeiska datatillsynsmannen tillstånd att intervensera i två mål vid domstolen. I dessa mål ansökte Europaparlamentet om ogiltigförklaring av ett beslut om rådets ingående av ett avtal mellan EG och Förenta staterna om lufttrafikföretags behandling och överföring av passageraruppgifter (PNR) till Förenta staterna. Parlamentet ansökte också om ogiltigförklaring av kommissionens beslut om adekvat skydd av de person-

uppgifter som finns i PNR för flygpassagerare och som överförs till Förenta staterna.

Europeiska datatillsynsmannen intervenerade till stöd för Europaparlamentets slutsatser och inkom med skriftliga yttranden till domstolen. Myndighetens uppfattning försvarades muntligen under domstolsförhandlingen. Huvudargumenten var att

- europeiska lufttrafikföretag på grund av besluten inte kan uppfylla sina förpliktelser enligt direktiv 95/46/EG, varigenom förpliktelserna enligt det direktivet ändras (eftersom ett avtal med ett tredjeland har företrädare framför intern EU-rätt),
- besluten strider mot skyddet av de grundläggande rättigheterna,
- kommissionen överträder marginalen för fri bedömning enligt artikel 25 i direktivet.

Den 22 november 2005 avgav generaladvokaten sitt yttrande där han föreslår att besluten skall ogiltigförklaras, dock med en helt annan argumentering än datatillsynsmannens.

3.4.3 Administrativa åtgärder

Europeiska datatillsynsmannen utövade 2005 sina rådgivningsbefogenheter för administrativa åtgärder, mer specifikt för institutionernas och organens genomförandebestämmelser när det gäller skydd av personuppgifter, på följande sätt.

Datatillsynsmannen har utarbetat en strategi för de särskilda genomförandebestämmelserna vad avser uppgiftsskyddsombuden enligt artikel 24.8 i förordningen. Enligt datatillsynsmannen bör tillämpningsområdet för genomförandebestämmelserna vara så omfattande som möjligt, så att det omfattar aspekter som direkt påverkar de registrerade, t.ex. rätt till information, tillgång, rättelse, klagomål m.m. Institutionens eller organets uppgiftsskyddsombud måste ges en avgörande roll i detta sammanhang.

Eftersom uppgiftsskyddsombuden enligt förordningen ges utredningsbefogenheter (punkt 1 i bilagan till förordningen) har han eller hon utmärkta möjligheter att behandla klagomål i ett första skede och försöka lösa problemet internt.

Europeiska datatillsynsmannen har med stor framgång givits möjlighet att ge råd om de genomförandebestämmelser som revisionsrätten utformat.

Flera andra frågor har tagits upp med myndigheten, som därigenom fick möjlighet att framföra sina åsikter.

En fråga rörde rådets utvärdering av den militära personalen. Det konstaterades att denna behandlingen inte omfattas av förordningen, men Europeiska datatillsynsmannen tog tillfället i akt att ge råd om modellen med en registeransvarig och tillämpligheten av allmänna principer för skydd av uppgifter.

En annan fråga i slutet av 2005 rörde publiceringen av bilder på anställda på kommissionens intranät med användning av foton som tidigare tagits för tillträdeskort. Tidigt i januari 2006 avgavs ett avstyrkande yttrande inriktat på att det är nödvändigt att den registrerade lämnar sitt samtycke.

En annan fråga rörde behandling av personuppgifter vid revisionsrätten under revisionsverksamhet. Europeiska datatillsynsmannen ansåg att just denna behandling omfattas av förordningens bestämmelser.

Vissa allmänna riktlinjer, bl.a. om behovet av förhandskontroll, gavs till OLAF:s uppgiftsskyddsombud i fråga om åtgärder som skall vidtas gentemot vissa förmånstagare till åtgärder som finansieras av garantisektionen vid EUGFJ ⁽²⁰⁾.

Andra vägledande rekommendationer gavs i olika frågor t.ex. behandlingen av uppgifter i samband med gruppbesök vid domstolen och rätten till tillgång till utvärderingen av ledarförmåga vid Europeiska centralbanken.

När det gäller uppgiftsskyddsombudens funktion bör det slutligen påpekas att

- Europeiska datatillsynsmannen på begäran från kommissionens uppgiftsskyddsombud har rekommenderat utnämning av ett uppgiftsskyddsombud för varje interinstitutionellt kontor; denna grundtanke finns med i ständpunktsdokumentet om uppgiftsskyddsombuden (se avsnitt 2.2),

⁽²⁰⁾ Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket.

- det har hållits flera bilaterala möten med uppgiftsskyddsombuden för att ge råd i de frågor som berör dem.

3.5 Utsikterna inför 2006 och åren därefter

3.5.1 Ny teknisk utveckling

Europeiska kommissionen främjar framväxten av ett europeiskt informationssamhälle som skall grundas på innovation, kreativitet och integration. Detta samhälle kommer att vara beroende av tre viktiga tekniska utvecklingstendenser, nämligen en nästan obegränsad bandbredd, en ändlös lagringskapacitet och nätuppkopplingsmöjligheter överallt. I detta avsnitt beskriver Europeiska datatillsynsmannen viss ny teknisk utveckling som sannolikt är att vänta till följd av dessa utvecklingstendenser och som förväntas att i hög grad påverka uppgiftsskyddet.

Begreppet personuppgifter och effekterna av ny och framväxande teknik

I direktiv 95/46/EG definieras personuppgifter som

”[...] varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (den registrerade). En identifierbar person är en person som kan identifieras, direkt eller indirekt, framför allt genom hänvisning till ett identifikationsnummer eller till en eller flera faktorer som är specifika för hans fysiska, fysiologiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet”.

Tillämpningen av denna definition av personuppgifter på framväxande teknik kan leda till nya problem, eftersom betydelsen av två viktiga textled i definitionen av personuppgifter inte längre är självklar. Dessa båda led är ”som avser” och ”identifierbar”. Tillämpningen av dessa båda led blir mer komplicerad på grund av nya typer av behandling, t.ex. webbtjänster, och en uppluckring av de traditionella tekniska hindren (effektbegränsningar, begränsad överföringsräckvidd, isolerade uppgifter m.m.). Detta visas av den ökade användningen av taggar för radiofrekvensidentifiering (RFID) och den enorma utvecklingen på området för kommunikationsnät som får följande konsekvenser:

- Alla taggade objekt blir samtidigt insamlare av personuppgifter.
- ”Förekomsten” av dessa intelligenta objekt och personer som bär dem på sig kännetecknas av att de alltid är ”uppkopplade”.
- Detta medför en störtflod av uppgifter som kontinuerligt förs till en enorm mängd lagrade uppgifter.

Radiofrekvensidentifiering (RFID), en lovande och ifrågasatt teknik

Europeiska datatillsynsmannen bidrog 2005 till verksamheten i artikel 29-gruppen rörande RFID och välkomnade de sonderingar som kommissionen gjort. I och med att RFID-taggar har kritisk betydelse för skyddet av personuppgifter krävs det emellertid en mer djupgående analys. Att dessa typer av teknik är av kritisk betydelse beror inte bara på att de erbjuder nya sätt att samla personuppgifter, utan även på att RFID-taggar kommer att vara centrala inslag i ”intelligenta miljöer”. Det är därför viktigt att samrådsmöten genomförs mellan alla berörda intressenter.

Framväxande intelligenta miljöer

Enligt den rapport⁽²¹⁾ som Internationella teleunionen (ITU) offentliggjorde vid FN-toppmötet i Tunis bygger det framväxande informationssamhället på ett ”Internet av saker” (*Internet of things*) som slår broar mellan den digitala och den fysiska världen. I denna omgivning sätts uppgiftsmodellen med en centraliserad registeransvarig helt klart på svåra prov på grund av de växande möjligheterna till nätuppkoppling överallt.

Under övergångstiden, då användaren kryssar mellan öar med intelligent miljö är det av avgörande betydelse att krav på skydd av privatliv och uppgifter införs som en del i utformningen av dessa områden med intelligent miljö. Tillväxningen till dessa former av framväxande teknik och därför den allmänna acceptansen för dessa kommer att uppnås inte bara genom de intelligenta miljöernas attraktivitet och de nya tjänster de erbjuder, utan också genom fördelarna med enhetliga garantier för uppgiftsskydd som måste införas. En av de största utmaningarna med

⁽²¹⁾ ITU Internet reports 2005: *The Internet of things*, November 2005: <http://www.itu.int/osg/spu/publications/internetofthings>.

intelligenta miljöer kommer att bli att hantera de uppgifter som kontinuerligt genereras av dessa miljöer på ett korrekt sätt.

Identitetshanteringsystem

Identitetshanteringsystem kan ses som de viktigaste inslagen i e-förvaltningstjänster. Dessa system kommer att kräva särskild omsorg i fråga om uppgiftsskyddet. Identitetshanteringsystem kan betraktas som en omvandling av följande två grundläggande processer till digital form: identifiering och identitetsgenerering. Båda processerna grundas på personuppgifter, t.ex. biometriska uppgifter. Införandet av lämpliga standarder är av avgörande betydelse om dessa processer skall stämma överens med regelverket för uppgiftsskydd. Men fastställandet av dessa standarder är i högsta grad strategiskt, eftersom ett av målen är att uppnå en omfattande driftskompatibilitet till förmån för mobilitetsprincipen som är en del av Lissabonmålen.

De amerikanska initiativen nyligen då en ny standard för alla statsanställda och leverantörer fastställdes kommer säkerligen att få stort inflytande på internationella standarder. EU måste konsolidera de investeringar som redan gjorts på området och lansera nya initiativ – naturligtvis med vederbörligt beaktande av kraven på uppgiftsskydd. Ett enhetligt regelverk för uppgiftsskydd har dessutom bidragit till minskade risker för identitetsstöld, ett stort hot mot identitetshanteringsystem men som har hållits på en relativt låg nivå hittills.

Den biometriska eran

Användningen av biometriska uppgifter togs upp i flera av Europeiska kommissionens förslag 2005. Dessa första initiativ kommer att göra det lättare att införliva biometri i många andra delar av de europeiska medborgarnas vardag. EU-institutionerna har stort ansvar för hur dessa former av teknik förverkligas.

I sitt yttrande om förslagen om den andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) föreslog Europeiska datatillsynsmannen, genom att biometriska uppgifter är känsliga i sig, att en förteckning skulle utarbetas över gemensamma och grundläggande krav. Förteckningen bör vara tillämpbar på alla system som använder sig av biometri, oberoende av deras inriktning. Den bör definieras och utarbetas av en tvärvetenskaplig grupp och innehålla mer

än ett fastställande av normer som innebär att man bara anger genomförandemetoder som tillgodoser användarens rätt till uppgiftsskydd. Eftersom det rör sig om en vägledande och icke uttömmande förteckning föreslog datatillsynsmannen följande inslag: ett säkerhetsförfarande, riktad konsekvensanalys, betoning på registreringsprocessen och medvetenhet om graden av korrekthet.

3.5.2 Nya tendenser inom politik och lagstiftning

Yttranden och andra interventioner

Under de sista månaderna av 2005 tog Europeiska datatillsynsmannen emot ytterligare förfrågningar om rådgivning om kommissionsförslag på området polissamarbete och rättsligt samarbete. Datatillsynsmannen kommer att avge sina yttranden under de första månaderna 2006.

Förslaget till rådets rambeslut om utbyte av uppgifter enligt principen om tillgänglighet, som kommissionen antog den 12 oktober 2005, kräver särskild uppmärksamhet. Principen, som införs genom Haagprogrammet, medför att information som innehåller av de nationella brottsbekämpningsmyndigheterna i en medlemsstat för att förebygga brott också bör vara tillgänglig för andra EU-medlemsstaters behöriga myndigheter. Förslaget är fast knutet till förslaget om skydd av uppgifter inom tredje pelaren.

Förslaget måste dessutom ses mot bakgrund av den allmänna tendensen att öka uppgiftsutbytet mellan EU-medlemsstaternas brottsbekämpningsmyndigheter. Parallella rättsliga instrument har faktiskt föreslagits. Prümkonventionen (ibland kallad ”Schengen III”) som undertecknats av sju medlemsstater, är bara ett exempel på detta. Detta bekräftar att det vore bra med ett övergripande regelverk för skydd av personuppgifter inom tredje pelaren, oberoende av om förslaget om tillgänglighetsprincipen godkänns, vilket Europeiska datatillsynsmannen framfört i sitt yttrande om skydd av uppgifter inom tredje pelaren.

En annan tendens är att de brottsbekämpande organens (vari ofta Europol ingår) utredningsbefogenheter utvidgas genom att de ges tillgång till databaser som inte ursprungligen tagits fram för brottsbekämpning. Kommissionen lade den 24 november 2005 fram ett förslag till rådets beslut om möjlighet till sökningar i informationssystemet för viseringar

(VIS) för medlemsstatsmyndigheter med ansvar för intern säkerhet och för Europol. Europeiska datatillsynsmannen lämnade sitt yttrande om detta förslag den 24 januari 2006. Dessutom föreslås det uttryckligen i meddelandet från kommissionen om större effektivitet, förbättrad interoperabilitet och synergieffekter mellan EU:s databaser att myndigheter med ansvar för intern säkerhet skall ges tillgång till andra stora databaser, t.ex. uppgifter avseende första pelaren i SIS II eller Eurodacuppgifter. Det här är naturligtvis en utveckling som Europeiska datatillsynsmannen kommer att följa mycket noga med hänsyn till behovet av en avvägning mellan grundprinciperna för uppgiftsskydd och de intressen som myndigheter med ansvar för intern säkerhet har.

Kommissionen antog även ett förslag till rådets rambeslut om utbyte av uppgifter ur kriminalregister. Enligt detta förslag skulle organisatoriska åtgärder fastställas som reglerar lagring och utbyte mellan medlemsstaterna av information om dömda personer. Förslaget bör ersätta den ”nödåtgärd” som Europeiska datatillsynsmannen yttrade sig över den 13 januari 2005 (se ovan).

I slutet av 2005 inledde generaldirektoratet för informationssamhället och medier arbetet med att se över EU:s regelverk för elektroniska meddelanden och tjänster, inbegripet översyn av direktiv 2002/58/EG. Europeiska datatillsynsmannen kommer att nära följa denna process och lägga fram sin uppfattning om framtida lagstiftning på detta område.

Medellångsiktig och långsiktig inriktning

Det ter sig uppenbart att Europeiska datatillsynsmannens dagordning i hög grad bestäms av kommissionens arbetsprogram. Datatillsynsmannens arbete under 2006–2007 måste ses mot denna bakgrund: ändringar i de prioriteringar som kommissionen angett kan leda till ändringar i datatillsynsmannens arbetsprogram.

Under 2005 har Europeiska datatillsynsmannens rådgivning i praktiken nästan helt inriktats på området av frihet, säkerhet och rättvisa. I de flesta fall skedde datatillsynsmannens intervention mot bakgrund av det växande behovet av informationsutbyte över medlemsstaternas inre gränser för att bekämpa terrorism eller annan (grov) brottslighet och/eller för ändamål med anknytning till inresa av medborgare i tredjeländer på EU:s territorium.

I meddelandet från kommissionen om den årliga politiska strategin för 2006 och kommissionens lagstiftnings- och arbetsprogram för 2006 fastställs prioriteringarna för 2006, samt i mindre omfattning för de påföljande åren. För Europeiska datatillsynsmannen ter sig områdena välstånd och säkerhet viktigast. Inom dessa områden kommer inriktningen att variera:

- När det gäller välstånd kommer Europeiska datatillsynsmannen att följa de fortsatta initiativen för utveckling av ett europeiskt informations-samhälle. På kort sikt är översynen av det rättsliga regelverket för elektronisk kommunikation en fråga som påkallar uppmärksamhet.
- När det gäller säkerhet kan inom området av frihet, säkerhet och rättvisa andra prioriteringar med anknytning till den tekniska utvecklingen, t.ex. biometri, samt de ökade påtryckningarna på offentliga och privata databasansvariga att lämna ut uppgifter i brottsbekämpningssyfte komma att dominera. I detta sammanhang har kommissionen lagt fram ett viktigt initiativ om polisens åtkomst till databaser för kontroll av de yttre gränserna.

Allmänt gäller att andra politikområden kommer att öka i betydelse, t.ex. elektroniska kommunikationer och hälsouppgifter.

4. Samarbete

4.1 Artikel 29-gruppen

Artikel 29-gruppen inrättades enligt direktiv 95/46/EG. Den är ett viktigt rådgivande organ när det gäller skydd av personuppgifter som omfattas av direktivet. Dess uppgifter fastställs i artikel 30 i direktivet och kan sammanfattas enligt följande:

- Att ge kommissionen sakkunnigutlåtanden från medlemsstaterna i frågor som rör uppgiftsskydd.
- Att främja en enhetlig tillämpning av de allmänna principerna i direktivet i alla medlemsstater genom samarbete mellan tillsynsmyndigheterna för uppgiftsskydd.
- Att ge kommissionen råd om alla gemenskapsåtgärder som påverkar fysiska personers fri- och rättigheter med avseende på behandling av personuppgifter.
- Att utfärda rekommendationer till allmänheten och i synnerhet till gemenskapsinstitutionerna i frågor som rör skyddet av personer vad gäller behandlingen av personuppgifter i Europeiska gemenskapen.

Arbetsgruppen skall vara sammansatt av företrädare för den nationella tillsynsmyndigheten i varje medlemsstat, en företrädare för den myndighet som har inrättats för gemenskapens institutioner och organ och en företrädare för kommissionen. Kommissionen skall också ombesörja arbetsgruppens sekretariatsuppgifter.

Europeiska datatillsynsmannen är sedan i början av 2004 fullvärdig medlem av artikel 29-gruppen. Enligt artikel 46 g i förordning (EG) nr 45/2001 skall myndigheten delta i arbetsgruppens arbete. Euro-

peiska datatillsynsmannen anser att detta är en viktig plattform för samarbete med de nationella tillsynsmyndigheterna. Det är även uppenbart att arbetsgruppen bör ha en framträdande roll när det gäller den enhetliga tillämpningen av direktivet och tolkningen av dess allmänna principer. Det är ännu ett skäl till att myndigheten tar aktiv del i arbetsgruppens verksamhet.

I enlighet med artikel 46 f i i förordningen måste Europeiska datatillsynsmannen också samarbeta med de nationella tillsynsmyndigheterna i den omfattning som behövs för att de skall kunna fullgöra sina uppgifter, särskilt genom utbyte av all användbar information och genom att begära eller tillhandahålla annan hjälp vid utförandet av deras uppgifter. Detta samarbete äger rum från fall till fall. På inbjudan av nationella kolleger bidrar datatillsynsmannen även till nationella arrangemang i vissa frågor. Det direkta samarbetet med nationella myndigheter blir fortlöpande alltmer relevant mot bakgrund av internationella system som Eurodac och det föreslagna Informationssystemet för viseringar (VIS) som kräver en effektiv gemensam kontroll (se avsnitt 2.8).

Arbetsgruppen utfärdade 2005 en rad yttranden om lagstiftningsförslag som även tagits upp i yttranden från Europeiska datatillsynsmannen på grundval av artikel 28.2 i förordningen. Datatillsynsmannens yttranden är obligatoriska för EU:s lagstiftningsprocess, men arbetsgruppens yttranden är naturligtvis synnerligen användbara, i synnerhet som de kan peka på fler punkter som bör uppmärksammas ur ett nationellt perspektiv.

Europeiska datatillsynsmannen välkomnar därför dessa yttranden från artikel 29-gruppen som i rätt hög grad har överensstämt med de yttranden som datatillsynsmannen antagit strax dessförinnan. Någ-

ra exempel på god samverkan mellan arbetsgruppen och datatillsynsmannen ⁽²²⁾ är

- yttrandet om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om informationssystemet för viseringar (VIS) och utbyte av uppgifter om viseringar för kortare vistelse mellan medlemsstater (KOM(2004) 835 slutlig), antaget den 23 juni 2005 (WP 110) ⁽²³⁾,
- yttrandet om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om lagring av uppgifter som behandlats i samband med tillhandahållande av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster och om ändring av direktiv 2002/58/EG (KOM(2005) 438 slutlig), antaget den 21 oktober 2005 (WP 113),
- yttrandet om förslagen till Europaparlamentets och rådets förordning (KOM(2005) 236 slutlig) och till rådets beslut (KOM(2005) 230 slutlig) om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) och förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om tillträde till andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) för de enheter i medlemsstaterna som ansvarar för att utfärda registreringsbevis för fordon (KOM(2005) 237 slutlig), antaget den 25 november 2005.

Europeiska datatillsynsmannen har även bidragit aktivt till olika yttranden från arbetsgruppen avsedda att främja bättre tillämpning av direktiv 95/46/EG eller en enhetlig tillämpning av dess huvudbestämmelser. Det är myndighetens bestämda övertygelse att sådan verksamhet även i fortsättningen bör ges en framträdande plats i arbetsgruppens årliga arbetsprogram. Exempel på sådan verksamhet är

- artikel 29-gruppens rapport om skyldigheten att underrätta de nationella tillsynsmyndigheterna, bästa användning av undantag och förenkling och uppgiftsskyddsombudens funktion i Europeiska unionen (*Article 29 Working Party report on the obligation to notify the national supervisory authorities, the best use of exceptions and simplification and the role of the data protection officers*

⁽²²⁾ Se datatillsynsmannens yttranden av den 23 mars, 26 september och 19 oktober 2005.

⁽²³⁾ Se arbetsgruppens webbplats (http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/workinggroup/wpdocs/2005_en.htm).

in the European Union), antaget den 18 januari 2005 (WP 106),

- arbetsdokumentet om gemensam tolkning av artikel 26.1 i direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995, antaget den 25 november 2005 (WP 114).

Det bör noteras att tillämpningen av förordning (EG) nr 45/2001 vad gäller gemenskapens institutioner och organ kan påverkas direkt av gemensamma tolkningar av direktivet, eftersom båda instrumenten är tätt förbundna. Exempelvis är artikel 26.1 i direktivet och artikel 9.6 i förordningen närmast identiska när det gäller överföring till tredjeländer. Europeiska datatillsynsmannen avser därför att konsekvent utgå från dessa tolkningar i sitt arbete.

Europeiska datatillsynsmannen har slutligen aktivt bidragit till dokument om viktig ny teknisk utveckling. Ett typiskt exempel är ett dokument om uppgiftsskyddsfrågor i samband med RFID-teknik (*Working document on data protection issues related to RFID technology*), antaget den 19 januari 2005 (WP 105). Myndigheten är även företrädd i arbetsgruppens specialgrupp för Internet.

4.2 Tredje pelaren

Enligt artikel 46 f ii i förordning (EG) nr 45/2001 skall Europeiska datatillsynsmannen samarbeta med de tillsynsmyndigheter för dataskydd som upprättas i enlighet med avdelning VI i fördraget om Europeiska unionen för att bl.a. ”förbättra enhetligheten i tillämpningen av de regler och förfaranden vars efterlevnad de har ansvaret för att säkerställa”. Dessa tillsynsorgan är de gemensamma tillsynsmyndigheterna för Europol, Schengen, Europol och tullinformationssystemet. De flesta av dessa myndigheter består av delvis samma företrädare för de nationella datatillsynsmyndigheterna. Det sker därför i praktiken ett samarbete mellan berörda gemensamma tillsynsmyndigheter, som stöds av ett gemensamt sekretariat för uppgiftsskydd vid rådet, och mer generellt med de nationella datatillsynsmyndigheterna.

Behovet av ett nära samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheterna och Europeiska datatillsynsmannen har tydliggjorts på senare år genom det stadigt ökande antalet initiativ på europeisk nivå för bekämpning av organiserad brottslighet och terro-

rism, inbegripet olika förslag om utbyte av personuppgifter.

En överenskommelse nåddes 2004 om ett strukturerat tillvägagångssätt för utformning av politiska ståndpunkter om polisövervakning och liknande frågor. En planeringsgrupp inrättades för att samordna verksamheten i de olika organ där datatillsynsmannen är företräd och dessutom återupplivades polisarbetsgruppen som en gemensam plattform för den europeiska konferensen (se även avsnitt 4.3). I juni 2004 enades planeringsgruppens ledamöter om att polisarbetsgruppen, där alla myndigheter skulle vara företräd, borde utarbeta

- ett ståndpunktsdokument för antagande vid vårkonferensen 2005 i Kraków,
- ett yttrande om det framtida lagstiftningsinstrumentet om uppgiftsskydd inom tredje pelaren, och
- ett yttrande om det svenska förslaget till rambeslut om förenklat uppgifts- och underrättelseutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna i Europeiska unionens medlemsstater.

Polisarbetsgruppens möte i Haag den 28 januari utmynnade i följande tre dokument:

- Ett utkast till ståndpunktsdokument om brottsbekämpning och informationsutbyte i EU som innehåller konkreta förslag till utformning av ett instrument för tredje pelaren om uppgiftsskydd som garanterar förenlighet med uppgiftsskyddsnormerna i direktiv 95/46/EG.
- Ett utkast till "Krakówförklaring" där ett uppgiftsskyddssystem för tredje pelaren motsvarande direktivets normer efterlyses och ett ståndpunktsdokument läggs fram som ett bidrag till nuvarande initiativ.
- Ett utkast till yttrande om det svenska förslaget.

Vid en offentlig utfrågning i utskottet för medborgarliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor den 31 januari 2005 förordade flera talare, däribland Europeiska datatillsynsmannen, fullgoda särskilda regler för tredje pelaren. Datatillsynsmyndigheterna samlades igen den 12 april 2005 för att slutredigera de dokument som skulle överlämnas till vårkonferensen i Kraków.

Vid vårkonferensen den 24–26 april 2005 antogs de tre ovannämnda dokumenten. Konferensen konstaterade i sin "Krakówförklaring" ⁽²⁴⁾ att initiativ till förbättrad brottsbekämpning i EU, t.ex. principen om tillgänglighet, endast bör införas på grundval av ett fullgott system av uppgiftsskyddslösningar som sörjer för en hög och likvärdig nivå på uppgiftsskydd.

Den 21 juni 2005 möttes polisarbetsgruppen i Bryssel för att diskutera reaktionerna på "Krakówförklaringen", ståndpunktsdokumentet och yttrandet om det svenska initiativet. Dessutom lämnade kommissionens företrädare en lägesrapport om rambeslutet om uppgiftsskydd inom tredje pelaren. Kommissionen lade fram ett diskussionsunderlag i denna fråga. Frågan om rätten till tillgång till polisuppgifter togs också upp efter diskussionerna vid vårkonferensen ⁽²⁵⁾.

Den 4 oktober 2005 antog kommissionen ett förslag till rambeslut om uppgiftsskydd inom tredje pelaren över vilket Europeiska datatillsynsmannen yttrade sig den 19 december 2005 (se även avsnitt 3.3.1).

Polisarbetsgruppen möttes igen i Bryssel den 18 november 2005 för att börja utforma ett yttrande om kommissionens slutliga förslag. Deltagarna var i stort sett överens om att detta förslag utgör en milstolpe för uppgiftsskyddet och att möjligheten till uppgiftsskydd inom tredje pelaren inte bör försummas. En stor del av överläggningarna kretsade kring förslagets tillämpningsområde och rättsliga grund. Europeiska datatillsynsmannen har tagit klar ställning till båda frågorna i sitt yttrande om förslaget.

Diskussionen rörde även utkastet till rambeslut om principen om tillgänglighet och resultatet av en enkät om rätten till tillgång. Genom enkäten lyftes skillnaderna mellan medlemsstaterna fram när det gäller att bevilja tillgång till polisuppgifter. Slutsatserna om enkäten stöder behovet av harmonisering, särskilt inför ett ökat utbyte av uppgifter mellan medlemsstaterna.

Vid ett särskilt möte i Bryssel den 24 januari 2006 antog konferensen mellan de europeiska dataskydds-

⁽²⁴⁾ Se webbplatsen (http://www.edps.eu.int/02_en_legislation.htm#EDPC).

⁽²⁵⁾ Utöver kommissionens diskussionsunderlag om uppgiftsskydd inom tredje pelaren kom arbetsgruppen med synpunkter på detta dokument och överlämnade sina synpunkter till berörd enhet vid kommissionen i juli 2005.

myndigheterna ett yttrande om förslaget till rambeslut om uppgiftsskydd inom tredje pelaren. Yttrandet motsvarar i stort sett det yttrande som Europeiska datatillsynsmannen antog den 19 december 2005 (se avsnitt 3.3.1). Behovet av ytterligare åtgärder kommer sannolikt att diskuteras vid nästa vårkonferens.

SIS II

Europeiska datatillsynsmannen samarbetade vid utarbetandet av yttrandet om den andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) även med Schengens gemensamma tillsynsmyndighet. Informella kontakter ägde regelbundet rum för att så långt som möjligt samordna de relevanta strategierna i detta fall. Myndigheten satte stort värde på att bli inbjuden som observatör till ett möte med Schengens gemensamma tillsynsmyndighet den 27 september 2005 och utnyttjade då tillfället att klargöra sin syn på vissa frågor. Uppföljningsdiskussioner med denna tillsynsmyndighet i början av 2006 har lett fram till en samsyn på övervakningen av SIS II som Europaparlamentet och rådet bör ta hänsyn till i sina beslut om SIS II-förslagen.

4.3 Europeiska konferensen

Dataskyddsmyndigheterna från EU:s medlemsstater och Europarådet samlas årligen till en vårkonferens för att diskutera gemensamma frågor och dela med sig av information och erfarenheter på olika områden. Datatillsynsmannen och den biträdande tillsynsmannen deltog i konferensen i Kraków den 24–26 april 2005 under värdskap av den polske överinspektören för uppgiftsskydd.

Europeiska datatillsynsmannen bidrog särskilt till den del av konferensen som ägnades åt ändring och nytolkning av direktiv 95/46/EG. Andra frågor som togs upp vid konferensen var konsekvenserna av direktiv 95/46/EG för skyddet av personuppgifter i EU och tredjeländer, konsekvenserna av Europadomstolens rättspraxis för tillämpningen av direktiv 95/46/EG, överföring av personuppgifter till tredjeländer – bindande regler för företaget – nya rättsliga instrument – tillämplig lag, tjänstemän med ansvar för skydd av personuppgifter, registrerade personers utövning av rätten till tillgång – en praktisk hållning, medvetenhet och utbildning samt skyddet av personuppgifter inom tredje pelaren. Flera viktiga dokument antogs i detta sammanhang (se avsnitt 4.2).

Nästa europeiska konferens äger rum i Budapest den 24–26 april 2006 och kommer att behandla bl.a. uppgiftsskydd inom tredje pelaren, uppgiftsskydd vid historisk och vetenskaplig forskning samt dataskyddsmyndigheternas effektivitet. Europeiska datatillsynsmannen kommer att vara ordförande när uppgiftsskyddet inom tredje pelaren diskuteras.

4.4 Internationella konferensen

Dataskyddsmyndigheter och integritetsskyddsombudsmän från Europa och andra delar av världen, däribland Australien, Hongkong, Japan, Kanada, Latinamerika, Nya Zeeland och andra jurisdiktioner i Asien–Stillahavsområdet, har under många år samlats till en årlig konferens i september. Den 27:e internationella konferensen om rätt till privatliv och skydd av personuppgifter hölls den 14–16 september 2005 i Montreux i Schweiz.

Huvudtemat vid den 27:e konferensen var personuppgiftsskydd och integritetsskydd i en globaliserad värld: en universell rättighet med respekt för mångfald. Europeiska datatillsynsmannen och den biträdande datatillsynsmannen fanns båda med vid konferensen. Vid slutet av konferensen kom de deltagande myndigheterna överens om att främja ett erkännande av uppgiftsskyddsprincipernas universella karaktär och antog ”Montreuxförklaringen”⁽²⁶⁾. I förklaringen sammanfattas dessa principer och de berörda uppmanas att bidra till att principerna erkänns universellt i såväl politisk och rättslig som i praktisk bemärkelse. Förverkligandet av målen i denna förklaring kommer att utvärderas med jämna mellanrum.

Vid konferensen antogs även två resolutioner om användningen av biometri i pass, identitetskort och resehandlingar och om användningen av personuppgifter för politisk kommunikation. Båda resolutionerna behandlar frågor som för närvarande ger upphov till komplicerade diskussioner inom många jurisdiktioner⁽²⁷⁾.

Nästa internationella konferens avsågs äga rum i Buenos Aires den 1–3 november 2006 men kommer

⁽²⁶⁾ Se webbplatsen (http://www.edps.eu.int/02_en_legislation.htm#international).

⁽²⁷⁾ Se webbplatsen (http://www.edps.eu.int/02_en_legislation.htm#international).

sannolikt att flyttas till en annan ort som kommer att bestämmas inom kort.

4.5 Workshop för internationella organisationer

Europeiska datatillsynsmannen stod som värd för en workshop om uppgiftsskydd vid internationella organisationer i Genève den 15 september 2005, i partnerskap med Europarådet, OECD och den schweiziska och den österrikiska dataskyddsmyndigheten. Företrädare från ungefär 20 olika internationella organisationer deltog, däribland FN, Interpol, Internationella organisationen för migration (IOM) och Nato. Syftet var att öka medvetenheten om de övergripande principerna för uppgiftsskydd och deras praktiska konsekvenser för arbetet inom de internationella organisationerna. Workshopen gick under rubriken *Data protection as part of "good*

governance" in international organisations (uppgiftsskydd som en del av "gott styre" inom internationella organisationer).

Trots att praktiskt taget alla internationella organisationer behandlar personuppgifter, och många även behandlar känsliga uppgifter, främst för att tillgodose de registrerades intressen och gynna dessa personer, är skyddsåtgärderna mycket ofta otillräckliga. Denna brist på säkerhetsåtgärder beror på att internationella organisationer på många sätt undantas från nationell lagstiftning och följaktligen inte är bundna av den stora mängd instrument för uppgiftsskydd som skall tillämpas på offentliga organ och privata företag i olika delar av världen. Workshopen var tänkt att belysa denna brist för att främja en lösning. Den blev mycket uppskattad av deltagarna som till stor del ville ha en uppföljning. Detta kommer att utredas vid lämplig tidpunkt tillsammans med internationella organisationer som vill samarbeta och dela med sig av sina erfarenheter på området.

5. Kommunikation

5.1 Inledning

Under 2005 togs ett viktigt steg för kvalitet i Europeiska datatillsynsmannens externa kommunikation i och med att en informationsstrategi utformades. Strategin, som är en vidareutveckling av de metoder som utarbetades under myndighetens första år, syftar till att strukturera kommunikationen med avseende på såväl ett övergripande som ett specifikt mål. Detta uppnås genom att det i strategin fastställs vilka kommunikationsverktyg som är tillgängliga och genom att målgrupperna ställs i relation till institutionens huvudverksamhet.

Syftet är tvåfalt:

- Dels att öka medvetenheten om uppgiftsskydd generellt,
- dels att sprida kännedom om Europeiska datatillsynsmannen och myndighetens huvudverksamhet.

Allmänt medvetenhetsökande åtgärder är viktiga under de första åren av en institutions verksamhet och Europeiska datatillsynsmannen ägnade särskild omsorg åt att placera institutionen på den politiska kartan. Europeiska datatillsynsmannen och den biträdande datatillsynsmannen företrädde därför institutionen vid många konferenser, seminarier och föredrag – inte endast i EU-institutionernas och EU-organens högkvarter utan även i flera medlemsstater, t.ex. Tyskland, Spanien, Frankrike, Cypern, Litauen, Polen och Förenade kungariket. I detta sammanhang besöktes även icke medlemsstater som Förenta staterna och Schweiz för rundabordsöverläggningar på hög nivå om uppgiftsskydd respektive inför den internationella konferensen om rätt till privatliv och skydd av personuppgifter.

Allteftersom arbetet i olika ärenden (t.ex. förhandskontroll och rådgivning om lagstiftning) fortskred, förmedlades det övergripande målet i allt högre grad inom ramen för ett specifikt mål. Det specifika målet har en något starkare anknytning till ett särskilt ärende. Exempel finns i föredragningen i rådet av yttrandet om förslaget till rambeslut om uppgiftsskydd inom tredje pelaren och i föredragningen i Europaparlamentet av yttrandet om förslaget till direktiv om lagring av uppgifter om elektronisk kommunikation.

5.2 Huvudverksamhet och målgrupper

Vid utarbetandet av informationsstrategin fastställdes olika målgrupper. För Europeiska datatillsynsmannens tre typer av huvudverksamhet är dessa målgrupper följande:

1. Tillsyn – att se till att EU-administrationen uppfyller kraven på skydd av uppgifter.

- a) Den enskilde – registrerade personer i allmänhet, beroende på vilken behandling som avses, och personal vid EU:s institutioner och organ i synnerhet. Denna målgrupp inriktas på ”rättighetsperspektivet”; den grundläggande rätten till uppgiftsskydd och de registrerades särskilda rättigheter (fastställs framför allt i artiklarna 13–19 i förordningen).
- b) Institutionssystemet – uppgiftsskyddsombuden, uppgiftsskyddssamordnarna och de registeransvariga vid EU:s institutioner och organ. Inrikt-

ningen är här ”skyldighetsperspektivet”, t.ex. de allmänna reglerna om laglig behandling, kriterierna för att göra behandlingen motiverad och även skyldigheten att informera den registrerade om behandlingen (fastställs framför allt i artiklarna 4–12 i förordningen).

2. Rådgivning – att främja uppgiftsskydd i ny lagstiftning och administrativa åtgärder

Europeiska datatillsynsmannen har hittills lämnat råd när det gäller förslag till ny lagstiftning och målgrupperna har varit vad som kan kallas ”EU:s politiska intressenter”. Enligt lagstiftningsförfarandena i EU har Europeiska datatillsynsmannen rådgivning om visst förslag således först avsett Europeiska kommissionen (på grund av de många förslagen på brottsbekämpningsområdet 2005 avsåg rådgivningen i första hand generaldirektoratet för rättvisa, frihet och säkerhet, även om också andra generaldirektorat involverats). Under den andra etappen, när rådet och Europaparlamentet behandlar förslaget, har datatillsynsmannen i sin rådgivning riktat sig till exempelvis rådets artikel 36-kommitté och parlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor.

3. Samarbeta

Europeiska datatillsynsmannen samarbetar med andra relevanta aktörer på området vilka går under samlingsbeteckningen ”uppgiftsskyddskollegor”. Tre samarbetsnivåer kan urskiljas: med kollegerna på EU-nivå, med kolleger i ett vidare europeiskt sammanhang (t.ex. inom ramen för europeiska uppgiftsskyddskonferensen, där även icke EU-medlemmar i Europarådet deltar), eller internationellt (t.ex. inom ramen för den internationella uppgiftsskyddskonferensen).

På EU-nivå kan samarbetet delas in i arbete inom första pelaren (EG-fördragets område) och arbete inom tredje pelaren (polissamarbete och rättsligt samarbete). Det viktigaste forumet för första pelaren är artikel 29-gruppen (se avsnitt 4.1).

När det gäller tredje pelaren har Europeiska datatillsynsmannen deltagit i flera gemensamma tillsynsorgan (se även avsnitt 4.2). Myndigheten medverkade när förslagen om SIS II diskuterades i Schengens gemensamma tillsynsmyndighet och översände sitt yttrande till ordföranden och sekretariatet.

5.3 Kommunikationsverktyg

Under 2005 utarbetades även en rad kommunikationsverktyg som är vanliga vid många offentliga organ, t.ex. bakgrundsdokument, nyhetsbrev, pressmeddelanden m.m. Vart och ett av dessa verktyg har sin egen karaktär och livscykel, och användningen kan variera beroende på till vilken målgrupp de riktar sig. De viktigaste aspekterna beskrivs nedan.

5.4 Europeiska datatillsynsmannens informationskampanj

Från mars till juli distribuerade Europeiska datatillsynsmannen två beskrivande broschyrer som utformades i slutet av 2004 (en handlar om institutionen och dess uppgifter och en om de registrerades rättigheter). Broschyerna översattes till alla de 20 officiella EU-språken och totalt 80 000 exemplar delades ut i medlemsstaterna. Man inriktade sig på målgrupperna direkt (varje EU-anställd fick ett eget exemplar) eller indirekt genom distribution via informationsförmedlarna *Europe Direct* och dataskyddsmyndigheterna i medlemsstaterna.

5.5 Presstjänsten

Strax innan bakgrundsdokumentet om allmänhetens tillgång till handlingar och skyddet av uppgifter publicerades inrättades Europeiska datatillsynsmannens presstjänst. Enheten drivs av en pressekreterare som är kontaktperson för journalister och ansvarar för förfrågningar om intervjuer, anordnandet av presskonferenser, redigering av pressmeddelanden osv.

Presstjänsten, som helt naturligt har journalisterna som målgrupp, strävar efter att föra fram ett specifikt budskap som riktar sig till en eller flera målgrupper. I detta avseende är media både en målgrupp och en förmedlare som kan bidra till att föra budskapet vidare till den eller de berörda målgrupperna.

Presskonferenser anordnades i mars för att presentera den årliga rapporten och i september 2005 för Europeiska datatillsynsmannens yttrande om lagring av uppgifter. De var båda välbesökta och ledde till viktig medierapportering. En presslunch anordnades för att presentera bakgrundsdokumentet om allmänhetens tillgång till handlingar och skyddet av

uppgifter (avsnitt 2.6) och för att allmänt orientera om Europeiska datatillsynsmannens verksamhet och prioriteringar.

5.6 Webbplatsen

Webbplatsen, som Europeiska datatillsynsmannen anser vara det viktigaste kommunikationsverktyget, är den mest kompletta källan till information om institutionens verksamhet. Den ger även möjlighet att länka samman information och lämna kompletterande förklaringar genom hänvisningar.

Webbplatsen skapades första halvåret 2004 och växte avsevärt under 2005 med nya avsnitt och nya typer av dokument. I avsaknad av avancerade statistiska verktyg är det svårt att dra några tillförlitliga slutsatser om webbplatsens utnyttjande. Ett allmänt intryck är dock att

- en skarp ökning av antalet besök ägde rum efter sommarsemestrarna i augusti, då trafiken stabiliserades kring 1 000 besök i veckan, jämfört med det tidigare genomsnittet på omkring 700 besök i veckan,
- i genomsnitt två sidor besöktes per besök (3,3 om man räknar bort besökare som endast besöker en sida på grund av att de t.ex. använder en direktlänk till ett visst dokument på webbplatsen), vilket tyder på låg ”surfningstendens”,
- ett nytt yttrande, ett nyhetsbrev ett pressmeddelande och liknade händelser alltid ledde till klart ökad användning av webbplatsen.

Statistiken föranledde Europeiska datatillsynsmannen engagera personalen i ett projekt som skall leda fram till en andra, mer användarvänlig generation av webbplatsen. Förnyelseprojektet, som inleddes hösten 2005, kommer att slutföras senast våren 2006 med lanseringen av en ny webbplats.

5.7 Anföranden

Europeiska datatillsynsmannen fortsatte att under hela året avsätta mycket tid och kraft åt att i anföranden vid olika institutioner och i ett antal medlemsstater förklara myndighetens uppdrag och öka medvetenheten om uppgiftsskyddet i allmänhet, och i ett antal specifika fall. Han gav dessutom flera intervjuer i relevanta medier.

Europeiska datatillsynsmannen har ofta framträtt i Europaparlamentets utskott för medborgarliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor. Den 31 januari redovisade han sin uppfattning i frågor som rör ”tredje pelaren” vid ett offentligt seminarium om uppgiftsskydd och medborgarnas säkerhet (*”Data protection and citizens’ security”*). Den 30 mars lade han fram sitt yttrande om förslaget till förordning om informationssystemet för viseringar (VIS) vid det offentliga seminariet om gränserna (*”Borders”*). Den 12 juli förklarade han bakgrundsdokumentet *Allmänhetens tillgång till handlingar samt uppgiftsskydd*. Den 26 september lade han fram sitt yttrande om förslaget till direktiv om lagring av kommunikationsuppgifter och den 23 november sitt yttrande om förslagen om den andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II).

Den 21 oktober presenterade biträdande datatillsynsmannen yttrandet om SIS II för rådets arbetsgrupp för Schengenregelverket.

Den 18 oktober höll Europeiska datatillsynsmannen ett anförande om genomförandet av förordning (EG) nr 45/2001 vid kommissionens symposium om e-säkerhet. Den 9 oktober höll han ett föredrag i rådet om behovet av uppgiftsskydd med *Is Big Brother watching?* som rubrik. Den 15 december höll han ett liknande föredrag vid kommissionen.

I mars höll Europeiska datatillsynsmannen en rad anföranden i Kanada och Förenta staterna: den 5 mars vid University of Ottawa, den 7 mars vid University of Michigan Law School i Ann Arbor (Förenta staterna) och den 10 mars vid en konferens vid International Association of Privacy Professionals (IAPP) i Washington DC. Den 8 juni deltog datatillsynsmannen i ett möte med dataskydds- och informationsombudsmän i Ottawa på inbjudan av Kanadas dataskyddsombudsman.

Europeiska datatillsynsmannen har också under årets lopp besökt flera medlemsstater. Den 7 april besökte Europäische Akademie für Informationsfreiheit und Datenschutz i Berlin. Den 11 april deltog han i en avskedsmottagning i Magdeburg för Sachsen-Anhalts dataskyddsombudsman. Den 18 april höll han en föreläsning vid universitetet i Leiden i Nederländerna. Den 25 april talade han vid den internationella konferensen i Kraków i Polen. Den 2 juni deltog han i den nordiska konferensen i Trondheim för diskussioner med skandinaviska kolleger. Den

23 juni höll han ett anförande om uppgiftsskydd och säkerhet i EU vid det 17:e dataskyddsforumet i Wiesbaden.

Den 13 oktober besökte Europeiska datatillsynsmannen universitetet i Tilburg i Nederländerna. Den 21 oktober höll han ett föredrag vid Biometrics 2000 i London. Den 2 november hölls ett anförande i Limassol i Cypern. Den 8 november deltog han i ett seminarium i den franska senaten i Paris. Den 14 november talade han vid en konferens om e-handel i Vilnius i Litauen. Den 24 november medverkade han vid en konferens i Manchester och den 30 november deltog han i ett seminarium vid British Institute of International and Comparative Law i London med anledning av att tio år gått sedan direktiv 95/46/EG antogs.

Den biträdande datatillsynsmannen höll liknande föredrag i Madrid och Barcelona, bl.a. om uppgiftsskydd inom tredje pelaren inför det europeiska rättsliga nätverket.

5.8 Nyhetsbrevet

Det första numret av Europeiska datatillsynsmannens nyhetsbrev skickades till personer som bedömdes vara relevanta mottagare, t.ex. journalister och personer som arbetar med uppgiftsskydd. Tanken är att nyhetsbrevet skall belysa aktiviteter som nyligen genomförts och informera om dokument som finns att tillgå på webbplatsen. Tre nummer gavs ut under andra halvåret 2005 och minst fyra nummer om året planeras att ges ut.

Sedan i oktober går det att prenumerera ⁽²⁸⁾ på nyhetsbrevet, och ungefär 250 personer började att prenumerera under de två därpå följande månaderna. Bland dessa fanns ledamöter av Europaparlamentet, EU-personal och personal vid de nationella dataskyddsmyndigheterna.

5.9 Information

Europeiska datatillsynsmannen tog 2005 emot mer än 100 förfrågningar i e-meddelanden, framför allt

⁽²⁸⁾ Se webbplatsen (http://www.edps.eu.int/publications/newsletter_en.htm).

från enskilda medborgare, men även från advokater, studerande m.fl. om information och/eller råd avseende uppgiftsskydd i Europa. Datatillsynsmannen anser att dessa förfrågningar är ett bra tillfälle att stå till tjänst och har satt som mål att lämna ett individuellt utformat svar inom några arbetsdagar – ett mål som oftast uppfylls. Förfrågningarna kan indelas i två huvudkategorier, förfrågningar om råd och förfrågningar om information, även om vissa naturligtvis innehåller båda delarna.

Mer än 30 förfrågningar om råd behandlades. De innehåller allt från specifika frågor om tolkningen av en viss artikel eller ett visst inslag i EU-lagstiftningen om uppgiftsskydd och frågor om vad som bör ingå i en beskrivning av hur integritetsskyddet fungerar på en EU-institutions webbplats till frågor om skillnaderna mellan de allmänna principerna för uppgiftsskydd i EU jämfört med i Förenta staterna.

Europeiska datatillsynsmannen handlade således omkring 70 förfrågningar om information – en bred kategori som bl.a. omfattar allmänna frågor om EU:s politik, frågor om ny lagstiftning och offentligt diskuterade frågor om uppgiftsskydd, samt frågor om situationen i en viss medlemsstat. Detta för närvarande ganska låga antal förfrågningar har gjort det möjligt för sekretariatet att lämna något mer individuella svar som belyser relevanta aspekter och även informera om exempelvis relaterade dokument som artikel 29-gruppen antagit.

De flesta mottagna förfrågningarna var avfattade antingen på engelska eller franska, men det har även förekommit ganska många förfrågningar på andra "gamla" eller "nya" språk. Europeiska datatillsynsmannens svar har översatts vid behov för att adekvat information skulle tillfrågeställaren på dennes mål. Förfrågningarna har också tjänat som utgångspunkt vid arbetet med ett avsnitt med "vanliga frågor" som kommer att införas på webbplatsen 2006.

5.10 Logotyp och grafisk profil

Ett projekt för att skapa en ny logotyp och åtföljande grafisk profil inleddes i oktober. Arbetet inriktades ursprungligen på en logotyp med klar koppling till "EU:s institutioner" men ändå med tydligt individuell profil och tydlig visuell anknytning till Europeiska datatillsynsmannens huvudsakliga ansvarsområden.

Den nya logotypen har introducerats gradvis sedan den blev färdig i mitten av december 2005.

Logotypen bygger på EU-flaggans gula och blå färger och ser ut som en dynamisk lagringsskiva som även kan uppfattas som skyddande sköld för uppgifterna. Bildpixlar bildar en ellips som omvandlas från formen av en människa till europeiska stjärnor.

Arbetet med den grafiska profilen som kommer att fortsätta under de första månaderna 2006 kommer att leda till en helt ny visuell identitet som kommer att användas för många olika kommunikationsverk-

tyg, t.ex. brev, yttranden, dokument, nyhetsbrev och webbplats.

5.11 Besök

Som ett led i insatserna för att synliggöra Europeiska datatillsynsmannen togs två grupper av studerande som specialiserat sig på EU-frågor emot. Besöken var mycket uppskattade och denna möjlighet kommer att framträda på en mer framskjuten plats när webbplatsen görs om.

6. Administration, budget och personal

6.1 Inledning: fortsatt uppbyggnad av institutionen

Inrättandet av Europeiska datatillsynsmannen som ny institution fortsatte på grundval av vad som uppnått under 2004 med målet att befästa dess lyckade start. Datatillsynsmannen tillfördes 2005 ytterligare resurser, både vad gäller budget (som växte från 1 942 279 euro till 2 879 305 euro) och personal. När det gäller personal inleddes två nya program för rekrytering av praktikanter och nationella experter.

Samarbetet med de institutioner (Europaparlamentet, rådet och Europeiska kommissionen) som undertecknade avtalet av den 24 juni 2004 om administrativt samarbete förbättrades ytterligare och utvecklades till att omfatta även andra tjänster, vilket har möjliggjort viktiga stordriftsfördelar. Vissa uppgifter som hade samband med principen om delat stöd (kommissionen–parlamentet) gick långsammare, men detta bör vara åtgärdat 2006 i samarbete med personal från de berörda institutionerna. Europeiska datatillsynsmannen tog över vissa av de uppgifter som tidigare ombesörjts av andra institutioner (t.ex. möbelinköp).

Den administrativa miljön har utvecklats gradvis på grundval av prioriteringar och med hänsyn till institutionens behov och storlek. Europeiska datatillsynsmannen har antagit olika interna bestämmelser som krävs för att institutionen skall fungera som avsett. Här kan särskilt nämnas ett system med normer för intern kontroll och genomförandebestämmelser för tjänsteföreskrifterna.

De lokaler som i början ställdes till Europeiska datatillsynsmannens förfogande är nu för små och Europaparlamentet har kontaktats om större lokaler.

6.2 Budget

En budgetberäkning för 2005 gjordes i mars 2004 med stöd från Europaparlamentets personal vid en tidpunkt då Europeiska datatillsynsmannen just höll på att etablera sig. Den av budgetmyndigheten antagna budgeten för 2005 uppgick till 2 879 305 euro, en ökning med 48,8 % jämfört med budgeten för 2004 (för 11 månader). Den beräknades på grundval av de parametrar som kommissionen fastställt och budgetmyndighetens politiska riktlinjer. En ändrad budget antogs efter budgetmyndighetens beslut att justera lönerna och pensionerna för 2005. Enligt EU:s ändringsbudget nr 2, som antogs för budgetåret 2005 den 13 juli 2005, uppgick budgeten till 2 840 733 euro.

En ny budgetpost utan ekonomiska konsekvenser inrättades. Den hade inte planerats i förväg och omfattar tjänster som tillhandahålls av personer som inte är knutna till institutionerna, inbegripet ”tillfällig” personal vid behov.

I och med att Europeiska datatillsynsmannens personal är så fåtalig, tedde sig knappast effektivt att utarbeta särskilda interna bestämmelser för myndigheten. Det är skälet till att Europeiska datatillsynsmannen har beslutat att tillämpa kommissionens interna bestämmelser för budgetgenomförandet när dessa kan tillämpas på datatillsynsmannens organisation och storlek och särskilda bestämmelser saknas.

Stödet från kommissionen har fortsatt, särskilt vad gäller bokföringen, eftersom kommissionens räkenskapsförare även har utsetts till Europeiska datatillsynsmannens räkenskapsförare.

I sin rapport om budgetåret 2004 konstaterade revisionsrätten att revisionen inte föranlett några anmärkningar.

6.3 Mänskliga resurser

Europeiska datatillsynsmannen kan dra fördel av ett mycket effektivt stöd från kommissionens personal med institutionens personaladministrativa uppgifter (som omfattar de två utnämnda ledamöterna samt de anställda).

6.3.1 Rekrytering

Europeiska datatillsynsmannen befinner sig i egenkap av ny institution fortfarande i uppbyggnadsfasen, vilket kommer att gälla under ytterligare några år. Datatillsynsmannen håller på att positionera sig i gemenskapen och dess ökade synlighet leder till att den får fler uppgifter att utföra. Den kraftigt ökade arbetsbelastningen 2005 har tagits upp ovan. Mänskliga resurser är naturligtvis av grundläggande betydelse när det gäller att stödja denna process.

Europeiska datatillsynsmannen har trots detta inledningsvis valt att begränsa ökningen i uppgifter och personal för att genom kontrollerad tillväxt se till att alla nya frågor tas upp fullt ut och att ny personal integreras och utbildas i tillräcklig omfattning. Europeiska datatillsynsmannen krävde därför endast fyra nya tjänster 2005 (två A-tjänster, en B-tjänst och en C-tjänst). Denna begäran bifölls av budgetmyndigheten och personalen ökade därmed från 15 personer 2004 till 19 personer 2005. Meddelandena om lediga tjänster offentliggjordes i februari 2005, och fyra nya kolleger anställdes. Rekryteringen gjordes på grundval av institutionernas bestämmelser, dvs. i första hand genom förflyttning mellan institutionerna, därefter genom användning av reservlistorna och i sista hand efter spontana ansökningar från personer utanför de europeiska institutionerna och organen. Av de nya kollegerna är två tjänstemän och två tillfälligt anställda.

Kommissionens stöd på detta område har varit viktigt, särskilt hjälpen från byrån för löneadministration och utbetalning av individuella ersättningar – fastställande av förmåner, löneutbetalning, beräkning och utbetalning av ersättningar och olika bidrag samt reseersättningar – och från läkarmottagningen. Följande led i rekryteringsförfarandet ombesörjs nu helt och hållet av Europeiska datatillsynsmannen: hanteringen av ansökningar och tillgången till EPSO:s listor, anordnandet av intervjuer, upprättandet av rekryteringshandlingar för uttagna personer och av personakten med alla bestyrkande handlingar som sänds till byrån för löneadministration och utbetal-

ning av individuella ersättningar för att förmånerna skall kunna fastställas. Det utmärkta samarbetet med andra institutioner än de ovannämnda, särskilt med Regionkommittén och ombudsmannen, bör här lyftas fram. Det har gjort det möjligt att utbyta information och bästa praxis på området.

Europeiska datatillsynsmannen har tillgång till de tjänster som EPSO erbjuder och deltar för närvarande i dess styrelse som observatör. Förhandlingar om fullständigt deltagande pågår.

6.3.2 Praktikprogram

Ett viktigt resultat 2005 var införandet av ett praktikprogram vilket inrättades i ett beslut av den 27 maj 2005 som offentliggjordes på webbplatsen. Programmet liknar andra europeiska institutioners program, särskilt kommissionens, och är anpassat till Europeiska datatillsynsmannens storlek och behov.

Huvudsyftet med programmet är att erbjuda personer som nyligen erhållit högskoleexamen möjlighet att praktiskt tillämpa de kunskaper som de förvärvat under studietiden, särskilt inom sina specifika kompetensområden, och därigenom skaffa sig praktiska erfarenheter av Europeiska datatillsynsmannens löpande verksamhet. Europeiska datatillsynsmannen blir därigenom synligare för yngre EU-medborgare, särskilt högskolestuderande och yngre personer med högskoleexamen som särskilt inriktar sig på uppgiftsskydd. Utöver huvudpraktikprogrammet har särskilda åtgärder vidtagits för att ta emot högskolestuderande och doktorander för kortvarig icke-avlönad praktik. Denna andra del av programmet ger unga studerande möjlighet att forska för sin avhandling, enligt särskilda kriterier för begränsad antagning, i enlighet med Bolognaprocessen och de högskolestuderandes obligatoriska praktik ett led i studierna.

Huvudprogrammet tar emot mellan två och tre praktikanter per praktikperiod, och det finns två praktikperioder om fem månader per år. Programmet första praktikperiod började i oktober 2005 och kommer att pågå till februari 2006.

Omfattande erfarenheter och resurser krävs för att i praktiken anordna ett praktikprogram. Europeiska datatillsynsmannen får administrativt stöd från praktikkontoret vid generaldirektoratet för utbildning och kultur. Ett servicenivåavtal har ingåtts mellan de båda parterna för att fastställa de närmare detaljerna i stödet. Datatillsynsmannen samarbetar dessutom med praktikantkontoren vid övriga europeiska insti-

tutioner, däribland rådet, Regionkommittén och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, särskilt vid anordnandet av besök.

Resultatet av de tre första månaderna av praktik för de tre första praktikanterna hos Europeiska datatillsynsmannen är synnerligen positivt. De antagna praktikanterna höll en hög nivå. Kandidaternas kunskaper och bakgrund gicks nogt igenom under antagningen, varvid särskild uppmärksamhet ägnades åt specialisering inom uppgiftsskyddet. Praktikanterna bidrog till både det teoretiska och det praktiska arbetet och fick samtidigt direkta erfarenheter av, och arbetsplatsanknuten utbildning i, uppgiftsskyddsfrågor samt förstahandskunskaper om EU:s institutioner.

6.3.3 Program för utstationerade nationella experter

I ett beslut av den 10 november 2005 antog Europeiska datatillsynsmannen bestämmelser om nationella experter som utstationeras till myndighetens personal.

Genom utstationering av nationella experter kan Europeiska datatillsynsmannen dra nytta av dessa experters yrkeskunnande och erfarenheter, särskilt inom uppgiftsskydd, när nödvändig sakkunskap inte alltid finns direkt tillgänglig på de olika språken. Programmet ger också de nationella experterna möjlighet att bekanta sig med europeisk kunskap och praxis på detta område. Samtidigt ökar myndighetens synlighet på operativ nivå inom området.

Europeiska datatillsynsmannens beslut om utstationerade nationella experter grundas på motsvarande kommissionsbeslut. Vissa ändringar har emellertid gjorts i rekryteringsförfarandet för att avspegla myndighetens storlek och de särskilda kunskaper som krävs för arbete med uppgiftsskydd. Datatillsynsmannens policy är att rekrytera utstationerade nationella experter inom ramen för officiella kontakter med medlemsstaterna genom direkt hänvändelse till de nationella dataskyddsmyndigheterna. De nationella ständiga representationerna informeras om programmet och uppmanas att hjälpa till med att hitta lämpliga kandidater.

Kommissionens generaldirektorat för personal och administration som lämnar administrativt stöd till programmets anordnande bör särskilt nämnas.

6.3.4 Organisationsschema

Europeiska datatillsynsmannens organisationsschema är väsentligen oförändrat sedan 2004: en enhet med fem anställda ansvarar för administration, personal och budget medan resten av personalen, som ansvarar för operativa uppgifter med anknytning till uppgiftsskydd, uppgår till 14 personer och arbetar direkt under ledning av datatillsynsmannen och biträdande datatillsynsmannen. En viss flexibilitet har behållits i fördelningen av arbetsuppgifter mellan de anställda, eftersom dessa fortfarande förändras.

6.3.5 Utbildning

Europeiska datatillsynsmannens personal har tillgång till de allmänna kurser och språkkurser som kommissionen anordnar, samt till kurser som ges av Europeiska förvaltningsskolan. Ett avtal har tecknats med Europeiska förvaltningsskolan om villkoren för deltagande av personal vid Europeiska datatillsynsmannen i utbildning som erbjuds av skolan, och Europeiska datatillsynsmannen är för närvarande observatör i skolans styrelse. Myndigheten har inlet ett samråd med skolans grundande medlemmar i syfte att delta som medlem på samma villkor som de grundande institutionerna.

6.4 Konsolidering av samarbetet

6.4.1 Uppföljning av avtalet om administrativt samarbete

Det interinstitutionella samarbetet fortsatte 2005 på de områden där Europeiska datatillsynsmannen stöds av de övriga institutionerna enligt det **avtal om administrativt samarbete** med kommissionens, parlamentets och rådets generalsekreterare som ingicks den 24 juni 2004. Detta samarbete innebär ett avsevärt mervärde för myndigheten, eftersom den får tillgång till de andra institutionernas sakkunskap på de områden där stöd lämnas, och det ger möjlighet till stordriftsfördelar.

Samarbete har bedrivits med olika generaldirektorat vid kommissionen (huvudsakligen med generaldirektoraten för personal och administration och för budget samt med byrån för löneadministration och utbetalning av individuella ersättningar, men även med generaldirektoraten för kultur och utbildning och för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter), med Europaparlamentet (IT-tjänster, särskilt

vad gäller lösningar för den andra generationen av webbplatsen, utrustning av lokalerna, fastighetssäkerhet, tryck, korrespondens, telefon, förbrukningsmaterial m.m.) och med rådet (översättning).

För att underlätta samarbetet mellan kommissionens enheter och Europeiska datatillsynsmannen har åtkomst begärts till kommissionens viktigaste program för personalförvaltning och ekonomisk förvaltning (SIC, Syslog, SI2, ABAC m.fl.) direkt från myndighetens lokaler. Denna direktåtkomst skulle förbättra informationsutbytet och ge både Europeiska datatillsynsmannen och kommissionen möjlighet till effektivare och snabbare handläggning. Åtkomst har varit möjlig till SI2 och delvis till Syslog, däremot ännu inte till övriga program. Arbetet har försenats på grund av problem som beror på att de institutioner som stöder myndigheten på dessa områden verkar i olika IT-miljöer. Arbetet kommer förhoppningsvis att slutföras 2006.

Servicenivåavtal (se bilaga H) enligt följande har ingåtts med institutionerna och deras enheter:

- Avtal med rådet som ger Europeiska datatillsynsmannen förnämligt stöd med översättning, både vad gäller snabbheten och kvaliteten i arbetet. I och med att myndigheten har blivit synligare har antalet dokument som måste översättas ökat. Europeiska datatillsynsmannen försöker dock så långt som möjligt att hålla nere antalet förfrågningar om översättning.
- Avtal med kommissionens praktikkontor (generaldirektoratet för utbildning och kultur) som gjorde det möjligt att 2005 starta det första praktikprogrammet vid Europeiska datatillsynsmannen.
- Avtal med kommissionens generaldirektorat för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter om att ge Europeiska datatillsynsmannen tekniskt stöd med utformning av en flyttbar monter och andra kompletterande tjänster (utformning av ny logotyp, ny webbplatslayout m.m.).

6.4.2 Interinstitutionellt samarbete

Europeiska datatillsynsmannen har inlett överläggningar med Europeiska byrån för nät- och informationssäkerhet om ett avtal om administrativt stöd. Avtalet skall innehålla genomförandebestämmelser för säkerhetsrevisionen av Eurodacdatabasen och villkoren för detta samarbete (se avsnitt 2.8).

Deltagandet i den interinstitutionella upphandlingen av möbler var ett första steg mot viss självständighet för Europeiska datatillsynsmannen när det gäller inredningen av myndighetens kontorslokaler. Syftet med upphandlingen var att sluta vissa ramavtal om tillhandahållande av inredningsartiklar.

Europeiska datatillsynsmannen har som ny institution uppmanats att delta i olika interinstitutionella kommittéer och organ, men var på grund av sin storlek 2005 tvungen att begränsa sitt deltagande till endast ett fåtal av dessa. Genom sitt deltagande blev myndigheten synligare inom de övriga institutionerna och främjades det fortsatta utbytet av information och god praxis.

6.4.3 Yttre förbindelser

Arbetet för att få institutionen erkänd av de belgiska myndigheterna har slutförts så att Europeiska datatillsynsmannen och dess personal åtnjuter immunitet och privilegier enligt protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier.

6.5 Infrastruktur

Den allmänna infrastrukturen har förbättrats under 2005. Eftersom personalen har ökat och beräknas fortsätta att öka 2006 har Europeiska datatillsynsmannen utrymmesproblem som förhoppningsvis kan lösas genom större kontorsutrymme under 2006.

Med tanke på att de uppgifter som Europeiska datatillsynsmannen behandlar är känsliga har säkerhetsskyddet av sjätte våningsplanet på Rue Montoyer 63 varit ytterst viktigt.

På grundval av avtalet om administrativt samarbete, enligt vilket Europaparlamentets personal skall hjälpa Europeiska datatillsynsmannen med lokaler, tillhandahöll parlamentet de första inredningsartiklarna 2004. Detta stöd avslutades 2005.

6.6 Administrativ miljö

6.6.1 Fastställande av normer för intern kontroll

På grundval av det interinstitutionella avtalet av den 24 juni 2004 utsågs kommissionens internrevisor till revisor vid Europeiska datatillsynsmannen.

Genom sitt beslut av den 7 november 2005, och i enlighet med artikel 60.4 i budgetförordningen av den 25 juni 2002, beslutade Europeiska datatillsynsmannen att fastställa särskilda förfaranden för intern kontroll för sin myndighet.

På grund av institutionens uppbyggnad och storlek och med hänsyn till dess verksamhet har Europeiska datatillsynsmannen fastställt normer som är avpassade till institutionens behov och de verksamhetsrelaterade riskerna, med en möjlighet till årlig översyn för att ta hänsyn till hur verksamheten utvecklas. Dessa normer avser särskilt institutionens övergripande organisation som med tanke på dess storlek och inriktningen på den budget som skall förvaltas, samt med hänsyn de okomplicerade penningflöden som fastställts för den ekonomiska förvaltningen, huvudsakligen omfattar institutionens administrativa funktioner.

6.6.2 Inrättande av den interimistiska personalkommittén

En **interimistisk personalkommitté** inrättades 2005. Den hördes om ett första antal allmänna genomförandebestämmelser för tjänsteföreskrifterna och om andra interna bestämmelser som fastställts av institutionen (t.ex. flexitidssystemet).

Den 8 februari 2006 antog datatillsynsmannen i enlighet med artikel 9 i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän inom Europeiska gemenskaperna ett beslut om inrättande av en personalkommitté vid Europeiska datatillsynsmannen. Valet av en **definitiv personalkommitté** kommer att äga rum i mars 2006. Under tiden har operativa och organisatoriska bestämmelser för kommittén antagits vid ett allmänt personalmöte.

6.6.3 Flexitid

Som ny institution och i linje med reformeringen av tjänsteföreskrifterna har Europeiska datatillsynsmannen önskat erbjuda sin personal moderna arbetsvillkor i form av t.ex. flexitid. Flexitid är inte ett krav enligt tjänsteföreskrifterna, utan är snarare en åtgärd avsedd att organisera arbetsdagen så att personalen förenar arbete och privatliv och så att datatillsynsmannen kan planera arbetstidens förläggning beroende på sina prioriteringar. Varje anställd får välja mellan traditionella arbetstider eller flexitid med möjlighet att ta ut övertidstimmar som ledighet.

6.6.4 Interna bestämmelser

En första grupp av interna bestämmelser som krävs för att institutionen skall fungera på rätt sätt och allmänna genomförandebestämmelser för tjänsteföreskrifterna har antagits (se bilaga H). När dessa bestämmelser rör frågor där Europeiska datatillsynsmannen får stöd från kommissionen liknar de kommissionens bestämmelser, bortsett från vissa justeringar med hänsyn till särskilda omständigheter vid datatillsynsmannens sekretariat. I vissa fall har det krävts tillägg till en del avtal (det krävdes t.ex. en tilläggs klausul om utstationerade nationella experter i kommissionens olycksfallsförsäkringsavtal för Europeiska datatillsynsmannen). Alla dessa bestämmelser ges som information till nya kolleger när de anländer.

6.7 Mål för 2006

Målen för 2005 har uppnåtts och Europeiska datatillsynsmannen kan därför inleda nästa etapp – att konsolidera resultatet och vidareutveckla viss verksamhet. Det har blivit möjligt genom budgetmyndighetens godkännande av rekryteringen av fem nya kolleger 2006 och antagandet av en budget på 3 447 233 euro.

Fortsatt administrativt samarbete kommer ändå att vara ett viktigt led i Europeiska datatillsynsmannens utveckling. Institutionens storlek gör att det ännu inte finns möjlighet att utföra de olika uppgifter som för närvarande utförs av kommissionen, parlamentet och rådet på myndighetens vägnar. Datatillsynsmannen avser därför att begära en förlängning av avtalet om administrativt samarbete som löper ut i slutet av 2006.

2006 kommer en tjänst för internt uppgiftsskydd att inrättas och ett uppgiftsskyddsombud att utses.

De resultatindikatorer som antogs 2005 kommer att genomföras fullt ut och Europeiska datatillsynsmannen kommer att fortsätta att utveckla den administrativa miljön, särskilt sociala aktiviteter.

De pågående förhandlingarna om ytterligare kontorsutrymmen bör leda till ytterligare en etablerings-etapp under första halvåret 2006.

Bilagor

- A. Utdrag ur rådets förordning (EG) nr 45/2001
- B. Förkortningar
- C. Förteckning över uppgiftsskyddsombud
- D. Tid för förhandskontroll per ärende och institution
- E. Förteckning över yttranden om förhandskontroll
- F. Förteckning över yttranden om lagstiftningsförslag
- G. Europeiska datatillsynsmannens sekretariat
- H. Förteckning över administrativa avtal och beslut

Bilaga A

Utdrag ur rådets förordning (EG) nr 45/2001

Artikel 41 – Europeiska datatillsynsmannen

1. Härmed inrättas en oberoende tillsynsmyndighet med namnet Europeiska datatillsynsmannen.
2. Vad gäller behandling av personuppgifter skall den europeiska datatillsynsmannen ha i uppdrag att säkerställa att fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt deras rätt till privatliv, respekteras av personuppgifter av gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen.

Den europeiska datatillsynsmannen skall ha i uppdrag att övervaka och garantera tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning och andra gemenskapsrättsakter om skyddet för fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter då en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan behandlar personuppgifter och för att ge råd till gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen och de registrerade i alla frågor som rör behandling av personuppgifter. För detta ändamål skall den europeiska datatillsynsmannen fullgöra de uppgifter som avses i artikel 46 och utöva de befogenheter han tilldelats enligt artikel 47.

Artikel 46 – Uppgifter

Den europeiska datatillsynsmannen skall

- a) höra och utreda klagomål och informera berörd person om resultatet inom rimlig tid,
- b) leda utredningar, antingen på eget initiativ eller på grundval av ett klagomål, och informera berörda personer om resultatet inom rimlig tid,
- c) övervaka och säkerställa tillämpningen av denna förordning och alla andra gemenskapsrättsakter som rör skydd av fysiska personer i samband med en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgans behandling av personuppgifter, med undantag av Europeiska gemenskapernas domstol i dess rättskipande funktion,
- d) ge råd åt alla gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan, antingen på eget initiativ eller som svar på en begäran om rådfrågning, i alla frågor som rör behandling av personuppgifter, särskilt innan de utarbetar interna bestämmelser om skydd av enskildas grundläggande fri- och rättigheter i samband med behandlingen av personuppgifter,
- e) övervaka relevant utveckling i den mån den påverkar skyddet av personuppgifter, särskilt inom informations- och kommunikationsteknik,
- f) ii) samarbeta med de nationella tillsynsmyndigheter som avses i artikel 28 i direktiv 95/46/EG i de länder i vilka det direktivet gäller, i den omfattning som behövs för att de skall kunna fullgöra sina respektive uppgifter, särskilt genom utbyte av all användbar information, genom att begära att en sådan myndighet eller ett sådant organ utövar sina befogenheter eller genom att besvara en anmodan från en sådan myndighet eller ett sådant organ,
- ii) även samarbeta med de tillsynsmyndigheter för dataskydd som upprättas i enlighet med avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen för att bl.a. förbättra enhetligheten i tillämpningen av de regler och förfaranden vars efterlevnad de har ansvaret för att säkerställa,

- g) delta i arbetet inom den arbetsgrupp för skydd av enskilda med avseende på behandlingen av personuppgifter som inrättades genom artikel 29 i direktiv 95/46/EG,
- h) fastställa, motivera och offentliggöra de undantag, skyddsåtgärder, tillstånd och villkor som anges i artiklarna 10.2 b, 10.4, 10.5, 10.6, 12.2, 19 samt i artikel 37.2,
- i) föra ett register över de behandlingar som meddelats honom enligt artikel 27.2 och registrerats i enlighet med artikel 27.5 och tillhandahålla medel för att göra de register som förs av uppgiftsskyddsombuden tillgängliga i enlighet med artikel 26,
- j) utföra en förhandskontroll av sådana behandlingar som meddelas honom,
- k) anta sin arbetsordning.
- d) ge den registeransvarige en varning eller en tillrättavisning,
- e) beordra rättelse, blockering, utplåning eller förstöring av alla uppgifter, när de har behandlats på ett sätt som står i strid med bestämmelserna för behandling av personuppgifter, samt underrättelse om sådana åtgärder till tredje man till vilken uppgifterna har lämnats ut,
- f) tillfälligt eller definitivt förbjuda behandling,
- g) rapportera ärendet till de gemenskapsinstitutioner eller de gemenskapsorgan som berörs och vid behov till Europaparlamentet, rådet och kommissionen,
- h) väcka talan i Europeiska gemenskapernas domstol på de villkor som anges i fördraget,
- i) intervensera i ärenden vid Europeiska gemenskapernas domstol.

Artikel 47 – Befogenheter

1. Den europeiska datatillsynsmannen får
 - a) ge registrerade råd när de utövar sina rättigheter,
 - b) hänskjuta ärendet till den registeransvarige vid en påstådd kränkning av bestämmelserna om behandling av personuppgifter och vid behov lämna förslag om hur kränkningen kan rättas till och hur skyddet för de registrerade kan förbättras,
 - c) beordra att en begäran om att utöva vissa rättigheter när det gäller uppgifter skall uppfyllas när en sådan begäran har vägrats i strid med artiklarna 13–19,
2. Den europeiska datatillsynsmannen skall ha befogenhet att
 - a) av en registeransvarig eller en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan få tillgång till alla personuppgifter och all information som behövs för hans utredningar,
 - b) få tillgång till alla lokaler där en registeransvarig eller en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan bedriver sin verksamhet, om det finns rimliga skäl att anta att där bedrivs en verksamhet som avses i denna förordning.

Bilaga B

Förkortningar

API	Förhandsinformation om passagerare (Advance Passenger Information)
CDR/REC	Rapporteringsystem om karriärutvecklingen (Career development review system/rapport d'évolution de carrière)
CS-VIS	Centralt informationssystem för viseringar (Central visa information system)
DPC	Uppgiftsskyddssamordnare (Data Protection Coordinator)
DPO	Uppgiftsskyddsombud (Data Protection Officer)
EUGFJ	Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket
EAS	Europeiska förvaltningsskolan (European Administrative School)
EG	Europeiska gemenskaperna
ECHR	Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (European Convention on Human Rights)
EPSO	Europeiska gemenskapernas byrå för uttagningsprov för rekrytering av personal (European Communities Personnel Selection Office)
EU	Europeiska unionen
EUMC	Europeiskt centrum för övervakning av rasism och främlingsfientlighet (European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia)
LIBE	Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor
ITU	Internationella teleunionen
NI-VIS	Byrån för nationellt gränssnitt för viseringsinformation (National Interface Visa Information Office)
KHIM	Kontoret för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken och mönster)
OLAF	Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (European Anti-Fraud Office)
PNR	Passageraruppgifter PNR-uppgifter (Passenger Name Record)
RFID	Radiofrekvensidentifiering
SIS	Schengens informationssystem
ÖCEU	Översättningscentrum för Europeiska unionens organ
VIS	Informationssystemet för viseringar

Bilaga C

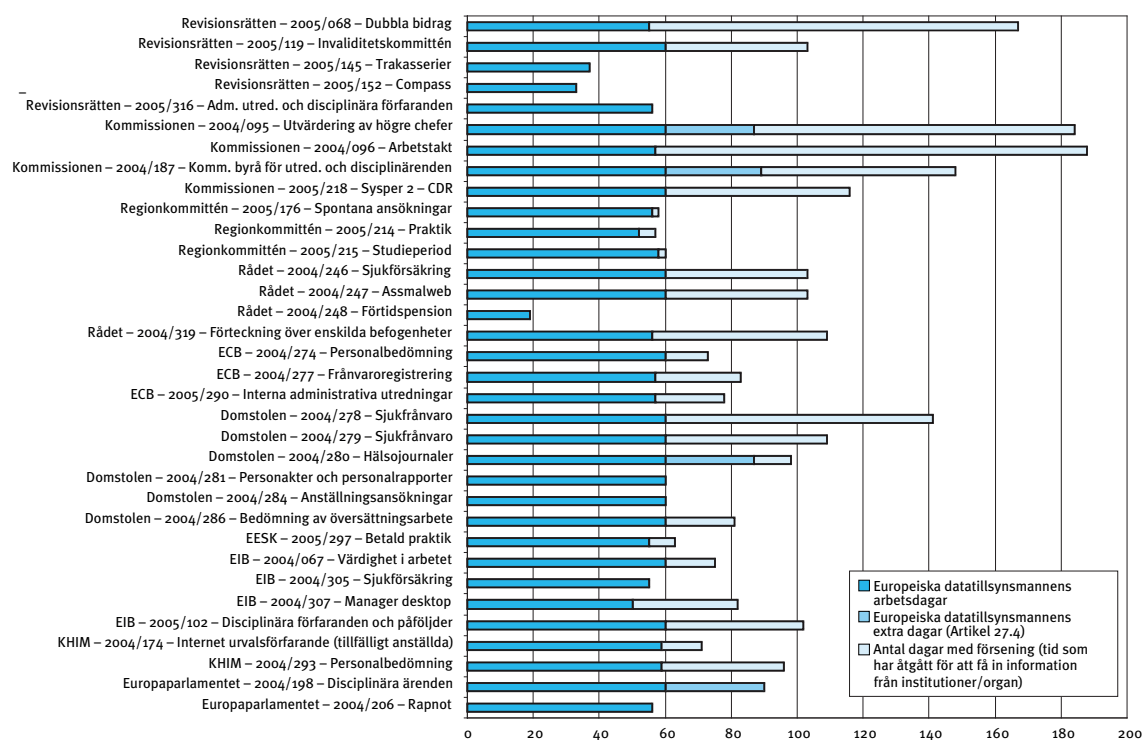
Förteckning över uppgiftsskyddsombud

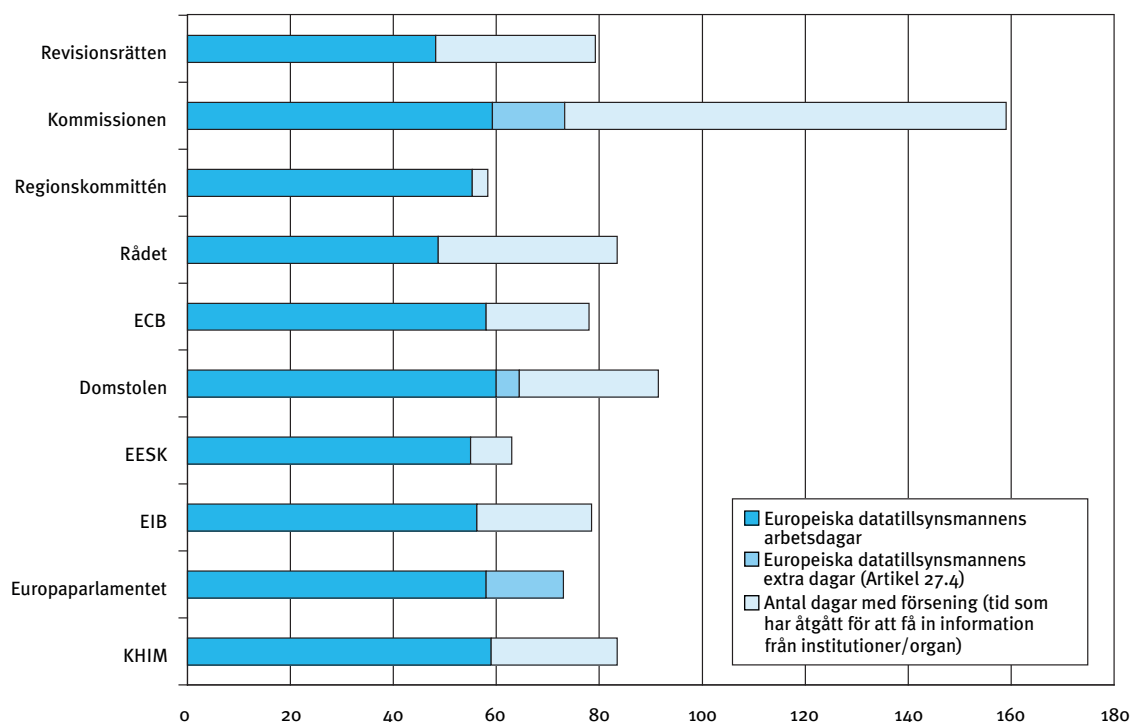
Organisation	Namn	E-postadress
Europaparlamentet	Jonathan STEELE	DG5DATA-PROTECTION@europarl.europa.eu
Europeiska unionens råd	Pierre VERNHES	data.protection@consilium.europa.eu
Europeiska kommissionen	Nico HILBERT (tillförordnad uppgiftsskyddare)	Data-Protection-Officer@ec.europa.eu
Europeiska gemenskapernas domstol	Marc SCHAUSS	DataProtectionOfficer@curia.europa.eu
Europeiska revisionsrätten	Jan KILB	data-protection@eca.europa.eu
Europeiska ekonomiska och sociala kommittén	Elena FIERRO	data.protection@esc.europa.eu
Regionkommittén	Petra CANDELLIER	data.protection@cor.europa.eu
Europeiska investeringsbanken	Jean-Philippe MINNAERT	DataProtectionOfficer@eib.org
Europeiska ombudsmannen	Loïc JULIEN	dpo-euro-ombudsman@europarl.europa.eu
Europeiska centralbanken	Wolfgang SOMMERFELD	dpo@ecb.int
Europeiska byrån för bedrägeribekämpning	Laraine L. LAUDATI	laraine.laudati@ec.europa.eu
Översättningscentrum för Europeiska unionens organ	Benoît VITALE	data-protection@cdt.europa.eu
Kontoret för harmonisering inom den inre marknaden	<i>(ännu ej utsedd)</i>	DataProtectionOfficer@oami.europa.eu
Europeiskt centrum för övervakning av rasism och främlingsfientlighet	Niraj NATHWANI	Niraj.Nathwani@eumc.europa.eu
Europeiska läkemedelsmyndigheten	Vincenzo SALVATORE	data.protection@emea.europa.eu
Gemenskapens växtsortsmyndighet	Martin EKVAD	ekvad@cpvo.europa.eu
Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen	Romuald DELLI PAOLI	DataProtectionOfficer@etf.europa.eu
Europeiska byrån för nät- och informationssäkerhet	Andreas MITRAKAS	dataprotection@enisa.europa.eu
Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor	<i>(ännu ej utsedd)</i>	dataprotectionofficer@eurofound.europa.eu
Europeiskt centrum för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk	Arne TVEDT	arne.tvedt@emcdda.europa.eu
Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet	Claus REUNIS	claus.reunis@efsa.europa.eu

Bilaga D

Tid för förhandskontroll per ärende och per institution

De följande tabellerna visar Europeiska datatillsynsmannens, institutionernas och organens arbete genom en detaljerad beskrivning av den tid som lagts ner på förhandskontroll av ärenden. Den första tabellen visar i detalj varje förhandskontrollärende under 2005, i den andra sammanfattas ärendena per institution och organ.

Tabellerna visar Europeiska datatillsynsmannens antal arbetsdagar, antalet extra dagar som myndigheten har begärt och antalet dagar med försening (tid som har åtgåtts för att få information från en institution/ett organ) ⁽¹⁾. Följande slutsatser kan dras:

- **Antalet arbetsdagar för datatillsynsmannen per förhandskontroll**
 Datatillsynsmannen har i genomsnitt lagt ner 55,5 dagar per ärende, vilket kan anses tillfredsställande då det är mindre än den angivna tvåmånadersperioden.
- **Antalet extra dagar för datatillsynsmannen**
 Vid fyra av de 34 förhandskontrollerna (12 %) begärdes extra dagar i enlighet med artikel 27.4. Denna förlängning har aldrig överstigit en månad och är i genomsnitt för dessa fyra ärenden 28,5 dagar.
- **Antal dagar med försening**
 Detta är den tid som har gått åt för att få den kompletterande information som datatillsynsmannen har begärt från institutioner och organ. I genomsnitt uppgick förseningarna till 30 dagar.

⁽¹⁾ Artikel 27.4 i förordningen förklaras i punkt 2.3.2.

Denna siffra är inte särskilt relevant eftersom det omfattar mycket extrema situationer, t.ex. var den kortaste förseningen två dagar, den längsta 131 dagar. Under ideala förhållanden bör institutionen eller organet lämna information inom mindre än två månader. I genomsnitt visar tabellen tydligt att det ibland krävs en lång tid för att besvara datatillsynsmannens frågor. Det finns flera skäl till detta. Det första skälet är ärendets komplexitet. Det finns ett visst förhållande mellan den tid datatillsynsmannen behöver (i synnerhet när en förlängning har beviljats) och den tid som krävs för att lämna den begärda kompletterande informationen. Det andra skälet är meddelandenas kvalitet, ju bättre meddelande desto kortare tid behövs för att få in kompletterande information. Det tredje skälet är naturligtvis det berörda uppgiftsskyddsombudets, eller kontrollantens arbetsbelastning.

Dessa siffror och genomsnitt är emellertid baserade på ett begränsat antal ärenden eftersom de avser det första hela året för datatillsynsmannens arbete. Under 2006 kommer det att framgå om dessa tendenser består. Det kommer då dessutom att finnas fler byråer som lämnar information om behandlingar till datatillsynsmannen för förhandskontroll.

Bilaga E

Förteckning över yttranden om förhandskontroll

Administrativa utredningar och disciplinära förfaranden – Revisionsrätten

Yttrande av den 22 december 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av interna administrativa utredningar och disciplinära förfaranden (Ärende 2005-316).

Administrativa utredningar – Europeiska centralbanken

Yttrande av den 22 december 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av interna administrativa utredningar (Ärende 2005-290).

Sysper 2/CDR – Kommissionen

Yttrande av den 15 december 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av Sysper 2: personalutvärdering – CDR (Ärende 2005-218).

Betald praktik – Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Yttrande av den 15 december 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av handläggningen av ansökningar om betald praktik (Ärende 2005-297).

Sjukfrånvaro – Domstolen

Yttrande av den 15 november 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av uppföljningssystemet: sjukfrånvaro i översättningsavdelningen (Ärende 2004-279).

Spontana ansökningar på nätet – Regionkommittén

Yttrande av den 28 oktober 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av handläggningen av spontana ansökningar på nätet (Ärende 2005-176).

Ansökningar om praktik – Regionkommittén

Yttrande av den 27 oktober 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av handläggningen av ansökningar om betald praktik (Ärende 2005-214).

Ansökningar om obetald praktik – Regionkommittén

Yttrande av den 27 oktober 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av handläggningen av spontana ansökningar om obetald praktik (Ärende 2005-215).

Centraliserat ledighetssystem – Domstolen

Yttrande av den 28 september 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av centraliserat ledighetssystem (Ärende 2004-278).

Frånvaro – Europeiska centralbanken

Yttrande av den 23 september 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av frånvaroregistrering av ECB-personal som på grund av sjukdom eller olycka är oförmögna att arbeta (Ärende 2004-277).

Dubbla bidrag – Revisionsrätten

Yttrande av den 30 augusti 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av dubbla bidrag (Ärende 2005-68).

Invaliditetskommittén – Revisionsrätten

Yttrande av den 30 augusti 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av Invaliditetskommittén (Ärende 2005-119).

Bedömning av tillfälligt anställd personal – KHIM

Yttrande av den 28 juli 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av bedömningen av tillfälligt anställd personal (Ärende 2004-293).

Disciplinärt förfarande – Europeiska investeringsbanken

Yttrande av den 25 juli 2005 om ett meddelande om förhandskontroll beträffande behandling av uppgifter inom ramen för disciplinärt förfarande (Ärende 2005-102).

Trakasserier – Revisionsrätten

Yttrande av den 20 juli 2005 om ett meddelande om förhandskontroll vad gäller trakasserier (Ärende 2005-145).

Utvärderingssystemet Compass – Revisionsrätten

Yttrande av den 19 juli 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av Compass (Ärende 2005-152).

Systemet ”Manager desktop” – Europeiska investeringsbanken

Yttrande av den 12 juli 2005 om ett meddelande om förhandskontroll beträffande systemet ”Manager desktop” (Ärende 2004-307).

Arbetsbedömning – Domstolen

Yttrande av den 12 juli 2004 om ett meddelande om förhandskontroll av arbetsbedömning (Ärende 2004-286).

”Assmal” – Rådet

Yttrande av den 4 juli 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av ”Assmal”-tillämpningen och ”Assmal-Web” (Ärendena 2004-246 och 2004-247).

Rapport i slutet av provanställningsperioden och personalrapport – Domstolen

Yttrande av den 4 juli 2005 om ett meddelande om förhandskontroll av ”Personalärenden: Rapport i slutet av provanställningstiden och personalrapport” (Ärende 2004-281).

Anställningsansökan – Domstolen

Yttrande av den 4 juli 2005 om ett meddelande om förhandskontroll i samband med behandling av anställningsansökan och kandidaternas CV (Ärende 2004-284).

Hälsojournaler – Domstolen

Yttrande av den 17 juni 2005 om meddelandet om förhandskontroll i samband med hälsojournaler (Ärende 2004-280).

Förtida avgångspension – Rådet

Yttrande av den 18 maj 2005 om meddelandet om förhandskontroll i samband med förfarandet ”Val av tjänstemän och övriga anställda som beviljas förtida avgångspension” (Ärende 2004-248).

”IDOC” – Kommissionen

Yttrande av den 20 april 2005 om meddelandet om förhandskontroll i samband med interna administrativa utredningar och disciplinära förfaranden inom Europeiska kommissionen (Ärende 2004-187).

Personalbedömning – Europeiska centralbanken

Yttrande av den 20 april 2005 om meddelandet om förhandskontroll i samband med förfarandet för personalbedömning (Ärende 2004-274).

Värdiga arbetsförhållanden – Europeiska investeringsbanken

Yttrande av den 20 april 2005 om meddelandet om förhandskontroll i samband med strategin för värdiga arbetsförhållanden (Ärende 2004-67).

Handläggning av sjukvårdsutgifter – Europeiska investeringsbanken

Yttrande av den 6 april 2005 om meddelandet om förhandskontroll i samband med förfarandena för den administrativa handläggningen av sjukvårdskostnader (Ärende 2004-305).

Inventering av kunskaper och färdigheter – Rådet

Yttrande av den 4 april 2005 om meddelandet om förhandskontroll i samband med inventeringen av kunskaper och färdigheter (Ärende 2004-319).

Disciplinärenden – Europaparlamentet

Yttrande av den 21 mars 2005 om meddelandet om förhandskontroll av behandling av uppgifter i samband med disciplinärenden (Ärende 2004-198).

”Rapnot” – Europaparlamentet

Yttrande av den 3 mars 2005 om meddelandet om förhandskontroll i samband med rapportförfarandet och Rapnotsystemet (Ärende 2004-206).

”EPES” – Kommissionen

Yttrande av den 4 februari 2005 om meddelandet om förhandskontroll i samband med bedömningen av högre tjänstemän (Ärende 2004-95).

Arbetstakt – Kommissionen

Yttrande av den 28 januari 2005 om meddelandet om förhandskontroll i samband med uppföljning av arbetstakten (Ärende 2004-96).

Urvalsförfarande för tillfälligt anställda – KHIM

Yttrande av den 6 januari 2005 om meddelandet om förhandskontroll i samband med ett internt urvalsförfarande för tillfälligt anställda (Ärende 2004-174).

Bilaga F

Förteckning över yttranden om lagstiftningsförslag

Avgivna 2005

Uppgiftsskydd i tredje pelaren

Yttrande av den 19 december 2005 om förslaget till rådets rambeslut om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete (KOM(2005) 475 slutlig) EUT C 47, 25.2.2006, s. 27.

Schengens informationssystem (SIS II)

Yttrande av den 19 oktober 2005 om tre förslag avseende andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) (KOM(2005) 230 slutlig, KOM(2005) 236 slutlig och KOM(2005) 237 slutlig).

Lagring av uppgifter

Yttrande av den 26 september 2005 om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om lagring av uppgifter som behandlats i samband med tillhandahållande av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster och om ändring av direktiv 2002/58/EG (KOM(2005) 438 slutlig), EUT C 298, 29.11.2005, s. 1.

PNR-uppgifter, Kanada

Yttrande av den 15 juni 2005 om förslaget till rådets beslut om ingående av ett avtal mellan Europeiska gemenskapen och Kanadas regering om behandling av förhandsinformation om passagerare (Advance Passenger Information, API) och PNR-uppgifter (Passenger Name Records) EUT C 218, 6.9.2005, s. 6.

Informationssystemet för viseringar (VIS)

Yttrande av den 23 mars 2005 om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om informationssystemet för viseringar (VIS) och utbytet mellan medlemsstaterna av uppgifter om viseringar för kortare vistelse, EUT C 181, 23.7.2005, s. 13.

Kriminalregister

Yttrande av den 13 januari 2005 om förslaget till rådets beslut om utbyte av uppgifter ur kriminalregister (KOM(2004) 664 slutlig av den 13 oktober 2004), EUT C 58, 8.3.2005, s. 3.

Utarbetad 2005;
utfärdad i januari 2006**Tillträde till VIS för myndigheter med ansvar för den inre säkerheten**

Yttrande av den 20 januari 2006 om förslaget till rådets beslut om möjlighet till sökningar i informationssystemet för viseringar (VIS) för medlemsstatsmyndigheter med ansvar för intern säkerhet och för Europol för att förhindra, upptäcka och utreda terroristbrott och andra grova brott (KOM(2005) 600 slutlig).

Bilaga G

Europeiska datatillsynsmannens sekretariat

Avdelningar direkt underställda Europeiska datatillsynsmannens och den biträdande Europeiska datatillsynsmannens myndighet

– Tillsyn

Sophie Louveaux
Handläggare

Eva Dimovne Keresztes
Handläggare

Maria Veronica Perez Asinari
Handläggare

Endre Szabo
Nationell expert

Delphine Harou (*)
Tillsynsassistent

Xanthi Kapsosideri
Tillsynsassistent

Sylvie Longrée
Tillsynsassistent

Kim Thien Lê
Sekreterare

Vasilios Sotiropoulos
Praktikant (oktober 2005 till februari 2006)

Zoi Talidou
Praktikant (oktober 2005 till februari 2006)

Anna Vuori
Praktikant (oktober 2005 till februari 2006)

– Strategi och information

Hielke Hijmans
Handläggare

Laurent Beslay
Handläggare

Bénédicte Havelange
Handläggare

Alfonso Scirocco
Handläggare

Per Sjönell (*)
Handläggare/Presschef

Martine Blondeau (*)
Dokumentationsassistent

Andrea Beach
Sekreterare

Herke Kranenborg
Praktikant (januari till mars 2006)

– Personal-, budget- och administrationsenhet

Monique Leens-Ferrando
Enhetschef

Giuseppina Lauritano
Handläggare/Tjänsteföreskrifter/revision

Vittorio Mastrojeni
Personalassistent

Anne Levêcque
Personalsekreterare

Alexis Fiorentino
Bokförare

(*) Informationsgruppen.

Bilaga H

Förteckning över administrativa avtal och beslut

Förteckning över avtal om tjänstenivå mellan Europeiska datatillsynsmannen och andra institutioner

- Avtal om tjänstenivå med kommissionen (Praktikplatser på generaldirektoratet för utbildning och kultur och generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter).
- Avtal om tjänstenivå med rådet.
- Avtal om tjänstenivå med Europeiska förvaltnings-skolan.

Förteckning över beslut fattade av Europeiska datatillsynsmannen

Tillsynsmannens beslut av den 12 januari 2005 om upprättande av allmänna genomförandebestämmelser om familjebidrag.

Tillsynsmannens beslut av den 27 maj 2005 om upprättande av allmänna genomförandebestämmelser för praktikprogram.

Tillsynsmannens beslut av den 15 juni 2005 om upprättande av allmänna genomförandebestämmelser för deltidsarbete.

Tillsynsmannens beslut av den 15 juni 2005 om upprättande av allmänna genomförandebestämmelser för ledighet.

Tillsynsmannens beslut av den 15 juni 2005 om upprättande av allmänna genomförandebestämmelser

för kriterier som skall tillämpas på placering i löneklass vid utnämning eller anställning.

Tillsynsmannens beslut av den 15 juni 2005 om flexitid med möjlighet till övertidskompensation.

Tillsynsmannens beslut av den 22 juni 2005 om antagande av gemensamma regler för försäkring av Europeiska gemenskapernas tjänstemän mot olycksfall och yrkesskada.

Tillsynsmannens beslut av den 1 juli 2005 om upprättande av allmänna genomförandebestämmelser för ledighet av familjeskäl.

Tillsynsmannens beslut av den 25 juli 2005 om upprättande av genomförandebestämmelser för ledighet av personliga skäl för Europeiska gemenskapernas tjänstemän och obetald ledighet för tillfälligt anställda och kontraktsanställda.

Tillsynsmannens beslut av den 25 juli 2005 om extern verksamhet och mandattid.

Tillsynsmannens beslut av den 26 oktober 2005 om upprättande av allmänna genomförandebestämmelser för hushållstillägg genom särskilt beslut.

Tillsynsmannens beslut av den 26 oktober 2005 om upprättande av allmänna genomförandebestämmelser för fastställande av ursprungsort.

Tillsynsmannens beslut av den 7 november 2005 om upprättande av för Europeiska datatillsynsmannen specifika interna kontrollförfaranden.

Tillsynsmannens beslut av den 10 november 2005 om fastställande av regler om utstationering av nationella experter till Europeiska datatillsynsmannen.

Tillsynsmannens beslut av den 16 januari 2006 om ändring av tillsynsmannens beslut av den 15 juli 2005 om antagande av gemensamma regler för sjukförsäkring för Europeiska gemenskapernas tjänstemän.

Tillsynsmannens beslut av den 26 januari 2006 om antagande av regler för förfarandet för beviljande av

ekonomiskt stöd som komplettering av pensionen till överlevande hustru som har en allvarlig eller långdragen sjukdom eller är handikappad.

Tillsynsmannens beslut av den 8 februari 2006 om upprättande av en personalkommitté vid Europeiska datatillsynsmannen.

Europeiska datatillsynsmannen

Årsrapport 2005

Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

2006 — 70 s. — 21 × 29,7 cm

ISBN 92-95030-10-9

FÖRSÄLJNING OCH PRENUMERATION

Publikationsbyrån ger ut publikationer för försäljning, och de kan beställas genom något av våra försäljningsombud runtom i världen. En lista över försäljningsombuden får du genom att

- gå in på publikationsbyråns webbplats: <http://publications.europa.eu>, eller
- be om en lista via fax: (352) 29 29-42758.

